"gönül ve emek birliği..."

panko birlik

2011 YIL: 22 SAYI: 101

Pankobirlik Yayın Organıdır.

TARIMLA başlayan gelecek, SANAYİ ile güçlenecek!

Tarım arazilerini korumak,
aldığımız nefesi korumaktır!

Her çiftçi ailesinin geçineceği ve çalışacağı
toprağa sahip olması mutlaka lazımdır.
Vatanın sağlam temeli ve bayındır hale
getirilmesi bu esastadır.
M. Atatürk

pankobirlik
ancar Ekicileri Kooperatifleri Birliği

"gönül ve emek birliği"

Sınırlı Sorumlu Pancar Ekicileri Kooperatifi Adına Sahibi
Fahrettin TAN
Genel Müdür

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Atilla YILMAZ

Yayın Komitesi
Mevlüt KAVAS
Atilla YILMAZ
Esat KIVANÇ
Turgut AĞIRNASLIGİL
Cem KAPTAN
Tamer ERDEM

Yönetim Yazışma Adresi
Pankobirlik Genel Müdürlüğü
Mithatpaşa Caddesi No:19
06420 Yenişehir ANKARA
Tel : 0 312 435 56 20 (8 hat)
Faks : 0 312 435 62 83
www.pankobirlik.com.tr
panko@pankobirlik.com.tr

Tasarım & Uygulama
fikri alem
Ank 0 312 466 20 10 (pbx)
İst 0 212 284 84 20
www.fikri-alem.com.tr

Baskı & Cilt
Bilnet Matbaacılık
Tel: 0 216 444 44 03
www.bilnet.net.tr

"Pankobirlik Dergisi" adı kaynak belirtilerek alıntı yapılabilir.

Bu dergi ücretsizdir
3 ayda bir yayınlanır.

DERGİMİZ BASIN AHLAK YASASINA UYGUNDUR.

Baskı Tarihi Haziran 2011

yeni sayıya yeni bakış

Seçimin Tarımı ve Tarımın Beklentisi **4**

12 Dev Yatırımın Temeli Atıldı

Birliğimiz AB'de Tam Üye **14**

içindekiler

Seçimin Tarımı ve Tarımın Beklentisi 4

Dünya Çiftçiler Günü 8

Dev Yatırımın Temeli Atıldı 12

Bir Ödül de Türkiye Ziraatçılar Derneği'nden 13

Birliğimiz AB'de Tam Üye 14

Müdürlerimiz Kıbrıs'ta Toplandı 17

Ticari Mükemmeliyet Ödülü Aldık 18

Kooperatiflerimizde Genel Kurul Toplantıları Devam Ediyor 20

89. ICA Uluslararası Kooperatif 17. BM Uluslararası Kooperatifler Günü 22

S.S. Elazığ Pancar Ekicileri Kooperatifi 24

Yozgat'ta Ağaçlandırma Çalışmalarına Hız Verildi 27

S.S. Elbistan Pancar Ekicileri Kooperatifi 28

Tarım Kredi Kooperatifleri İle Tohumluk Satışı Protokolü İmzaladık 31

Konya Şeker'de Üretilen Şerbet Çeşitleri Tanıtıldı 32

ABD'de Biyoetanol Sektörü ve Sektörün Ülkemizdeki Durumu 33

Sağlıklı Nesiller İçin Neden Şeker Pancarı 36

Sıfır Şeker = Sıfır Enerji mi? 39

Şeker Pancarının Sosyo-Ekonomik Katkıları 40

Tarımda Su Yönetimi 43

Soya Fasulyesi Tarımından Beklentiler 48

GDO'lu Ürünler Etiketlenmiyor 53

Dünya Buğday Durumu 56

Atatürk'ün Çiftlikleri ve Çiftliklerin Devlete Bağışı 58

Ekonomik Göstergeler 60

Basında Pankobirlik 62

18 Ticari Mükemmeliyet Ödülü Aldık

36 Sağlıklı Nesiller İçin Neden Şeker Pancarı

43 Tarımda Su Yönetimi

Recep KONUK
PANKOBİRLİK Yönetim Kurulu Başkanı

Seçimin Tarımı ve Tarımın Beklentisi

Siyasetin en büyük mutabakatı sağladığı konu ülkemizin dörtte birinin içinde yer aldığı ve ekonomik faaliyetini sürdürdüğü bizim sektörümüz, tarım sektörüdür. Milletin huzurunda ve milletin şahitliğinde hemen hemen her parti ve her siyasetçi tercih ettiği kelimeler farklı olsa da, gelecek için yapılacaklar konusunda bir uzlaşma ve mutabakat sağlamıştır. Tarım bu dönemin en çok gündem teşkil eden konularından biridir ve her partiye göre zarf farklı olsa da mazruf aynıdır.

Haziran ayında Türkiye bir demokrasi sınavından daha geçti ve bu seçimden de 1950'den beri her seçimde olduğu gibi milletimiz demokratik olgunluğunu ve rüştünü ıspat ederek çıktı. Demokrasilerde siyasetin tartıya çıktığı ve milletin kendi kaderine kendi oyuyla hükmettiği, çağdaş demokrasilerin şöleni olan seçim dönemlerinde siyasetle millet, milletle siyaset hemhal olur. Milletle siyasetin bütünleştiği bu dönemlerde, hem geçmişin muhasebesi birlikte yapılır hem de milletin arzu ve beklentileri çerçevesinde daha iyi bir gelecek birlikte planlanır. Milletin seçim dönemlerinde sergilediği tavır, tazelenen iradesi ve tercihleri ise siyasetin tek yol göstericisi, yegâne kılavuzudur. Seçimler milletin tercihlerinin sorgulandığı bir sürecin başlangıcı değildir. Seçimler siyasetçilerin milletin sesine ne kadar kulak verdiklerinin, milletin kullandığı dili ne kadar kullanabildiklerinin, milletin gündemi ile kendi gündemleri arasında ne kadar paralellik kurabildiklerinin, milletin beklentilerine programlarında ne kadar yer verdiklerinin millet eliyle karara bağlandığı bir süreçtir. Seçimleri önde bitirenler kadar hizmet yarışında geride kalanlar için de seçimlerden sonraki süreç yeni bir hizmet döneminin başlangıcıdır.

Her seçim ayından sonra siyaset tecrübelileriyle birlikte hizmet yarışına dâhil olan dinamik yeni yüzleri, milletten aldığı taze güç ve millet huzurunda taahhüt et-

tikleriyle yeni bir hizmet dönemine kondisyonu ve nefesi güçlü olarak başlar. Milletin seçimlerden sonra siyasetten beklentisi ise seçim meydanlarında verilen taahhütlerin hayata geçirilmesidir. Millet bu çerçevede iktidar muhalefet ayrımı yapmaz. Verilen söz sözdür ve siyasetçinin görevi verdiği sözün suya yazılmış yazı olmadığını ıspatlamasıdır. Millet seçimde kullandığı oyun takipçisidir ve milletin gözü siyasetin üzerindedir. Milletin iktidar görevini verdiği siyasetçiden de muhalefette görevlendirdiği siyasetçiden de hatta kendi sinesinde muhafaza ederek Meclis dışında bıraktığı siyasetçiden de beklediği erdem, meydanlarda kurdukları cümleler farklı olsa da aynı şeyleri söyledikleri hususlarda, asgari müştereklerinde birleştikleri konularda iktidarı ile muhalefeti ile uzlaşma ve mutabakat sağlayabilmeleridir.

Bu seçim döneminde siyasetin tartışmalı alanları vardı. Siyasetin ortak bir dil kuramadığı konular oldu. O konularda hakemliği milletimiz yaptı. Ancak hepimiz şahitlik ettik, hepimiz seçim beyannamelerinde gördük; siyaseten birbirine çok uzak olan partilerimizin bile ortak paydaları, birleştikleri hususlar ve kullandıkları ortak bir dil var. Sosyal devlet anlayışında var, demokrasimizin geliştirilmesi konusunda var, ekonomide var, gençlerimizin daha nitelikli yetişmesi ve daha müreffeh, dünya milletler ailesi içinde itibarı daha güçlü bir Türkiye'nin inşası konusunda tercih ettikleri yol ve yöntemler farklı olsa da partilerimiz arasında bir mutabakat var.

Siyasetin en büyük mutabakatı sağladığı konu ise ülkemizin dörtte birinin içinde yer aldığı ve ekonomik faaliyetini sürdürdüğü bizim sektörümüz, tarım sektörüdür. Milletin huzurunda ve milletin şahitliğinde hemen hemen her parti ve her siyasetçi tercih ettiği kelimeler farklı olsa da, kurduğu cümleler birbirine benzemese de aynı şeyi söylemiş, bu seçim döneminde hiçbir dönemde olmadığı kadar tarım sektörünün geleceği ve o parlak gelecek için yapılacaklar konusunda bir uzlaşma ve mutabakat sağlamıştır. Tarım bu dönemin en çok gündem teşkil eden konularından biridir ve her partiye göre zarf farklı olsa da mazruf aynıdır.

Tarımsal milli gelirin 23,7 milyar dolardan sekiz buçuk yılda 61,8 milyar dolara yükselen seyrini 2023 yılında 150 milyar dolara taşıma hedefi seçim beyannamelerinden sektöre yansıyan umut ışığıdır. Dünyada tarım ekonomileri içinde ülke tarımını beşinci sıraya yükseltmek de seçim beyannamelerinde yer alan iddialı hedeflerden biridir.

"Toplam 8,5 milyon hektarlık sulanabilir alanın tamamı 2023 yılına kadar sulamaya açılacaktır" ifadesi ile *"tarımsal altyapı yatırımlarını hızla tamamlayacağız"* ifadesi arasında fark yoktur. *"…dünya fiyatlarında yaşanacak dalgalanmalardan üreticilerimizin olumsuz etkilenmemesi için çiftçilerimizin kullandığı tarımsal girdilerde destekler artarak devam edecektir"* demekle *"tarımsal üretimde kullanılan tohum, gübre, mazot, tarım ilacı, elektrik*

“Tarımsal üretimde kullanılan tohum, gübre, mazot, tarım ilacı, elektrik gibi girdilerin yüksek maliyetini aşağı çekeceğiz” ile, “küçük çiftçilerin aldıkları mazot, gübre, ilaç, tohum ve fideden ÖTV ve KDV alınmayacak. … tarımsal girdiler üzerindeki ÖTV ve KDV düşürülecek” taahhütleri arasında fark yoktur. Yara aynı yaradır, hastalık aynı hastalıktır, teşhis ise hepsinde doğrudur ve tedavi farklı cümle ve kelimelerle ifade edilmektedir.

gibi girdilerin yüksek maliyetini aşağı çekeceğiz” demek arasında, ya da *“küçük çiftçilerin aldıkları mazot, gübre, ilaç, tohum ve fideden ÖTV ve KDV alınmayacak. … tarımsal girdiler üzerindeki ÖTV ve KDV düşürülecek”* taahhütleri arasında fark yoktur. Yara aynı yaradır, hastalık aynı hastalıktır, teşhis ise hepsinde doğrudur ve tedavi farklı cümle ve kelimelerle ifade edilmektedir.

“Çiftçimizin ürününün yerinde değerlendirilmesi ve katma değerinin arttırılarak gelirinin yükseltilmesi amacıyla kurulan tarımsal sanayi tesislerine %50 hibe ödenerek 3.000’in üzerinde KOBİ faaliyete başladı. 2011-2015 döneminde 3.000 yeni tarımsal tesis daha açılacaktır” taahhüdü de, *“sözleşmeli üretim modeli ile çiftçilerimizin ürünlerinin gerçek değeri”*ne kavuşturulması taahhüdü de, *“üretileni işleyecek sanayi tesislerini hammaddeye yakın yerlerde oluşturacağız. Tarıma dayalı sanayileri geliştirecek, Küçük Ölçekli Tarımsal Sanayi Siteleri, Organize Tarım Bölgeleri ve Organize Tarımsal Sanayi Bölgeleri kuracağız”* taahhüdü de aynı şeyi söylemektedir: Tarım sanayi entegrasyonu ile oluşacak katma değerden üreticinin daha fazla pay almasını sağlamak. Yani hedef ortaktır ve o hedef sanayileşmedir.

“Hayvancılık yatırımlarına imkan tanıyacak … düzenlemeler gerçekleştirilecektir” sözü ile *“hayvancılık projelerini destekleyeceğiz”, “…. besi hayvancılığı desteklenecek. Hayvancılığı geliştirmek amacıyla bütçeden yapılacak destek ödemeleri arttırılacak”* sözleri aynı kapıya çıkan sözlerdir.

“Genetik kaynaklarımızı biyoteknoloji ile bütünleştirilerek ülkemizin bölgesinde lider bir tarımsal teknoloji transfer merkezi haline getirilmesi hedefimizdir” ifadeleri ile *“Tohum Üretim ve Genetik Araştırmalar Merkezi Kurulacak. Bitki ve hayvan varlığını korumak için gen Bankası etkin hale getirilecek”* veya *“tarım teknolojilerinde dışa bağımlı olmaktan kurtulmak için özel tarım tekno-merkezleri kurula-*

cak” ifadeleri aynı meramın ve ihtiyacın değişik cümlelerle ifadesinden başka bir şey değildir.

Bu ortak beyan ve taahhütleri uzatabiliriz. Hepsinde hedef aynıdır, tamamlanmış bir altyapı, daha çok destek, daha çok üretim ve o artan üretimin ekonomik değerini arttıracak tesis ve pazarlama kabiliyetlerinin geliştirilmesi, bilim tarım entegrasyonunun tamamlanması. Bunlar ve bunlar gibi sektörün duymak istediği pek çok söz seçim meydanlarında verildi, partilerin seçim beyannamelerinde yer aldı. O ortak taahhütlerde yer alan bir husus ise bir kooperatif kuruluşu olarak bizi doğrudan ilgilendiriyor. Kooperatifleri ve üretici birliklerini önümüzdeki dönem için önemli bir tarım politikası uygulayıcısı kabul eden siyaset kurumu farklı cümlelerle de olsa şunu diyor;

“Önümüzdeki dönemde üretici birlikleri ve diğer çiftçi kuruluşlarının daha etkin çalışmasını sağlayacağız. Böylece, çiftçilerimizin ürünlerinin pazarlanmasında ve tarımsal destekleme işlemlerinin yürütülmesinde etkin rol alarak ihtisaslaşmaları sağlanacaktır.”

“Örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir tarımsal altyapıyı oluşturacağız.”

“Üretici Birlikleri etkin hale getirilecek. Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri, pazarlama konusunda aktif olarak faaliyet gösterecek.”

“Kooperatifleşme esas alınacak, … tarım ürünleri piyasalarının düzenlenmesinde etkin olabilmeleri için tedbirler alınarak, …. tarımsal kalkınmada, kooperatiflere belirleyici düzeyde rol biçilecektir.”

Bu ifadeler ve bu yazı çerçevesinde bazılarına değinebildiğimiz sektöre yönelik sözler bize göre tersinden de düzünden de aynıdır. Okunan yere, bakış açısına, taraf olunan siyasete göre de değişmemektedir. Ve aynı meramı anlatmakta, aynı mesajı vermekte, aynı vaatte bulunmakta ve siyaset tarım sektörü için taahhüt ortaklığında buluşmakta, tarımın geleceği ile ülke geleceğini birleştirmektedir. Biz tarım sektörü için siyasetin beyan ortaklığı yaptığı o ahdin altına seçim döneminde ve mührümüz olan oylarımızla sandıkta oy birliği ile imza attık. Hangi partiye verilmiş olursa olsun çiftçi oyları aynı ortak sözler için verilmiştir. Şimdi siyasetten beklentimiz ortaklık tesis ettiği ahdine sadık kalmasıdır. Bu beklentimiz iktidar ile sınırlı değildir. O ahdin altında sadece seçim yarışında önde çıkanların imzası yoktur, o ahdin altında siyaset sahnesinde yer alan, milletin huzuruna çıkan tüm siyasetçilerin imzası vardır. Bizim siyasetten beklentimiz meydanlarda sergilenen uzlaşmanın Meclis Salonunda da tezahür etmesidir.

Tarım seçim meydanlarında siyasete bir ortak dil kullanma imkânı sunmuştur. Meydanlarda siyasetin ender müştereklerinden biri tarım olmuştur. Şimdi bu müşterek tavrı meclis çatısı altına taşımanın tam zamanıdır. Şimdi sıra, tarımın ülke geleceği açısından önemini deklare etmiş siyasetin bu ortak paydada buluşarak meclis çatısı altında oy birliğini tesis etmesindedir.

Tarım seçim meydanlarında siyasete bir ortak dil kullanma imkânı sunmuştur. Meydanlarda siyasetin ender müştereklerinden biri tarım olmuştur. Şimdi bu müşterek tavrı meclis çatısı altına taşımanın tam zamanıdır. Şimdi sıra, tarımın ülke geleceği açısından önemini deklare etmiş siyasetin bu ortak paydada buluşarak meclis çatısı altında oy birliğini tesis etmesindedir.

Birliğimiz Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk'un

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü

Nedeniyle Yayınladığı Mesaj

Değişmeyen bir şey var, o da çiftçilerin insanlığın temel ihtiyaçlarını karşılamada üretim zincirinin ilk halkasında yer aldıkları gerçeği. Yani biz çiftçilerin asli ve asla değişmeyen işi üretmek. Dünyanın en eski korkusu olan kıtlık ve açlık tehdidine, üretme konusundaki kabiliyet, kararlılık ve ısrarları ile direnenler ve üretimlerini arttırarak insanlığın gönlünü ferahlatanlar çiftçilerdir.

Bugün Dünya Çiftçiler Günü. Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu'nun 1984 yılında aldığı karardan bu yana 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü olarak kutlanıyor. Adımıza ithaf edilmiş bir güne pek çoğumuz farkında bile olmasak da biz üreticiler yeni kavuştuk, ancak yaptığımız işin insanlık tarihinin en eski uğraşılarından biri olduğunu hepimiz biliyoruz. Değişen dünya ile birlikte üretim altyapısı, tarım ekipmanları, teknik ve metotları da değişti, gelişti. Ancak değişmeyen bir şey var, o da çiftçilerin insanlığın temel ihtiyaçlarını karşılamada üretim zincirinin ilk halkasında yer aldıkları gerçeği. Yani biz çiftçilerin asli ve asla değişmeyen işi üretmek. Dünyanın en eski korkusu olan kıtlık ve açlık tehdidine, üretme konusundaki kabiliyet, kararlılık ve ısrarları ile direnenler ve üretimlerini arttırarak insanlığın gönlünü ferahlatanlar çiftçilerdir.

Çiftçilerin insanlığa yaptığı katkı sadece açlığı yenmekle de sınırlı değildir. Topraktan değer üretilmesini sağlayarak kalkınmaya ilk ivmeyi verenler de sermaye birikimini sağlayanlar da ürettikleriyle ekonominin çarklarını döndürenler de ürünleriyle fabrikaların çalışmasını, ticaretin dönmesini sağlayanlar da çiftçilerdir.

Türk çiftçisi de bu anlamda ülkesine karşı vazifesini eksiksiz yapmıştır. Savaşlarla yorgun ve bitap düşmüş, milyonlarca evladını şehadete uğurlamış, sermayesi göç etmiş, sanayisi ve üretim altyapısı tahrip olmuş ülkemizde elde kalan tek sermaye olan toprağına sahip çıkarak ve üreterek mamur bir ülkenin inşası için temeli atmış, kalkınmanın dinamik gücünü teşkil etmiştir. Bugünün fabrikaları, hastaneleri, yolları, okulları, limanları o üreti-

min verdiği ilk ivmenin sonucu ve büyük oranda da o üretimden biriken sermayenin bereketidir. Cumhuriyetimiz kurulalı daha yüz yıl olmadı. O yılların Türkiye'sinin en önemli üretim kalemi tarım ürünleridir ve istihdamın %90'ı tarımdadır. Bugünün işadamlarının, mühendislerinin, doktorlarının, akademisyenlerinin, gazetecilerinin, sanatçılarının, siyasetçilerinin akla gelen her meslek mensubunun pek çoğu buğday, pancar, pamuk, tütün parasıyla, kısaca üretimden arttırılarak ayrılan parayla meslek sahibi olmuştur. İstisnaları dışında bizim ülkemizin her ailesi birkaç kuşak öncesinden çiftçidir. İşte bugün kutlanan dünya çiftçiler günü hala topraktan ve üretimden kopmayanlara ithaf edilen bir gündür. Onlar, şehirlerde yaşayan ve başka sektörlerde çalışanların geride bıraktıkları akrabaları, komşularıdırlar. Onlar, hala toprakla hem hal olup insanlık tarihinin bilinen en eski uğraşısına devam edenlerdir. Onlar, hala topraktan değer üreterek, üretim zincirini başlatıp katma değer oluşmasını sağlayarak, başka şehirlerdeki ve başka sektörlerdeki akrabalarının, komşularının kazanç kapılarını aralayanlardır.

14 Mayıs'ın Dünya Çiftçiler Günü ilan edildiği yıl ülkemizin yarıdan fazlası köylerde yaşıyordu ve istihdamın yarıdan fazlasını da tarım sektörü sağlıyordu. Çiftçilerin Milli Gelirden aldığı pay ise toplam gelirin dörtte biri idi. Çeyrek asırda köy nüfusu %24,5'e düştü, istihdam oranı ise %24,7'ye geriledi. Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'dan sektörün aldığı pay ise %8,3'e düştü. Toprağa veda eden büyük bir kitleye rağmen topraktan kopmayanlar, ülkemizi dünyanın 8'inci büyük tarım ekonomisi konumuna taşımayı başardılar. Üreterek, sadece üreterek. Asli işlerine sahip çıkarak.

Çiftçiler kendi adlarına ithaf edilmiş bu günü de asli işlerini yaparak, toprakla hemhal olarak geçirecekler. Onlar kutlamayı toprakla yapacaklar. En büyük hediyeyi de hasat günü ondan alacaklar. Çünkü, Mayıs ayı tarlada işlerin ertelenemeyeceği günlere denk geliyor bizim coğrafyamızda. Başka özel günler gibi Taksim'de, Kızılay'da ya da şenlik alanlarında kutlanmayacak Çiftçiler Günü. Çoğunlukla adlarına kutlama yapılan çiftçiler kutlama mekânlarının içinde yer alamayacak bugün. Adımıza kutlanan bugünü bizlerin ekseriyeti tarlalarımızda geçireceğiz. Çoğumuz da adımıza kutlama yapıldığından bile habersiz, traktör

14 Mayıs'ın Dünya Çiftçiler Günü ilan edildiği yıl ülkemizin yarıdan fazlası köylerde yaşıyordu ve istihdamın yarıdan fazlasını da tarım sektörü sağlıyordu. Çiftçilerin Milli Gelirden aldığı pay ise toplam gelirin dörtte biri idi.

Beklentimiz ve olması gereken odur ki, tarımın sorunları gündeme gelecek, sektörün daha iyi bir gelecek beklentisine cevap olacak umut kapıları açılacak. Ülkemizin hala yaklaşık dörtte biri köylerde yaşıyor ve çiftçilikle geçimini sağlıyor.

üstünde, çapada veya toprak, ürün ve su ile uğraşarak bugünü idrak edeceğiz. Çünkü bizim kutlamaya ayıracak zamanımız yok. Biz şunu biliyoruz, üretimde harcayacağımız enerjimizi başka alanlarda harcarsak hem ülke hem biz kaybederiz. Bizim bugünden tek beklentimiz hatırlanmak ve daha çok üretebilmemiz için atılması gereken adımların atılmasına zemin oluşmasıdır.

Beklentimiz ve olması gereken odur ki, tarımın sorunları gündeme gelecek, sektörün daha iyi bir gelecek beklentisine cevap olacak umut kapıları açılacak. Ülkemizin hala yaklaşık dörtte biri köylerde yaşıyor ve çiftçilikle geçimini sağlıyor. Onların rant geliri yok, borsa ekranlarından, döviz kurlarından da kazanmıyor. Çiftçinin tek geliri ürün bedeli. Yani emeğinin ve alın terinin karşılığı. Ancak çiftçinin üretimi üzerinden başka gelirler oluşuyor ve geçinenler oluyor. Üreticiden tüketiciye uzanan yolculukta tarla fiyatı birkaç kat artıyor. Aradakiler, tarladakilerden kat be kat çok kazanabiliyor. Üretenin üzerinden başkaları daha çok kazandığı için de tarım sektöründe çalışanlar ülke ortalamasının kat kat üstünde bir oranda yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkûm oluyor. Bugün vesilesiyle bunları hatırlatmaz, tartışmaz ve gündemimize almazsak yayınlanacak mesajlar ve salonlarda yapılacak toplantılar unutulmamanın dışında geleceğe dair hangi ümidi verebilir biz çiftçilere?

Bugün vesilesiyle köylerimizin ve o köylerin sahipleri ve sakinleri çiftçilerimizin hangi hayat standartlarında yaşadıkları-

nı, çağdaş dünyanın hangi nimetlerinden mahrum kaldıklarını ve bu mahrumiyetlerin giderilmesi için neleri eksik yaptığımızı ve neleri yapmamız gerektiğini konuşmazsak işin insan boyutu ve samimiyet eksik kalmaz mı, bu özel günde?

Köydeki çiftçi çocuklarına akranlarıyla eşit koşullarda yarışacakları eğitim imkânlarını nasıl ulaştırabileceğimize, sağlık hizmetinden çiftçi ailelerinin de etkin yararlanması için yapmamız gerekenlere, sosyal güvenlik şemsiyesinin altında çitçi ailelerine de yer açmak için yapılacaklara, yani insanca yaşamak için asgari hayat standartlarını çiftçilerin yaşadıkları mekânlara ulaştırma konusunda yapılması gerekenlere bugün vesilesiyle odaklanmamız gerekmez mi?

Önce insan diyerek Çiftçiler Günü vesilesiyle bunları ve biz çiftçilerin geçimini, iktisadi faaliyetini doğrudan ilgilendiren üretim alt yapısı için yapılması gereken yatırımları ve üretim yaklaşımını konuşmamız gerekiyor bugün vesilesiyle. Bunları sadece biz üreticilerin değil bizlerle

akrabalık bağları ve komşuluk hukuku olanların da konuşması, düşünmesi gerekiyor. Çünkü bizim yaptığımız iş en az bizim kadar toplumun her kesiminin ve herkesin geleceğini ilgilendiriyor.

Biz bir üretici birliği olarak ve onun iktisadi işletmeleri eliyle hem tarlada üretimin üzerindeki yükün kalkması hem de merkezine insanı alan bir yaklaşımla köylerimize modern hayatın imkânlarını ulaştırmak için kararlılıkla mücadele ediyoruz. Özelde pancar, genelde Türk çiftçisi omzundaki yük hafifletildiğinde, toprakla arasına örülen duvarlar kalktığında neleri başarabileceğini kendi inşa ettiği sanayi tesisleriyle ıspatladı. Kendi üretimini teminat altına alabileceğini gösterdi. Bu tesisler Türk çiftçisinin topraktan ürettiği ve biriktirdiği sermayenin eseridir. Türk çiftçisi ekonominin teorisinden pratiğine kendi sanayi tesislerini kurarak geçmiştir. Ve bu organizasyon 365 gününü çiftçiler günü ilan ederek, çiftçinin omzundaki tarım dışı yükleri kaldırmak, üretimde sürekliliği ve sürdürülebilirliği sağlamak, tarım sanayi entegrasyonunu tesis ederek dünya ile rekabette Türk çiftçisini avantajlı hale getirmek için çalışıyor. Tarımsal Ar-Ge ile tarımın geleceğine yatırım yaparken, yeni tarım teknik ve teknolojilerini ülkemize kazandırıyor. Bu tesisleri ve örnekleri çoğaltmak elimizdedir. Artan her tesis daha çok ürün, daha çok üretim, daha çok kazanç demektir. Artan her tesis, alın teri kurumadan emeğin karşılığını aldığı, üretimin mübarek sayıldığı, ekerken ve biçerken emeğin boşa gideceği endişesinin asla taşınmadığı ve merkezinde Türk çiftçisinin yer aldığı bir iddiayı realize etmektir.

İçindeyiz ve biliyoruz bu toprakların Türkiye'yi dünyanın en gelişmiş ekonomik güçlerinden biri yapacak potansiyeli var. Ve bu topraklar kendisini sevgiyle işleyenlere bereketini sunmakta, cömert ve şefkatli davranmakta gani gönüllü. Ve bu toprakların bereket ve cömertliğini zenginliğe dönüştürme kabiliyeti ve tecrübesi de Türk çiftçisinde var. O zenginliği harekete geçirmek için beklenen tek şey dün olduğu gibi bugün de toprağın yormadığı çiftçimizi yoran tarım dışı yüklerin Türk çiftçisinin omzundan kalkmasıdır. Bugün vesilesiyle bunu beklemek, adım atıldığını veya atılacağını duymak fedakâr, çalışkan ve kanaatkâr Türk çiftçisinin hakkıdır. Bu senenin özelliği itibarıyla beyannamelere yansıyan mutabakattan ve ortak vaatlerden umutluyuz. En azından üretim ve üreticinin siyasetin ender müştereklerinden birisi haline gelmesinden mutluyuz. Yeni Meclisin de sözünü yerde bırakmayacağına inanıyoruz.

Hazreti Mevlana'nın "her an iyilik tohumu ekedur; ekmedikçe hiçbir şey biçemezsin" öğüdünü kendisine rehber edinen Türk çiftçisinin bu topraklara bereket tohumları ekmeye devam etmesi, toprağın bereketinin, üretime, üretimin zenginliğe dönüşmesi, çiftçimizin ekerken de biçerken de, çapada da, hasatta da, tarlada da köyünde de yüzünün güleceği günler dileğiyle 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'nü kutluyorum.

DEV YATIRIMIN temeli atıldı

İştiraklerimizden Konya Şeker'in 203 milyon liralık yatırımla, 27 Mayıs'ta Meram'da temelini attığı Et-Süt Entegre Gıda Kompleksi, Türkiye'nin taze et tüketiminin yüzde 15'ini tek başına karşılayabilecek kapasitede olacak.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun katılımıyla gerçekleşen temel atma törenine yaklaşık 7 bin vatandaş katıldı. Törende bir konuşma yapan Yönetim Kurulu Başkanımız Recep Konuk tesisle ilgili şu bilgileri verdi: "364 bin metrekarelik bir alanda, 62 bin metrekarelik bir kapalı alan oluşturacağız. Ayrıca burada günlük yaklaşık 1.200 büyükbaş, 3 bin küçükbaş hayvan kullanılacak. Günlük 4.200 hayvanı işleme kapasitesine sahip bir tesis olacak. Dünyanın en büyük entegre tesisini Konya Meram'a kurmuş olacağız. Bu müessesenin kapısından ithal et girmeyecek. Buradaki et ve süt varlığı tamamen üreticiden temin edilecek. Yaklaşık 1.500 kişi burada bizatihi çalışacak, 500 kişi de pazarda bulunacak. Bu tesislerden 10 bin aile süt sığırcılığı, 40 bin aile de et hayvancılığı yaparak geçinecek. Herkes, sofrasını hem kaliteli hem sağlıklı hem de helal olan ete açacak."

Recep Konuk, bugün tarihe kayıt düşüleceğini ifade ederek, Konya'nın geleceğinde, yarınlarında sadece bitkisel üretimlerle çiftçinin geçinmeyeceğini, Konya'nın deseninde hayvancılığın da olacağını söyledi.

Konuk, dünyanın tek kampüste en büyük tesisi olarak inşa edilecek Et-Süt Entegre Gıda Kompleksi'nin, Konya bölgesinde hayvancılıkla uğraşan yaklaşık 50 bin çiftçiden et ve süt satın alacağını belirtti.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu da, özel bir gün yaşadığını ve büyük mutluluk duyduğunu belirterek, "Birinci mutluluğum, bu kompleksin dünyanın en büyüğü olması. Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum" diye konuştu. Davutoğlu, "Ölçeğimizi büyüttük. Bölge, çevre ülkeler ölçeği değil, dünya ölçeği... Avrupa ölçeği bile değil, dünya ölçeğinde bir ekonomiye sahip olmak için kararlılıkla yürüyoruz. İnşallah bu tesis, bu sene sonuna kadar tamamlanmış olacak. Bir seneden daha az sürede bu tesisin hizmete girecek olması, ekonomimizin nasıl entegre bir şekilde geliştiğini gösteriyor. Dünyada büyük ölçekte düşünen, dünyanın en etkili ülkeleri arasına girmiş bir Türkiye var." dedi.

Konuşmaların ardından Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Yönetim Kurulu Başkanımız Recep Konuk, beraberindekilerle butona basarak tesisin temelini attılar.

Bir ödül de Türkiye Ziraatçılar Derneği'nden

Türkiye Ziraatçılar Derneği 62'inci kuruluş yıldönümünü kutladı ve yılın ödüllerini dağıttı. Yılın Onur Ödülü Yönetim Kurulu Başkanımız Recep Konuk'a verildi; ödülü Konuk adına Genel Müdürümüz Fahrettin Tan Ziraatçılar Derneği Genel Başkanı İbrahim Yetkin'in elinden aldı.

Ankara, Gür Kent Otel'de yapılan kutlama ve ödül töreninde bir konuşma yapan Türkiye Ziraatçılar Derneği Genel Başkanı İbrahim Yetkin, ülkemizin tarımsal sorunlarına değindi ve çözüm önerilerini sıraladı.

Pankobirlik'in ülkemizde çok önemli bir fonksiyonu yerine getirdiğini belirten Yetkin, borçla alınan bir kurumun, oluşturduğu modelle bir sanayi devi haline geldiğini ve hem ülkemizde hem de yurtdışında bir örneklik oluşturduğunu vurguladı. Pankobirlik'e ve Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk'a övgülerde bulunan Yetkin, Türkiye'nin her bölgesine Konya Şeker uygulamasının oluşturulması halinde ülke tarımının tam olarak kalkınacağını da sözlerine ekledi.

Ödül töreninde bir konuşma yapan Genel Müdürümüz Fahrettin Tan, Türkiye Ziraatçılar Derneğine hem ödül hem de Dernek Başkanı Yetkin'in Pankobirlik övgülerine teşekkür ederken, çiftçilerimizin de Dünya Çiftçiler Günü'nü kutladı. Konuşmasında özel ve kamu sektöründen sonra üçüncü bir sektör olarak kooperatifçiliğin tüm dünyada yükselen bir değer olduğunu vurgulayan Tan, buna "en liberal ülke" olarak bilinen ABD'de tüm şeker sanayisinin kooperatifler elinde olmasını örnek gösterdi. Pankobirlik'in de tarım ile sanayiyi buluşturan bir kuruluş olduğunu belirtti.

Yapılan bütün yatırımların devletten tek kuruş destek alınmadan yapıldığını anımsatan Genel Müdürümüz Tan, birçok ürün yetiştiren Pankobirlik'e ait sanayi tesislerinin tam entegre tesisler olduğunun altını çizdi ve yapılan yatırımları tek tek sıraladı.

Türkiye Ziraatçılar Derneği 62'inci kuruluş yıldönümünü kutladı ve yılın ödüllerini dağıttı. Yılın Onur Ödülü Yönetim Kurulu Başkanımız Recep Konuk'a verildi; ödülü Konuk adına Genel Müdürümüz Fahrettin Tan Ziraatçılar Derneği Genel Başkanı İbrahim Yetkin'in elinden aldı.

BİRLİĞİMİZ AB'de TAM ÜYE

26-27 Mayıs 2011 tarihleri arasında Macaristan - Budapeşte'de gerçekleştirilen Uluslararası Avrupa Pancar Üreticileri Birliği "CIBE"nin Genel Kurulunda, Birliğimiz oybirliği ile CIBE'ye tam üye oldu. 2005 yılında CIBE'ye gözlemci üyelik statüsü ile giren Birliğimiz bu süre içerisinde CIBE'nin çeşitli komitelerinde aktif katılımlar sağlamış, diğer üye ülke temsilcileri ile çok çeşitli konularda sektörle ilgili kongre ve toplantılara katılmış ve gerektiğinde bilgi alış verişinde bulunmuştur. Yine bu süre içerisinde 2007 yılında Konya'da önemli bir komite toplantısı organize ederek, Avrupalı pancar üreticilerini Türkiye'de buluşturmuş, ülke şeker sektörüne önemli katkılar sağlamıştır.

Birliğimizin tam üyeliğe geçişi münasebetiyle CIBE Genel Başkanı Jos Von Campen'in daveti üzerine Genel Kongreye katılan Pankobirlik Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ramis Özgen bir teşekkür konuşması yaptı.

Teknoloji transferi noktasında ise çok çeşitli ülkelerdeki kurum ve kuruluşlarla iş imkânlarını değerlendirerek, Birliğimiz ve iştiraklerimizin sektörle ilgili tüm çalışmalarından yararlanmıştır.

Tam Üyelik Statüsüne Geçtik

Geçen 6 yıllık süre içerisinde ülke şeker sektörüne AB sürecinde çok değerli katkıları olan CIBE'de gözlemci üyelik süresi sona eren Birliğimizin de onayı alınarak, 26-27 Mayıs 2011 tarihleri arasında Budapeşte Macaristan'da yapılan CIBE Genel Kongresinde 2012 yılından itibaren oybirliği ile tam üyelik statüsüne geçmesi kabul edildi.

Birliğimizin tam üyeliğe geçişi münasebetiyle CIBE Genel Başkanı Jos Von Campen'in daveti üzerine Genel Kongreye katılan Pankobirlik Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ramis Özgen bir teşekkür konuşması yaptı. Özgen konuşmasında;

"Temsil ettiğim camiam ve üretici ortaklar adına sizlere merhaba diyorum. Sizlere üretici ortaklarımız, iştiraklerimizde çalışanlar ve aileleri ile birlikte yaklaşık 10 milyon kişinin selamlarını getirdim. Tüm pancardan şeker üreten ülkeleri içinde barındıran bu güzide toplulukta AB dışından tam üye olan tek kuruluş Pankobirlik olarak ülkem ve üreticiler adına aranızda olmaktan duyduğumuz mutluluğu dile getirmek istiyorum.

Bizler bundan böyle aynı gemide ve aynı hedefe ulaşmaya çalışan üreticilerin içinde olarak sizlerden aldığımız katkı ve desteğin yanında, sizlere de daha fazla katkı ve destek sağlayacağız. Umuyoruz ki tüm pancar üreticileri bizlerin bilgi ve becerileri ile daha da güç kazanarak, ortak menfaatlerimiz doğrultusunda çalışmalarına devam edecektir. Camiam ve Yönetim Kurulumuz adına sizlere tekrar teşekkür ediyorum." dedi.

2012 yılı itibariyle Birliğimiz, CIBE'ye tam üye olan 23'üncü ülke olarak çalışmalarına devam edecek; CIBE'de 1 yönetim ve 9 komite üyesi temsilcisi olmak üzere toplam 10 kişi ile temsil edilecektir. Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk, CIBE yönetiminde asil üye olarak Birliğimizi ve Türkiye'yi temsil etmektedir.

Tarımsal Araştırma Merkezinde İncelemeler

2012 yılı itibariyle Uluslararası Avrupa Pancar Üreticileri Birliği'nde Tam Üye olarak temsil edilecek olan Birliğimiz Yönetim Kurulu Üyeleri ve Teknik Ekibi-

miz, 26 – 27 Mayıs 2011 tarihleri arasında gerçekleştirilen CIBE Genel Kurulu sonrasında ENYING Tarımsal Araştırma merkezinde incelemelerde bulundu.

1992 yılında gerçekleştirilen özelleştirme sonrasında SPH Holding adı altında kurulan enstitüde çalışanların %8,2 oranında hissesi bulunmakta ve işletmede toplam 225 kişi çalışmakta. İşletmede bitkisel ve hayvansal üretimin yanında yem bitkileri üretimi ve yarış atı yetiştiriciliği de yapılıyor.

İşletmenin sahip olduğu arazi miktarı 7.961 ha olup ekilebilir alan 7.196 ha'dır. Arazinin 1.150 ha alanında ise şeker pancarı tarımı yapılmaktadır. Ülkenin en büyük hayvancılık işletmesini de içinde barındıran işletmede 3.500 baş hayvan bulunmakta; yıllık 16 milyon litre süt üretimi ile ülkenin süt tüketim ihtiyacının %2'si bu işletmeden karşılanmaktadır.

İşletmenin ilgi çeken bir özelliği de yarış atı yetiştirilip satışının yapılmasıdır. Geçmişi 250 yıllık olan bu yetiştiricilik sektöründe saf kan yarış atları yetiştirilmekte ve her yıl 10-15 adet at satışı bu işletmeden yapılmaktadır.

Teknik gezi ve görüşmeler esnasında deneme tarlalarını da gezen birliğimiz Yönetim Kurulu Üyelerine pancar tohumu yetiştirme şirketleri tarafından Macaristan şartlarına uygun çeşitler ve verimleri hakkında çeşitli bilgiler verilmiştir.

Çek Cumhuriyeti'nde İnceleme ve Temaslar

Yönetim Kurulu Üyelerimiz CIBE Genel Kongresi sonrasında Çek Pancar Üreticileri Birliğinin davetlisi olarak 30 Mayıs 2011 tarihlerinde beraberindeki teknik personelle birlikte Pancar Üreticileri Birliği "CSBGA" ve Tereos TDD Şeker Fabrikasında teknik ziyaretler ve incelemelerde bulundu.

İncelemelerine Prag merkeze yaklaşık 1 saatlik mesafede bulunan Dobrovice Şeker ve Alkol Sanayi ile Pancar Tarımı Şehir Müzesini ziyaret ederek başlayan heyetimize, Ludmina Radkova (Müze Müdürü), Jan Krovácek (Genel Müdür

Birliğimiz Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ramis Özgen; Jan Krovácek (Genel Müdür Üretici Birliği Temsilcisi), Jakub Hradisky (Teknik Müdür), A.Jirsák (Syngenta-Temsilcisi)'ne teşekkür ederek, Pankobirlik ve Türk Pancar Üreticileri adına, Jeroslav Verfi (Fab. Ziraat Müdürü)'ne Pankobirlik'e ait bir plaket verdi.

Üretici Birliği Temsilcisi), Jeroslav Verfi (Fab. Ziraat Müdürü), Jakub Hradisky (Teknik Müdür), A.Jirsák, (Syngenta-Temsilcisi) refakat ettiler.

Ziyaret süresince Pancar tarımının gelişimi hakkında detaylı bilgiler veren Radkova, "Dünyada ilk küp şekerin Çekler tarafından üretildiğinden bahisle, müzenin dünyada en büyük pancar ve sanayi müzesi olduğunu" belirtti. Şekerin Çek Cumhuriyeti'ndeki tarihini ve gelişimini belge ve maketlerle tanıttı.

Müzenin gezilmesi ve ziyaretlerimizin anısına, müzenin hatıra defterini imzalayan Pankobirlik Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ramis Özgen, ziyareti esnasında gösterilen ilgi ve alakaya teşekkür ederek, böyle bir müzenin tüm üreticiler adına bir tarih mirası olması gerektiğini belirtti. Çekilen hatıra fotoğrafı sonrasında heyetimize detaylı bir sunum yapıldı.

Jakup Haradisky (Halkla İlişkiler Teknik Müdürü), delegasyonumuza Çek Cumhuriyeti pancar tarımı ve sanayii hakkında bilgi verdi. Özellikle Türk pancar tarımı ve Çek Cumhuriyeti şeker sanayisinin mukayesesi ve AB ülkelerinde çiftçilere ödenen desteklemeler hakkında çeşitli sorular soran heyetimize gerekli tüm bilgiler açıklıkla iletildi.

Sunum sonrasında heyetimiz yetkililerle birlikte Tereos TDD'ye ait ve günlük pancar işleme kapasitesi 14.000 ton olan Dobrovice fabrikasını gezdi. Yıllık etanol üretim miktarı 1 milyon hl olan tesisleri de gezen heyetimize özellikle Çek Cumhuriyeti'nde E85 saflıkta üretilen etanolün ülke genelinde kullanımı ve dağıtımı konusunda çeşitli bilgiler verildi. Tesiste ayrıca 200.000 hl gıda alkolü üretilmekte olduğunun altı çizildi.

Fabrikaya yaklaşık yarım saat mesafede bulunan bitkisel ve hayvansal üretim tesislerini ve sahalarını da gezen heyetimize özellikle mandıra ve süt üretimi hakkında da çeşitli bilgiler verildi. Pancar ekim alanlarında yapılan mücadele, verim artışına yönelik çalışmalar ve tohum çeşitleri ile ilgili çeşitli konularda bilgi alış verişinde bulunuldu.

Toplantılar, ikili görüşmeler ve saha gezileri sonrasında, Birliğimiz Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ramis Özgen; Jan Krovácek (Genel Müdür Üretici Birliği Temsilcisi), Jakub Hradisky (Teknik Müdür), A.Jirsák (Syngenta-Temsilcisi)'ne teşekkür ederek, Pankobirlik ve Türk Pancar Üreticileri adına, Jeroslav Verfi (Fab. Ziraat Müdürü)'ne Pankobirlik'e ait bir plaket verdi.

Özgen konuşmasında gösterilen ilgiden ve verilen bilgilerden dolayı Çek Pancar Üreticileri ve TDD Tereos Fabrikası yetkililerine teşekkür ederek, çalışmalarında başarılar diledi ve ilerideki dönemlerde Türk Pancar Üreticileri olarak Çek Cumhuriyeti Pancar Üreticileri ile dostluk ve işbirliğimizin ilerlemesi ve gelişmesi temennisinde bulundu.

Müdürlerimiz Kıbrıs'ta toplandı

Kooperatif Müdürleri Toplantısı 25-29 Nisan tarihlerinde Kıbrıs Gazimağusa'da yapıldı. Kooperatiflerimizin ticari faaliyetlerinin değerlendirildiği ve toplu alım stratejilerinin görüşüldüğü toplantı Genel Müdür Fahrettin Tan'ın açılış konuşmasıyla başladı. Birliğimizin ve Kooperatiflerimizin faaliyetleri hakkında kısaca bilgi veren Tan; Kooperatiflerimizin 2010 yılı faaliyet döneminde gösterdiği başarılı performansı 2011 faaliyet döneminde daha üst seviyelere çıkartacağına inandığını belirtti. Birliğimizin ve Kooperatiflerimizin ticari faaliyetleri konusunda kooperatif müdürlerinin görüşlerini de tek tek dinleyen Fahrettin Tan; gelişen dünya koşullarına ve tarım sektöründe yaşanan değişime ayak uydurma zorunluluğuna dikkat çekerek, "Kooperatiflerimizin gerek idari ve gerekse ticari olarak ortaklarına daha yaygın ve daha etkin hizmet götürebilmek amacıyla birlik ve beraberlik ruhu içerisinde doğru yöntem ve stratejilerin oluşturulması gerektiği"ni belirtti.

Daha sonra Genel Müdür Yardımcısı Atilla Yılmaz'ın başkanlığında ticari konuların görüşülmesine devam edildi. Ticaret Müdürü Taner Taşpınar tarafından Birliğimizin ve Kooperatiflerimizin ticari faaliyetleri hakkında detaylı bilgi verildi ve toplu tarımsal girdi alımları hakkında kooperatif müdürleri ile istişare yapıldı.

Toplantının ikinci gününde Pazarlama Satış ve Destek Projesi yürütülen kooperatiflerimizle ilgili toplantı yapıldı. Tarımsal Mekanizasyon Müdürü Onur Düzerdik tarafından projenin uygulanmaya başlamasından bugüne kooperatiflerimizin faaliyetleri rakamlarla ortaya konuldu. Projenin başarı ve etkinliğinin artırılması için nelerin yapılması gerektiği konusunda ilgili kooperatif müdürleri ile istişare yapıldı.

Toplantının son gününde ise APK Müdür Yardımcısı Turgut Ağırnaslıgil tarafından Türkiye Tarım Sektörü ve Şeker Sektörü ile ilgili detaylı sunum yapıldı. Bunun yanı sıra Kooperatiflerimizin uyguladığı projeler, hibe programları, tarımsal mevzuat ve tarımsal desteklemelerle ilgili bilgi alışverişinde bulunuldu.

Oldukça verimli ve motivasyonun artırılması açısından da yararlı olan toplantı Genel Müdür Yardımcısı Atilla Yılmaz'ın kapanış konuşmasıyla sona erdi.

Ticari Mükemmeliyet Ödülü Aldık

160 ülkeden 7.000 ticari işletmeyi değerlendirmeye alan Ticaret Liderleri Kulübü'nün Kalite Altın Ödülleri Madrid'de dağıtıldı. Pankobirlik Ticari Mükemmeliyet ödülü alırken, Konya Şeker de Altın Kalite ödülünün sahibi oldu.

160 ülkeden 7.000 ticari işletmeyi değerlendirmeye alan Ticaret Liderleri Kulübünün "Kalite Altın Ödülleri" Madrid'de dağıtıldı. Pankobirlik "Ticari Mükemmeliyet" ödülü alırken, Konya Şeker de "Altın Kalite" ödülünün sahibi oldu.

Dünya çapında ticari girişimleri desteklemek amacıyla 1979 yılında kurulan ve merkezi Madrid'de bulunan Ticaret Liderleri Kulübünün (TLC) her yıl düzenlediği 26'ncı Uluslararası Avrupa Kalite Ödülleri sahiplerini buldu. TLC'nin 160 ülkeden 7.000 ticari işletme arasında yaptığı değerlendirmede iş dünyası, diplomatlar ve bilim adamlarından oluşan jüri, kulübün belirlediği aday adayları arasından hizmet ve ürün kalitesi ile öne çıkan şirketleri belirledi.

TLC tarafından ödül için Türkiye'den aday gösterilen Konya Şeker ve PANKOBİRLİK jürinin yaptığı değerlendirmede ödüle layık görülerek tören için Madrid'e davet edildi. 21 Mart'ta İspanya'da gerçekleştirilen törene her iki kurumu temsilen Pankobirlik Genel Müdürü Fahrettin Tan ve APK Müdür Yardımcısı Cem Kaptan katıldı. İş dünyasından çok sayıda temsilci ve diplomatlar ile medya mensuplarının katıldığı törende Konya Şeker'e verilen Uluslararası Avrupa Altın Kalite Ödülü ve Madalyası; Pankobirlik'e verilen Ticari Mükemmeliyet Ödülü'nü her iki kurumu temsilen Genel Müdür Tan, Ticaret Liderleri Kulübü Başkanı Arsenio Pardo Rodriguez'in elinden aldı.

Ödül töreni öncesi davetlilere, Türkiye ile Konya Şeker ve Pankobirlik'in görsel materyallerle zenginleştirilmiş bir tanıtımı yapılırken, ödüllerin takdimi sırasında konuşan Rodriguez, kalite ve yönetim anlayışı ile Türk Markalarının ve şirketlerinin Avrupa ve dünya pazarlarında ciddi bir atılım gerçekleştirdiklerini, bunlardan ikisini bugün kürsüde görmekten ve ödüllendirmekten kulüp olarak memnuniyet duyduklarını söyledi.

Genel Müdür Tan ise, yaptığı teşekkür konuşmasında “Türkiye ekonomik potansiyeli bakımından dünya ticaretine önemli derecede katkı verecek bir ülkedir. Ben burada Türkiye ekonomisinin, son yıllarda Avrupa ve dünya ekonomileri içinde önemli bir sıçrama kaydettiğini, krize rağmen büyüme trendini sürdürdüğünü özellikle vurgulamak istiyorum. Hem Konya Şeker hem de Pankobirlik büyüyen ve gelişime açık bu ekonominin bir parçasıyız. Biz ülkemiz ekonomisinin hedeflerine ayak uydurduğumuza ve gelişmenin, büyümenin dünya ile entegrasyondan geçtiğine inanarak, kalite ve yönetim anlayışımızda değişimi gerçekleştirdiğimiz için bu kürsüde olduğumuzu biliyoruz.

Bu başarımızı sürekli hale getirmek için kalite, yenilik, teknoloji ve çağdaş yönetim yaklaşımımızdan taviz vermeden yolumuza devam ediyoruz, devam edeceğiz. Bizde bir söz vardır, ‘marifet iltifata tabidir’ diye. Programının yoğunluğu nedeni ile aranızda bulunamayan Yönetim Kurulu Başkanımız Recep Konuk beyin özrünü ve mazeretlerini heyetinize iletir, teşvikiniz, takdiriniz, iltifatınız için Konya Şeker ve Pankobirlik adına teşekkür ederim” dedi.

Ödül töreni sonrası ikili iş görüşmelerinin gerçekleştirildiği organizasyonda Genel Müdür Tan, Konya Şeker ve Pankobirlik adına geleceğe yönelik bazı ticari anlaşmalar için ön görüşmelerde de bulundu. Ödül töreni katılımcıların toplu resim çektirmeleri ve ikili iş görüşmeleri sonrasında tamamlandı.

Kooperatiflerimizde Genel Kurul Toplantıları Devam Ediyor

BALIKESİR - BURSA

Balıkesir-Bursa Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 58'inci Olağan Genel Kurul Toplantısı 2.300 ortağın katılımıyla 3 Nisan 2011 tarihinde yapıldı. Yapılan kapalı oylama - açık sayım neticesinde Yönetim Kurulu Asil Üyeliklerine Hasan Karahasanoğlu, Hüseyin Danç, Celal Bangür, Ramazan Ülker ve Veli Alan tekrar seçildiler. Genel Kurul, Hasanoğlu'nun teşekkür konuşmasıyla sona erdi.

KÜTAHYA

Kütahya Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 6 Nisan 2011 tarihinde Kütahya'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. Ahmet Genç, Halil Çakır, Kadir Özdemir, Kenan Pınar ve Bahattin Gümüş Yönetim kurulu üyeliklerine, Hüseyin Baydar, İsmail Hakkı Benli ve Şaban Yel Denetim Kurulu Üyeliklerine seçildiler.

AMASYA

Amasya Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 17 Nisan 2011 tarihinde Amasya'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. Erol Kargı, Mehmet Baş ve Fahrettin Eliaçık Denetim Kurulu Üyeliklerine seçildiler.

ERZİNCAN

Erzincan Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 24 Nisan 2011 tarihinde Erzincan'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. Cemal Albayrak, Vezir Dumanlı, Bülent Dumlu, Rahim Özmen ve İsmail Yergün Yönetim Kurulu üyeliklerine; Kadri Kayaalp, Çetin Efe ve Bülent Gündüz Denetim Kurulu Üyeliklerine seçildiler.

KONYA

Konya Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 30 Nisan 2011 tarihinde Konya'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. Konya Şeker Fabrikası içerisindeki Şeker Ambarında gerçekleştirilen Genel Kurula yaklaşık 7 bin üretici katıldı. İki listenin yarıştığı seçimlerde 6.136 oy kullanıldı ve Recep Konuk, Yavuz Kayhan, Zeki Güzel, Savaş Kayhan ve Seyit Ali Çöğürcü Yönetim kurulu üyeliklerine; Ahmet Ünal, Kadir Kaynak ve Ahmet Yıldız Denetim Kurulu Üyeliklerine seçildiler. Genel Kurulda bir konuşma yapan Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk, çiftçinin fukaralıktan kurtulmasının yolunun ürettiği ürünü işleyecek fabrikalara sahip olmaktan geçtiğini ifade etti. Gelişmiş ülkelerin hepsinde üreticinin fabrikaların da sahibi olduğunu belirtti ve Konya Şeker'in bu fabrikaları inşa ederken, üreticisini destekleme konusunda rakipsiz olduğunu vurguladı.

DİNAR

Dinar Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 4 Mayıs 2011 tarihinde Dinar'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

Dinar Şehir Stadyumunda yapılan ve açılışını Yönetim Kurulu Başkan Vekili Nuri Öztürk'ün yaptığı toplantıya Kooperatifin 1431 ortağı katıldı. Gizli oy, açık tasnif esasına göre yapılan oylama sonucunda; Nuri Öztürk, Mehmet Bulut, Ersagun Topçu, Halis Turunç ve Adnan Akşen Yönetim Kurulu asil üyesi; Süleyman Güneş, Orhan Yavuz ve Muharrem Keskin de Denetçiler Asil Üyesi olarak seçildiler.

ADAPAZARI

Adapazarı Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 7 Mayıs 2011 tarihinde Adapazarı'nda yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. Adapazarı Şeker Fabrikası tesislerinde yapılan ve açılışını Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Aya'nın yaptığı toplantıya Kooperatifin 4.017 ortağı katıldı. Gizli oy, açık tasnif esasına göre yapılan oylama sonucunda; Mesut Kılıç, Bayram Ali Büyükgöz ve Serkan Yılmaz Denetçiler Asil Üyesi olarak seçildiler.

BOR

Bor Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 10 Mayıs 2011 tarihinde Bor'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

ELAZIĞ

Elazığ Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 15 Mayıs 2011 tarihinde Atatürk Stadyumu'nda yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. İki listenin yarıştığı seçimlerde 5.745 oy kullanıldı ve Cihan Baykal, Hasan Hüseyin Kaya, Hasan Erdem, Ömer Faruk Polat, Akif Yavuz Turan Yönetim Kurulu Asil Üyeliklerine; Serhat Yığmatepe, Erdal Çatal, Hilmi Aydoğan Denetçiler Asil Üyeliklerine seçildiler.

MALATYA

Malatya Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 16 Mayıs 2011 tarihinde Malatya'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

ELBİSTAN

Elbistan Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 17 Mayıs 2011 tarihinde Elbistan'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. Yönetim Kurulu Asil Üyeliklerine Halil Aslan, Kerbi Ceran, Ömer Çıkın, Muhsin Yılmaz ve Memet Aktaş seçilirken; Münir Ümit Uğurlu, Kemal Tanrıverdi ve Ramazan Şahin de Denetçiler Asil Üyeliklerine seçildiler.

AKŞEHİR-ILGIN

Akşehir-Ilgın Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 18 Mayıs 2011 tarihinde Ilgın Şeker Fabrikası Sosyal Tesislerinde yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. İki listenin yarıştığı seçimlerde 7.336 oy kullanıldı ve Yusuf Yazır, Mehmet Takımcı, H. İbrahim Oral, Burhan Ballı ve Galip Yavaş Yönetim Kurulu Asil Üyeliklerine; Mehmet Aktaş, Abdullah Demirtaş ve Kadir Kerpeten Denetçiler Asil Üyeliklerine seçildiler.

KIRŞEHİR

Kırşehir Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 24 Mayıs 2011 tarihinde Kırşehir'de yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

ÇORUM

Çorum Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 25 Mayıs 2011 tarihinde Çorum'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

SAMSUN

Samsun Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 26 Mayıs 2011 tarihinde Samsun'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

KASTAMONU

Kastamonu Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 27 Mayıs 2011 tarihinde Kastamonu'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

ERCİŞ

Erciş Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 2 Haziran 2011 tarihinde Erciş'te yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. Denetçiler Asil Üyeliklerine 2 yıl için Ali Varol, Osman Keleş ve A. Hamit Avcı seçildiler.

MUŞ

Muş Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 3 Haziran 2011 tarihinde Muş'ta yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

TURHAL

Turhal Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 14 Haziran 2011 tarihinde Turhal'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. Orhan Yüksel, Mustafa Akgül ve Faruk Altun Denetçiler Asil Üyeliklerine seçildiler.

BURDUR

Burdur Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 15 Haziran 2011 tarihinde Burdur'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

ANKARA

Ankara Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 16 Haziran 2011 tarihinde Ankara'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

YOZGAT

Yozgat Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 16 Haziran 2011 tarihinde Yozgat'ta yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi. Şenol Şahan, Elimdar Erbek ve Remzi Karabulut Denetçiler Asil Üyeliklerine seçildiler.

ALPULLU

Alpullu Pancar Ekicileri Kooperatifi'nin 2010 Faaliyet Yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı 24 Haziran 2011 tarihinde Alpullu'da yapıldı. 2010 hesapları görüşülerek ibra edildi.

89. Uluslararası Kooperatifler Günü

02 Temmuz 2011 Cumartesi günü kutlanan 89. Uluslararası Kooperatifler Günü ve 17. Birleşmiş Milletler (BM) Uluslararası Kooperatifler günü dolayısıyla üyesi bulunduğumuz Uluslararası Kooperatifler Birliği (ICA) bir mesaj yayınladı.

Bu vesile ile BM tarafından "Kooperatifler Yılı" ilan edilen 2012 yılının kooperatiflerin daha da gelişeceği ve güçleneceği bir dönemin başlangıcı olmasını diliyor, kooperatifler günümüzü kutluyoruz.

89. ICA Uluslararası - 17. BM Uluslararası

KOOPERATİFLER GÜNÜ

2 TEMMUZ 2011

"Gençlik, kooperatif girişimciliğin geleceği"

2011 Uluslararası Kooperatifler Günü'nün teması, kooperatif modeli girişiminin gençliği nasıl başarıyla güçlendireceğinin altını çizmektedir. Bu, 2011 Ağustos'unda, 2012 Birleşmiş Milletler Uluslararası Kooperatifler Yılının başlangıcının hemen öncesinde yapılacak Birleşmiş Milletler Uluslararası Gençlik Yılı kutlamalarına bağlanmaktadır. Gençlik Yılı, kuşaklar arasında diyalog kurulmasını ve anlayışın sağlanmasını teşvik etmekte ve barışı, insan haklar ve özgürlüklerine saygıyı ve dayanışmayı desteklemektedir. Uluslararası Kooperatifler Günü, Kooperatiflerde paydaş olan herkesin, genç insanların kooperatifçilik hareketine katılımlarını desteklemelerine olan gereksinime seslenmektedir. Çoğu kez, gençler, kooperatif girişim modeli hakkında bilgi sahibi değillerdir. Onlar, kooperatiflerin genellikle okul müfredatında yer almaması nedeniyle kooperatiflerin ne olduğunu öğrenememektedirler. Gençler, bunun yanında yararlandıkları ürün ve hizmetlerin kooperatifler tarafından sağlandıklarının da farkında olmayabilir. Bununla birlikte kooperatifler genç insanlara uygulama ve strateji gereksinimlerine hitap eden fırsatlar sağlamaktadır. Kooperatifler onlara, kendi işlerini kurabilmeleri için bir girişim modeli sunarlar. Sundukları olanaklar, genç insanlara, daha demokratik, sorumlu ve etik iş faaliyetlerine ilişkin taleplerine seslenen girişimlerde istihdam edilme fırsatları sağlar.

Toplumsal medyanın, daha önce hiç görülmemiş bir boyutla gençleri bağladığı böyle bir zamanda, kooperatifler benzersiz fırsatlar sunmaktadır. Kooperatif, bu yetişmekte olan kuşağa son derece çekici gelen iş birliği biçimlerini toplayan bir modeldir.

Toplumsal medyanın, daha önce hiç görülmemiş bir boyutla gençleri bağladığı böyle bir zamanda, kooperatifler benzersiz fırsatlar sunmaktadır. Kooperatif, bu yetişmekte olan kuşağa son derece çekici gelen iş birliği biçimlerini toplayan bir modeldir.

Kooperatifler, gençlere, profesyonel iş deneyimi kazanma, daha ileri eğitim alma ve yeterlik geliştirme fırsatları sağlarken, onların kooperatiflerde karar alma mekanizmasına katılmalarını ya da kendi kooperatiflerini kurmalarını teşvik ederler.

ICA'nın gençlikle ilişkisi çok eskiye dayanmaktadır. ICA Yönetim Kurulu, ilk gençlik temsilcisinin, Kurulun oturumlarına tam katılımını 2003 yılında kararlaştırmış ve ICA, 2008 yılında da ICA Genel Kurulunun, bir gençlik temsilcisinin, yönetim kurulu üyesi olarak seçilmesini resmileştirmiştir.

Ayrıca, ICA'nın şunları hedefleyen, etkin bir gençlik ağı da vardır:

- Farklı ülkelerden genç kooperatifçilerin bağlantı kurmasına ve deneyimlerini ve fikirlerini paylaşmalarına yardımcı olmak;
- Genç kooperatifçilerin, daha yaygın kooperatifçilik hareketi hakkında daha fazla bilgi edinebilecekleri bir ortam yaratmak;
- Hareketin dışındaki genç insanlara, eğitim ve destek vererek, harekete katılmalarını sağlamak;
- Genç kooperatifçilere, gençlik sorunlarının profilini yükseltmek ve hem de gençliğin perspektifinin daha geniş tartışmalarda yer almasını sağlamak üzere, hareketin geri kalan bölümüyle bağlantılanma erki vermek.

ICA, 2012 Uluslararası Kooperatifler yılına ait öncüllerinin bir bölümü olarak, daha çok gencin kooperatifçilik hareketine katılımını sağlamayı hedeflemektedir.

ICA, işbirliğinin gençlik nazarındaki değerleri ve ilkelerinin tanıtılması amacıyla, dünyanın her yerinden genç insanlara açık bir sanat yarışması düzenlenmektedir. Coop'Art yarışmasında katılımcılar projelerini, bu konuya ayrılmış bir web sayfası yoluyla 2011 Kasım'ından 2012 Mayıs ayına kadar sunabilecekler ve ödül töreni 2012 Kasım'ında Manchester'da yapılacaktır. 16 – 35 yaşları arasındaki herkes katılımcı olabilir. Yarışma müzik, video ve fotoğraf olmak üzere üç kategoride yapılacaktır. Amaç, genç insanların dünya çapındaki kooperatifçilik hareketi bilincini yükseltmek üzere, kooperatifçiliğin ülkelerini onlara çekici gelecek bir yoldan tanıtmaktır.

Bu Uluslararası Kooperatifler Günü'nde, ICA, dünyanın her yerindeki kooperatifçileri, gençlerin kooperatifçilik hareketine katılmalarını sağlamaya ve onların gelecekteki liderliklerine yatırım yapmaya davet eder.

S.S. Elazığ Pancar Ekicileri Kooperatifi

S.S. Elazığ Pancar Ekicileri Kooperatifi 19.01.1955 tarihinde 27 adet kurucu ortağın katılımı ile kurulmuştur.

Kooperatif; Elazığ, Diyarbakır, Tunceli illerine bağlı 172 köyü kapsayan 37.849 ortağa 10 personeli ile hizmet vermektedir. Kooperatif; ana sözleşmesinde belirtilmiş olan kuruluş amaçları doğrultusunda ortaklarına 2010 faaliyet döneminde, yönetim kurulu ve personelinin gayretli çalışmalarıyla; tohum, kimyevi gübre, zirai ilaç, tarımsal araç ve gereçler, sebze fideleri ile sulama boru ve malzemelerini uygun şartlarda temin etmektedir.

Ortakların içinde bulunduğu sıkıntıları ve yaşadığı sorunları azaltmayı hedefleyen kooperatif, bankalarla özel sözleşmelerle tarımsal kredi kartlarını ortaklarının hizmetine sunmuş ve yöre çiftçisinin finansal sıkıntıları önemli ölçüde giderilmiştir.

Kooperatif; kuraklıkla mücadele yanında verim artışını da sağlayan modern sulama sistemlerinin yaygınlaşmasını teşvik etmekte, ortaklarına yağmurlama ve damlama sulama sistemlerini projelendirmek suretiyle desteğini sürdürmektedir.

Ortaklarına hizmet sunarken rekabetçi ortamda kaliteyi, satış öncesi ve sonrası hizmeti noksansız olarak yerine getirmeye çalışmaktadır.

Kooperatifimizin 2010 faaliyet yılı itibariyle taahhüt edilen 218.209,73 TL sermayesinin %83'ü tahsil edilerek 181.538,94 TL'ye çıkarılmıştır.

Ortaklarının ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmalarını sağlamak, tarımsal her türlü çalışmalarını düzenlemek ilkesiyle hareket eden kooperatif, ortaklarının desteğiyle daha yaygın ve etkin hizmet vermeye devam edecektir.

Kooperatifin İlk Yönetim Kurulu Üyeleri	
İhsan EKİMERİ	Başkan
Cahit GENÇŞAHİNLER	Bşk. Vk.
Tahir KÜÇÜKEL	Üye
Haşim KARACİMŞİT	Üye
Abit SADIKLAR	Üye

Kooperatif Yönetim Kurulu Üyeleri	
Hasan Hüseyin KAYA	Başkan
Cihan BAYKAL	Bşk. Vk.
Hasan ERDEM	Üye
Ömer Faruk POLAT	Üye
Akif Yavuz TURAN	Üye

Kooperatifin İlk Denetim Kurulu Üyeleri
Cezmi POLAT
Hamit ÖREN
Ahmet DEMİREL

Kooperatif Denetim Kurulu Üyeleri
Serhat YIĞMATEPE
Erdal ÇATAL
Hilmi AYDOĞAN

Kooperatifin İlk Müdürü
Hayati ÖNEN

Kooperatif Müdürü
Ahmet DEMİRELLİ

KOOPERATİF SATIŞ MAĞAZALARI VE PERSONELİ
S.S. ELAZIĞ PANCAR EKİCİLERİ KOOPERATİFİ

KOOPERATİF MERKEZİ

Adres	: Akpınar Mah. Akın Sok. No: 99/1 Elazığ
Telefon	: 0424 238 66 32-33
Fax	: 0424 238 66 34
E Mail	: elazig@pankobirlik.com.tr

Ahmet DEMİRELLİ	Kooperatif Müdürü
Sadi EKMEN	Mali ve İdari İşler Şefi
Coşkun GÜL	Muhasebe Bilgi İşlem Memuru
Ömer GÖKTEPE	Muhaberat ve Arşiv Memuru
Mustafa AKDENİZ	Muvakkat Memur
Atilla BAŞÖZ	Hizmetli

Merkez Satış Mağazası

Adres	: Akpınar Mah. Akın Sok. No: 99/1 Elazığ

Hasan ALBAYRAK	Mağaza Memuru
Murat ADAY	Mağaza Memuru

Kovancılar Satış Mağazası

Adres	: Çaybaşı Mah. Elazığ Caddesi No:21 Kovancılar / ELAZIĞ
Telefon-Fax	: 0424 611 31 70

Hüsamettin KAYA	Mağaza Memuru

Yazıkonak Satış Mağazası

Adres	: Merkez Mah. Recep Tayyip Erdoğan Cad. No:20 Yazıkonak / ELAZIĞ
Telefon-Fax	: 0424 255 58 88

Özer ASLAN	Mağaza Memuru

Yozgat'ta **Ağaçlandırma Çalışmalarına** Hız Verildi

Yozgat Pancar Ekicileri Kooperatifi ve Yozgat Şeker Fabrikası işbirliği ile Sorgun'da, Şeker Fabrikası tesislerinde 20 dekar alana ceviz, ıhlamur ve kiraz ağacı dikimi yapıldı.

Şeker Fabrikası ile Kooperatif çalışanlarının oluşturduğu 120 kişinin katılımı sonucu ağaç dikimi bir şölene dönüştü. Yozgat Şeker Fabrikasının yemek organizasyonu yaptığı ve Kooperatifimiz çalışanlarının da ağaç organizasyonunu üstlendiği şölende Pancar Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Halil DURSUN ağaç dikmenin önemi hakkında kısa bir konuşma yaptı. Ağaç dikmenin bir ibadet olduğunu vurgulayan Dursun, Sorgun'a ölmez bir eser bırakıldığını söyledi.

Şölene Şeker Fabrikası Müdürü Ali BERBER, Fabrika Müdür Yardımcıları ve çalışanları ile Kooperatifimiz Yönetim Kurulu Başkanı Halil DURSUN, Başkan Vekili Şihi ŞAHİN ve diğer Yönetim Kurulu Üyeleri, Kooperatif Müdürü Yılmaz AYASLI, Müdür Yardımcısı ve Kooperatif çalışanları katıldı.

S.S. Elbistan Pancar Ekicileri Kooperatifi

S.S. Elbistan Pancar Ekicileri Kooperatifi 01.05.1986 tarihinde Malatya ve Kayseri kooperatiflerinden ayrılarak 28.492 ortağın katılımıyla kurulmuştur.

Kooperatif Kayseri, Adana, Gaziantep, Osmaniye, Hatay ve Kahramanmaraş illerine bağlı 304 köyü kapsayan 4 satış mağazasında; kuruluşta 28.492 olan ortak sayısını 2010 yılı itibariyle 51.103'e yükseltmiştir. Kooperatifte toplam 15 personel hizmet sunmaktadır.

Kooperatif, 2010 faaliyet yılında Yönetim Kurulu ve personelin çalışmalarıyla ortaklarının ihtiyaç duyduğu toprak işleme alet ve makineleri, ekim dikim makineleri, sulama ve gübreleme makineleri, bitki koruma makineleri, hasat harman makineleri, taşıma ve iletme makineleri, hayvansal üretim makineleri, sulama boruları ve malzemeleri, zirai mücadele ilaçları, suni gübreler, zirai tohumlar, hayvan yemleri, tarımsal alet ve makinelerde kullanılan yedek parçaların satışını; zirai kredi kartı, vadeli veya peşin olmak üzere 4.432 ortağına toplam 7.169.034,16 TL'lik satış yaparak ortaklarının ihtiyaçlarını karşılamıştır. Yakın zaman içerisinde madeni yağ satışı hizmetinin de sunulacağı kooperatif, zaman zaman teknik elemanlar aracılığıyla bölge çiftçisine eğitici ve bilgilendirici seminerler de sunmaktadır. Ayrıca bölgede 1'incisi yapılan Türkiye'nin En Büyük Lahana Yarışmasına sponsor olarak dereceye giren üreticilere finansal anlamda destek sağlamıştır.

Kooperatif faaliyet sahasında yaklaşık 500.000 ton şeker pancarı üretimi gerçekleşmekte olup, bu üretimde kullanılan 5.000 tonun üzerinde kimyevi gübre temini ve dağıtımı kooperatif tarafından yapılmakla birlikte diğer zirai ihtiyaçlar da kooperatif tarafından en uygun fiyatlarda karşılanmıştır. Şeker pancarı üreticisinin yanı sıra bölgede üretimi yapılan pamuk, mısır, çerezlik ayçiçeği, buğday, patates gibi tarımsal ürünlerin üreticilerinin de birçok tarımsal ihtiyaçları kooperatif tarafından karşılanmaktadır.

Kooperatifin İlk Yönetim Kurulu Üyeleri	
Oğuz SARIGÜL	Başkan
Halil ASLAN	Bşk. Vk.
Sedat TUNCA	Üye
Kerbi CERAN	Üye
Kamuran DOĞUÇ	Üye

Kooperatif Yönetim Kurulu Üyeleri	
Halil ASLAN	Başkan
Kerbi CERAN	Bşk. Vk.
Ömer ÇIKIN	Üye
Muhsin YILMAZ	Üye
Memet AKTAŞ	Üye

Kooperatifin İlk Denetim Kurulu Üyeleri
Cemali PAK
Mustafa POLAT
Şehmuz DAĞ

Kooperatif Denetim Kurulu Üyeleri
Münir Ümit UĞURLU
Kemal TANRIVERDİ
Ramazan ŞAHİN

Kooperatifin İlk Müdürü
Yalçın GÜNEŞ

Kooperatif Müdürü
Mehmet ÖĞÜT

KOOPERATİF SATIŞ MAĞAZALARI VE PERSONELİ
S.S. ELBİSTAN PANCAR EKİCİLERİ KOOPERATİFİ

KOOPERATİF MERKEZİ

Adres	Kızılcaoba Mah. Pınarbaşı Cad. No:59 Elbistan-K.Maraş
Telefon	0 344 415 0670
Faks	0 344 415 0673
Email	elbistan@pankobirlik.com.tr
Mehmet ÖĞÜT	Kooperatif Müdürü
İlter KOZANOĞLU	Müdür Yardımcısı-Mali ve İdari
Yaşar BAYRI	Mali ve İdari İşler Şefi
Orhan BALIK	Muhasebe Bilgi İşlem Memuru
Ayşe AKTAŞ	Muhaberat ve Arşiv Memuru
Bahri ARZU	Hizmetli

Merkez Satış Mağazası

Ömer ÇITAK	Mağaza Şefi
Necip DOĞAN	Mağaza Memuru
Salim ŞAHİN	Ziraat Mühendisi-Mağaza Memuru

Afşin Satış Mağazası

Mediha GENÇ	Mağaza Destek Elemanı
Yalçın PEHLİVAN	Mağaza Memuru

Nurdağı Satış Mağazası

Ahmet YILDIZ	Mağaza Destek Elemanı
Yusuf BİLEN	Muhasebe Bilgi İşlem Memuru

Tufanbeyli Satış Mağazası

Hayri KAYA	Mağaza Destek Elemanı
Sefa YILMAZ	Mağaza Destek Elemanı

Tarım Kredi Kooperatifleri ile Tohumluk Satışı Protokolü İmzaladık

Birliğimiz ile Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği arasında Pancar Kooperatifleri ve Bölge Birliklerince üretilecek sertifikalı tohumlukların karşılıklı alım ve satışına ilişkin usul ve esasların düzenlendiği protokol 13 Haziran 2011 tarihinde TKK Merkez Birliği binasında imzalandı.

İmza törenine Birliğimiz Genel Müdürü Fahrettin TAN ve Ticaret Müdürü Taner TAŞPINAR ile TKK Merkez Birliği Genel Müdürü Abdullah KUTLU, Genel Müdür Yardımcısı Veli ÇELEBİ, Tedarik ve Pazarlama Daire Başkanı Necdet DİRİK, Bitkisel Üretim ve Değerlendirme Müdürü Nevzat ÇELEBİ katıldılar.

Birliğimiz Genel Müdürü Fahrettin TAN imza töreninde Pankobirlik ile Tarım Kredi Kooperatiflerinin fonksiyonlarının önümüzdeki günlerde çok daha fazla dile getirileceğini kaydederek; "Dünyada özel sektörle, devletin hâkim olduğu sektörlerin dışında üçüncü bir sektör de hızla yayılmakta. Bu sektör de kooperatifçiliktir. Dolayısıyla Türkiye'de de kooperatifçilik önümüzdeki süreçte büyük önem kazanacak. Türkiye'de kooperatifçiliğin de, tabana yayılmış sermayenin de en güzel şekilde öncülüğünü yapan iki kuruluş var: Pankobirlik ve Tarım Kredi Kooperatifleri. Dolayısıyla bu iki kurumun başarısının çiftçinin önünü açacağını düşünüyorum. Bu anlamda bu işbirlikleri çok önemli. Bu sektörün geleceği açısından bu iki kuruluş hem işbirliği yapmak hem de başarmak zorunda. Biz 1+1'in 2 değil 11 olduğuna, 11'lik bir sinerji vereceğine inanıyoruz. İnşallah tohumla başlayan bu süreç diğer kalemlere de yayılır." dedi.

TKK Merkez Birliği Genel Müdürü Abdullah Kutlu ise törende yaptığı konuşmada, "Yaklaşık 2,5 yıl önce Pankobirlik bizi Konya'da ağırladı. O zaman Pankobirlik'in yatırımlarını, çalışmalarını yerinde görmüştük. Pankobirlik son yıllarda çok güzel yatırımlara imza attı. İki kuruluş da Türk çiftçisine hizmet ediyor. Bu hizmetlerimiz de, bu konudaki işbirliklerimiz de devam edecek, İmzalayacağımız protokolle iki kuruluş birbirlerini destekleyecek. Pankobirlik kooperatiflerinde bizim ürettiğimiz tohumlukları satarken, biz de kooperatiflerimizde Pankobirlik'in ürettiği tohumlukları satacağız. Bu protokolün herkese hayırlı olmasını diliyorum." dedi.

Tören, tarafların hazırlanan protokolü imzalamaları ile sona erdi.

Her iki kurumun da hizmet ettiği çiftçilerimizin sözleşmeli üretmiş olduğu tohumlukların, kurumlar arası alışverişine imkân verecek bu protokolün başta çiftçilerimiz olmak üzere her iki kuruma da hayırlı olmasını diliyoruz.

Bir Protokol de TAREKS'le

Birliğimiz ile Tareks Tarım Ürünleri Araç Gereç İthalat İhracat ve Ticaret A.Ş. arasında tohumluk satışı; özellikle Hibrit Mısır Tohumluğu ve Patates Tohumluğu satışı hakkında usul ve esasların düzenlendiği protokol 14 Haziran 2011 tarihinde imzalandı.

İmza törenine BİRLİĞİMİZ Genel Müdürü Fahrettin Tan ve Ticaret Müdürü Taner Taşpınar ile Tareks Genel Müdürü Burhanettin Topsakal, Genel Müdür Yardımcısı Nevzat Aras, Tohum Satış Şefi Cevdet Babuççu katıldılar. Sözleşmenin her iki kuruma da hayırlı olmasını diliyoruz.

Konya Şeker tarafından üretilen şerbet çeşitleri baklava ve tatlı üreticilerine tanıtıldı

İştiraklerimizden Konya Şeker A.Ş. tarafından üretilen baklava ve tel kadayıf şerbeti, BAKTAT (Baklava ve Tatlı Üreticileri Derneği) üyelerine, Bakırköy Titanic Otel'de verilen yemekle tanıtıldı.

Türkiye'nin en büyük, dünyanın sayılı şeker üreticilerinden Konya Şeker, Çumra Şeker Fabrikası'nda ürettiği baklava ve tel kadayıf şerbetini, gerçekleştirdiği organizasyonla baklavacılara tanıttı; gerçekleştirilen tanıtım yemeğinde, baklava ve tel kadayıf şerbeti hakkında detaylı bilgiler verildi.

Yemeğin açılış konuşmasını yapan PANEK Genel Müdürü Haluk Kayaaslan, "Panek, Konya Şeker ürünlerinin satış ve pazarlama faaliyetlerinin yapılması için kuruldu. Ürün yelpazemizi, endüstriyel şeker, paketli kristal ve küp şeker, çikolata çeşitleri ve dondurulmuş patates oluşturuyor. Baklava ve tel kadayıf şerbeti de bunlardan biri. Tamamen pancar şekerinden üretilen, GDO içermeyen baklava ve tel kadayıf şerbeti Türkiye'de bir ilk. Doğal oluşu, kullanım ve saklama koşullarının kolaylığı sayesinde baklava üreticilerinin işini kolaylaştıracak ve vazgeçilmez bir ürün olacak." dedi.

Gecede baklava ve tel kadayıf şerbeti ile ilgili detaylı bilgiler veren Konya Şeker Üretim Şefi Fuat Akay, "Şerbetin üretildiği sıvı şeker tesisi, Mayıs 2006 tarihinden beri faaliyet gösteriyor. Tesisimizin ilk kurulduğunda, günlük 220 ton sıvı şeker üretim kapisitesi vardı. Ürünlerimize gelen yoğun talep nedeniyle kapasite artırımına gitik ve tesisin sıvı şeker üretim kapasitesini günlük 450 ton, invert şeker üretimini günlük 50 tona çıkardık." dedi. 2010 yılında Karaköy Güllüoğlu ve Nadir Güllü ile birlikte yürütülen AR-GE çalışmaları sonucunda baklava ve tel kadayıf şerbetini geliştirdiklerini belirten Akay, "Baklava ve tel kadayıf şerbeti, sıvı şeker tesisinde elde edilen sıvı şeker ve invert şekerin belli oranlarda karıştırılmasıyla elde ediliyor. Sıvı şeker, içinde yüzde 67 kuru madde olan tamamı sakaroz olan bir üründür. İnvert şeker, içinde yüzde 72 kuru madde olan yüzde 66'sı invert (früktoz ve glikoza dönüşmüş) olan üründür. Baklava ve kadayıf şerbeti, kullanıcılara büyük avantajlar sağlamaktadır. Müşteri için kullanım kolaylığı sağladığı gibi enerji ve zaman tasarrufu sağlamaktadır ve üretimin hiçbir aşamasında katkı maddesi kullanılmamaktadır." dedi. Fuat Akay, konuşmasının ardından BAKTAT üyelerinin ürünle ilgili yönelttiği soruları yanıtladı.

Baklava ihracatı artıyor

BAKTAT Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yıldırım da yaptığı konuşmada, baklavayı geleneksel Türk mutfağının vazgeçilmez bir parçası ve tatlıların sultanı olarak nitelendirdi. Baklavanın günlük tüketiminin İstanbul'da 150 ton, Türkiye genelinde ise 500 ton olduğunu sözlerine ekleyen Yıldırım, "Baklava ihracatı her geçen gün artıyor. 2001 yılında 292 bin dolar olan baklava ihracatı, 2008'de 2,5 miyon dolara ulaştı, 2009'un ilk yarısında ise 234 bin dolardı. Baklava ihracatının en çok yapıldığı ülke ise Yunanistan." dedi.

Dr. F. Figen AR*

ABD'de Biyoetanol Sektörü ve Sektörün Ülkemizdeki Durumu

1. GİRİŞ

Biyetanol, şekerli ve nisaştalı bitkilerden elde edilen ve benzinle harmanlanarak kullanılan bir biyoyakıttır. Dünyada 2010 yılında yaklaşık 90 milyar lt biyoetanol üretilmiş, bunun yaklaşık %40'ı ABD'de tüketilmiştir. En büyük biyoetanol üreticisi ülkeler ise, ABD, Brezilya, AB, Çin ve Hindistan'dır.

Dünyadaki bütün otomobillerin sayıca üçte biri ABD dedir. Dolayısıyla küresel yakıt üretiminin yaklaşık %25'i de bu ülke tarafından tüketilmektedir.

ABD tarafından petrol ürünlerine alternatif bulunamazsa, 2030 yılı itibariyle dış kaynaklara olan bağımlılığın %30 ve sera gazı salımının da %40 oranında artacağı öngörülmektedir.

2. ABD BİYOETANOL POLİTİKALARI

2007 yılında Başkan Bush tarafından benzin üretiminin 10 yıl içerisinde %20 oranında azaltılması, yerli yenilenebilir yakıt üretiminin yılda 130 milyar litreye yükseltilmesi hedeflenmiştir. Dolayısıyla "Enerji Arzında Güvenliği Ulusal Güvenliğin Unsuru" olarak gören ve "25x25" sloganıyla 2025 yılında toplam enerji tüketiminin %25'ini yenilebilir kaynaklardan karşılamayı hedefleyen ve bu yönde stratejiler geliştiren ABD, biyoyakıt konusunda da kendi ulusal sistemini kurmuştur. Biyoyakıtlar için, Biyokütle Ar–Ge Yönetimi tarafından 2012 yılına kadar tamamlanması öngörülen, 6 ana maddeden oluşan bir hareket planı uygulanmaktadır.

Bu hareket planının ana faaliyetleri aşağıda sunulmuştur.

1. Sürdürülebilirlik: Hammadde üretiminden yakıt tüketimine kadar her alanda verimlilik arttırılacak, çevresel ve ekonomik alanda maksimum düzeyde gelişim sağlanacaktır.

2. Hammadde Üretimi: Biyoyakıt sanayisini geliştirebilmek için, uzun ve kısa vadede hammadde üretimi devlet - özel sektör işbirliği ile yapılacaktır.

3. Hammadde Lojistiği: Hammaddelerin toplaması, depolaması ve hammadde çeşitliliğine göre ön işleme sistemlerinin kurulması, bölgesel coğrafya ve ortaklık yapısına göre belirlenecektir. Biyokütle toplama ve muhafaza etme konularında verimlilik ve sürdürülebilirliğin sağlanması için yeni teknolojilere ihtiyaç duyulacağı belirtilmiştir.

4. Dönüşüm Bilimleri ve Teknolojisi: Biyoyakıtların üretim maliyetini düşürmek amacıyla bitkilerin, mikroorganizmaların ve enzimlerin yapıları hakkında daha fazla araştırma yapılacaktır.

5. Dağıtım için Altyapı: Uygun düzenlemelerin ve politikaların belirlenmesi, biyoyakıtların fiziksel özelliklerinde yapılması gerekebilecek modifikasyonlar, uzun vadede ihtiyaç duyulacak kapasite, gelecekteki biyoyakıt altyapısının oluşturulmasında göz önüne alınacaktır.

6. Karışım Oluşturma: E15 ve E20 kullanımının zorunlu hale getirilmesi için bu yakıtların emisyon oranları, sürüş performansına etkileri ve diğer faktörler karşısında rekabet edebilirlikleri araştırılacaktır.

7. Çevre, Sağlık ve Güvenlik: Biyoyakıt kullanımı ile çevreye olan duyarlılık artacak, güvenlik konusu daha büyük önem kazanacaktır. Diğer yandan; "Ethanol Producer" dergisinin 2009 sayısında yer alan bilgiye göre; içerisinde ABD hükümetinden valilerin de bulunduğu 'Valiler Biyoyakıt Koalisyonu' tarafından Başkan Barack Obama'ya ulaşım yakıtında etanol karışımının arttırılması (E13), biyoyakıt hammaddelerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve daha gelişmiş bir biyoyakıt piyasasının oluşumu için politikalar önerilmiştir. Obama bu önerilerin 'Başkanlık Biyoyakıt Direktifi' için çok faydalı bir taslak olduğunu ve söz konusu direktifin yeni iş imkânları sağlayacağını ve yakıtta dışa bağımlılığı azaltacağını belirtmiştir.

Birinci kuşak biyoyakıtlardan daha da ötesine dikkat çeken Obama, ileri düzey yenilenebilir ulaşım yakıtlarının 21. yüzyılın en önemli ulusal endüstrisi olacağını söylemiştir. Bu nedenle bir an önce selülozik teknolojilerin ticarileştirilerek, mısır kullanmaktansa biyokütle ve atık materyallerden faydalanılması gerektiğinin altını çizmiştir . 2011 yılının Ocak ayında Başkan Obama

* Pankobirlik APK Müdür Yrd.

tarafından yapılan açıklamada biyoetanole yapılan teşviklerin sürdürüleceği, petrol ürünlerinin teşvik edilmeyeceği bildirilmiştir. Yine 2011 yılı Ocak ayında "Biyoyakıt Pazarının Genişletilmesi Yasa Tasarısı" görüşmelere açılmıştır. Fleksi yakıtlı (E85) araçların, biyoyakıtlı pompaların ve yenilenebilir yakıt boru hatlarının sayılarının artırılmasını amaçlayan yasa tasarısına göre ABD'de, 2015 yılında üretilecek araçların %50'sinin, 2016'da üretilecek araçların %90'ının E85 yakıtlı araç olması hedeflenmektedir.

3. MEVCUT DURUM ve EKONOMİK ETKİLER

Dünyadaki en büyük biyoetanol üreticisi olan ABD de 2011 yılının Ocak ayı itibarı ile 2.600 adet E85 yakıt istasyonu, yaklaşık 9 milyon E85 yakıt kullanan otomobil bulunmaktadır.

ABD Yenilenebilir Yakıtlar Derneği tarafından açıklanan resmi rakamlara göre 2010 yılında, ülkedeki biyoetanol tesis sayısı 204, biyoetanol üretimi 51 milyar litre, kurulu kapasite 55,3 milyar litre olmuştur.

2010 yılında, 2009 yılındaki biyoetanol üretimi yaklaşık %25 artarak 51 milyar litreye çıkan ülkede biyoetanol sektörünün ABD ekonomisine katkısı aşağıdaki şekilde resmi kayıtlara geçmiştir .

1. ABD biyoetanol sektörü tarafından, 2010 yılı ekonomik verilere göre hane halkı gelirinde 36 Milyar Dolarlık artış sağlanmış, gayrisafi yurtiçi hasılaya 53,6 Milyar Dolarlık katma değer yaratılmıştır.

2. 70.400'ü doğrudan istihdam olmak üzere toplam 400.677 kişiye istihdam sağlanmıştır. İstihdam edilen kişilerin %83'ü 40 bin Doların üzerinde yıllık kazanç elde etmektedir. Sektörde çalışanların %99'u sağlık hizmetlerinden ve emeklilik gibi diğer sosyal imkânlardan faydalanmaktadır. Toplumda bu imkânlardan yararlanabilenlerin sayısı %71'dir.

3. Federal Hükümet için 7 Milyar Dolar, eyalet ve şehir yönetimlerine de 4 Milyar Dolar olmak üzere 11 Milyar Dolar yeni vergi hasılatı sağlanmıştır. Bu değer 6 Milyar Dolar olarak tahmin edilmekle birlikte gerçekleşen değer 11 Milyar Dolar'dır.

4. ABD'de etanolün üretimi ve kullanımı 2010 yılında ham petrol ithalatını 445 milyon varil azaltmıştır.

5. Azalan petrol ithalatı ile 34 Milyar Doların ülke içinde kalması sağlanmıştır.

ABD de 2010 yılında biyoetanol kullanımıyla tasarruf edilen karbondioksit miktarı 21,9 milyon ton olup bu değer 3,5 milyon aracın trafiğe çıkmamasına eşdeğerdir.

Son birkaç yıldır iç tüketim karşılanamadığı için ABD Brezilya'dan biyoetanol ithalatı yapmaktadır. 2017 yılında biyoetanol kullanarak, benzin tüketimini %20 azaltmayı hedefleyen ABD, 2017 yılındaki etanol üretim hedefini 135 milyar litre olarak belirlemiştir. 2025 yılındaki biyoyakıt kullanım hedefi ise %25 olarak belirlenmiştir.

Bugün ABD'de geleneksel mevcut teknolojilerle biyoetanol üretimi yapılmakla birlikte odun artıkları, şeker proses atıkları, çim, alg (yosun), mısır atıkları hatta çöpten bile üretim yapılan 20'den fazla selülozik etanol demonstrasyon üniteleri ve pilot tesisi bulunmaktadır. Selülozik etanolün ticarileştirilme çalışmaları 17 eyalette devam etmektedir.

4. ÜLKEMİZDE BİYOETANOL SEKTÖRÜ

Ülkemizde, biyoetanol üretimine dönük yasal düzenlemeleri Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu (TAPDK) tarafından yapılan biyoetanol sektöründe mevcut durumda 3 üretim tesisi bulunmaktadır. Bununla birlikte yakın bir tarihte Eskişehir Şeker Fabrikası Alkol Üretim Tesisinde de yakıt alkolü üretimine dönük yatırım yapılmıştır. TAPDK kayıtlarına göre, Türkiye'de kurulu biyoetanol üretim kapasitesi 149,5 milyon litre olup, bu değer benzin gereksinimimizin yaklaşık %6'sına karşılık gelmektedir ve gerekli hammadde emre hazırdır. Bununla birlikte mevcut durumda ülkemizde biyoetanolün ulaştırma yakıtı olarak kullanımı %1'in altındadır.

Ülkemiz Kyoto Protokolünü imzalamış olup 2012 dönemi sonrasında olası sera gazı azaltım yükümlülüğü altına girecektir. Biyoetanolün ülkemizde kullanımı Türkiye'nin gelecekteki sera gazı emisyonu indirimi açısından olumlu bir adım olarak değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, biyoetanol üretimi şeker prosesi atıkları başta olmak üzere organik atıkların ve gıda dışı hammaddelerin kullanımına uygun bir teknolojidir.

SONUÇ

Biyoetanol sektörünün ABD ekonomisine olan katkıları ve politikacıların konuya duyarlılığı yukarıda gözler önüne serilmiştir. Ülkemizde ise kurulu kapasite ve sahip olunan üretim potansiyeli ne yazık ki kullanılamamaktadır. Çünkü

- Biyoetanolün benzinle harmanlanarak otomobil yakıtı olarak kullanılması zorunlu değildir.

- ÖTV muafiyeti benzinle harmanlanan biyoetanolün sadece %2'lik dilimine uygulanmaktadır. Bu değer sektörde dağıtımı gerçekleştirecek aktörler için yatırım yapmaya değer bir oran olarak görülmemektedir.

Oysa Ülkemizde;

- En büyük ithalat kalemi enerjidir. Enerji ithalatı cari açığın %95'ini oluşturmaktadır. Bizim olan kaynakların ekonomiye kazandırılması artık bir zorunluluk olarak algılanmalıdır. Bu anlamda biyoetanol derhal kullanıma arz edilebilecek yerli olan ve yenilenebilen bir kaynağımızdır. Ülkemizin biyoetanol kurulu kapasitesi 149,5 milyon litredir ve bu değer benzin ihtiyacımızın %6'sına karşılık gelmektedir.

- Türkiye Kyoto Protokolünü imzalamıştır. Yakın bir gelecekte sera gazı azaltım yükümlüğünü alması söz konusudur. Ulaştırma sektöründe sera gazı emisyonlarını azaltmak için biyoetanol gibi temiz yakıtlara ihtiyacı vardır.

- Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından AB mevzuatına uygun olarak hazırlanan Benzin ve Motorin Kalitesi Yönetmeliğinde benzine %10 oranında biyoetanol katılması öngörülmektedir.

- Ülkemiz AB uyum sürecini yaşamaktadır. AB'nde 2010 yılı biyoyakıt kullanım hedefi %5,75 (bu oran enerji içeriğini ifade etmektedir. %5,75, hacimsel olarak %8-9'lara karşılık gelmektedir.), 2020 yılı biyoyakıt kullanım hedefi %10'dur (bu oran da enerji içeriğini ifade etmektedir). Ülkemizde ise belirlenmiş kullanım hedefi olmamakla birlikte kurulu kapasite de henüz etkin bir şekilde kullanılamamaktadır. ÖTV Muafiyetinin %2'den %5'e çıkartılması ve %5 Biyoetanol Kullanım Zorunluluğunun Sağlanması ile ekonomimizde;

- Yıllık 774 milyon Dolarlık bir ekonomik katma değer yaratılacaktır.

- Tarıma dayalı, katma değeri yüksek bir sanayi sektörü yaratılmış olacaktır.

- 15.000 kişiye tarımda, 250 kişiye sanayide doğrudan istihdam sağlanacaktır.
- 186 milyon TL'lik hammadde talebi yaratılacaktır.

- Etanol üretim prosesinde yan ürün olarak elde edilen yem, hayvancılık sektöründe ithalat bağımlılığını azaltacak, ülke ekonomisine 40 milyon TL'lik katma değer sağlanacaktır.

- Biyoetanol üretiminin artması, gerek tarım, gerek tarımsal mekanizasyon, gerekse ilgili sanayi ve yan sanayi sektörlerinde hareketlilik yaratacak, tarımsal girdilerin, hammadde, ürün ve yan ürünlerin nakliyesi taşımacılık sektöründe, sektördeki hareketlilik bankacılık, sigortacılık, iletişim, gibi hizmet ağırlıklı sektörlerde 46 milyon TL'lik talep yaratacak, bu talep ilave vergi imkânları doğuracaktır.

- Ülkemizde biyoetanol pazarının büyümesi Ar-Ge faaliyetlerini de harekete geçirerek ileri kuşak (selülozik) biyoetanol yakıt teknolojilerinin gelişimi sağlanmış olacaktır.

- Biyoetanol üretim ve tüketiminde yapılacak bu mikro reformun yan sektörlerde yaratacağı katma değer, bu reformun yan sektörlere sağlayacağı iş hacmiyle ekonomiye olan getirileri ÖTV getirisinden kat be kat fazla olacaktır. Dahası ilgili sektörde yaratılacak katma değer yeni oluşacak vergi tahsilatı ve istihdamın yanı sıra kırsal kesimde refah düzeyinde artış kaydedilecek, kente göç önlenecek, buna bağlı olarak büyük şehirlerdeki can ve mal güvenliğinin sağlanmasına pozitif etki yaratılacaktır.

Sağlıklı Nesiller İçin
Neden Şeker Pancarı?

Artan dünya nüfusunun yanı sıra bazı toplumların refah düzeyindeki gelişmelere paralel, insanların beslenme sorununun çözümü ve değişen beslenme alışkanlıklarına yönelik birçok çalışma yapılmaktadır. Ürünlerin raf ömrünü uzatmak, uzak mesafelere taşınabilmesini sağlayabilmek için genetik çalışmalar yapılabildiği gibi çeşitli gıda katkı maddeleri eklenebilmektedir.

Ürünlerin ve gıda maddelerin doğal yapısını bozan bütün bu çalışmalar insanların güvenli gıda tüketme hakkını sınırlamakta, bunun sonucunda çok yakın gelecekte dünyada ve ülkemizde sağlıksız nesillerin oluşacağı kaçınılmazdır. Ancak ülkemizde durum daha vahim bir durum arz etmektedir.

Dünyadaki bu gelişmeler ülkeleri harekete geçirmiş, doğal ya da organik ürünlerin üretimine ağırlık verilmesinin ve iyi tarım uygulamalarının teşvik edilmesinin yanı sıra, başta gelişmiş ülkeler olmak üzere, toplumlarına güvenli gıda sunabilmek için gıda ürünlerinde kullanılan her türlü maddeye oluşturdukları gıda kodeksleri yoluyla sınırlamalar getirmiştir. Etkin denetimlerle de tarladan sofraya kadar ki bu süreci kontrol altına almışlardır.

İnsan haklarının öncelik sırasına bakıldığında, önceliğin beslenmede olduğu görülecektir. İnsanın sağlıklı ve güvenli gıda ihtiyacının karşılanması vazgeçemeyeceği bir haktır. Sağlıklı ve güvenilir gıda kullanma hak ve ihtiyacının vazgeçilmezliğini kabul ederek vatandaşına bu hakkı kullandıran ülkeler, sağlık ve gıda güvenliğinin zarara uğramasını engellemek için bu suçlara çok ağır müeyyideler getirmişlerdir. Günümüzde gelişmiş ülkelerin neredeyse tamamında tüketicinin sağlığı ve gıda güvenliğine zarar veren firmaların pazarda yer alması mümkün değildir diyebiliriz.

Bilim ve teknolojide yaşanan gelişmeler sonrasında gıdaların raf ömrünün uzatılması, yeni üretim tekniklerinin ortaya çıkması gibi olumlu gelişmeler yanında, ülkemizde ve dünyada gıda kaynaklı sağlık sorunları da her geçen gün artmaktadır. Gıda güvenliğini sağlamanın ya da gıda kaynaklı sağlık sorunlarını önlemenin yolu yasal sınırlamalarla (gıda kodeksi gibi) ortaya konmuştur. Ancak; üreticilerin insan sağlığını arka plana iterek, daha fazla kâr güdüsüyle standartlara uymayan gıda üretmeleri maalesef engellenememiştir.

Son yıllarda toplumumuzda kanser, kalp ve damar hastalıklarının artması uzmanlarca büyük oranda stresle ilişkilendirilmesine rağmen, beslenme alışkanlıklarımızın değişmesi sonucu, doğal ürünler tüketiminin azalmasının bunda büyük payı vardır. Tüm dünyada ve AB ülkelerinde son yıllarda ekolojik tarımın yaygınlaşması ve doğal gıda ürünü talebindeki artış bir tesadüf değildir.

Ülkemiz ekonomisinin 1980'li yıllardan itibaren liberal ekonomiye geçişle ilgili aldığı kararlar ve bunun sonucu olarak kademeli olarak dışa açılması; ekonomiyi canlandırırken birçok sorunu da beraberinde getirdiğini günümüzde yaşayarak görmekteyiz. Bu hususta Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve Avrupa Birliği ile yapılan Gümrük Birliği anlaşmalarının ülkemize getirdiği yükümlülükler, mevcut sorunların esas kaynağı olarak gösterilebilir.

Bu dönemde özellikle tarımsal ürünlerdeki spekülatif fiyat artışları bahane edilerek, et ve süt ürünleri ile gıda maddeleri ithalatının serbest bırakılması ülke tarım ve hayvancılığını olumsuz yönde etkilemiştir. Ayrıca yapılan bu ithalat sonucunda birçok insan bu ürünleri tüketmiş fakat; insan sağlığı açısından bu ürünlerde bulunan katkı maddelerinin hiçbir sorgulaması yapılmamıştır. Market raflarının hızla ithal ürünlerle dolması da, gıda ithalatının gıda güvenliği açısından titizlikle yapılıp yapılmadığı sorusu, konunun ciddiyetini kavramamızda yardımcı olabilir kanısındayım.

Günümüzde dünya gıda sektörü, çokuluslu şirketlerin egemen olduğu büyük bir tröst konumundadır. Bu şirketlerin tüm dünyada ürettiği ve pazarladığı ürünlerde gıda boyaları ve yapay katkı maddeleri kullanımı günümüzde hızla artmakta ve oldukça sık olarak gıda sektörü tarafından kullanılmaktadır. Gıda boyaları ve yapay katkı maddeleri kullanımının giderek artması aynı zamanda tüketicilerin kullanılan bu katkı maddelerinin içerikleri açısından bilinçlendirilmesi mecburiyetini de doğurmaktadır.

Teknolojinin ilerlemesi gıda katkı maddeleri ile birlikte yeni yapay (kimyasal) şeker üretim çalışmalarını artırmış, yeni bulunan kimyasal şeker çeşitleri ile de kullanımı önemli oranda artmıştır. Dünyada pancar ve kamıştan üretilen şekerlerin halen tüketimin önemli bir bölümünü karşılamasına rağmen, son yıllarda kimyasal yöntemlerle laboratuar ortamlarında üretilen sentetik tatlandırıcılar, üretim prosesinin kolay, maliyetinin düşük olması sebebiyle ucuz olmaları, bu ürünlerin kullanım alanlarının artmasına neden olmuştur.

Dünyanın bazı bölgelerinde açlıkla mücadele sürerken, gelişmiş ülkelerin toplumsal yaşamında meydana gelen değişiklikler, yeni iş kollarının oluşması, teknoloji düzeyinin yükselmesi sonucu, bedensel çalışmanın ve hareket kabiliyetinin azalması gibi nedenlerle insanlarda kilo prob-

lemi oluşmuştur. Ayrıca bu ülkelerin birçoğunda, özellikle de içeceklerde tabii şeker olan pancar şekeri yerine, karbon bağlarına müdahale edilerek karbon bağ yapısı değiştirilerek elde edilen İzoglikoz-früktoz şurubu vb. ile tatlandırılan gıda ve içecekleri tüketen ülkelerde aşırı şişmanlık (obezite) felaket düzeyine gelmiştir. Başta ABD olmak üzere bu gibi ülkelerde sağlık harcamalarına ayrılan kaynağın önemli bir bölümü aşırı şişmanlıkla mücadele için kullanılmaktadır. Bu problemin insanlar açısından hassasiyetini iyi değerlendiren yerli ve yabancı birçok şirket, kanserojen etki taşıdığı iddia edilen ve kullanımı doktor kontrolünde olması gereken kimyasal tatlandırıcıların kullanıldığı diyet ürünler adı altında üretime başlamışlardır.

Yoğun tatlandırıcılar olarak da nitelendirilen kimyasal tatlandırıcıları incelediğimizde doğal pancar şekeri olan sakaroza göre tatlandırma oranının çok fazla olmasına rağmen kanserojen etkisi de bir o kadar tartışılmaktadır. Çeşitli ticari isimler altında saf halde veya diyabetik tatlandırıcılarla karıştırılarak pazarlanmakta olan Aspartam, Sakarin, Siklomat, Monilin, Sukraloz, bu tatlandırıcıların en çok bilinenleridir. Sakarinin kansere neden olduğu gerekçesi ile ABD'de uzun süre yasaklandığı bunun ardından kontrollü kullanımına izin verildiği, keza siklomatın da birçok ülkede kullanımının sınırlandırıldığı bilinmektedir. Sakarozun (pancar ve kamış şekeri) tatlandırma oranını 100 kabul ettiğimizde kimyasal tatlandırıcıların tatlandırma kapasitelerinin ne kadar yoğun olduğu aşağıdaki tablodan da anlaşılacaktır.

Tablo: Kimyasal tatlandırıcıların pancar şekeri(sakaroz)ne göre tatlandırma kapasiteleri

Sakaroz	100
Siklomat	1.200 – 4.000
Aspartam	5.000 – 20.000
Sakkarin	30.000 – 70.000
Neotam	800.000

Sakaroz ve glikozun insan bedenindeki metabolik faaliyetleri için insüline ihtiyacı vardır. Yeterli ve düzenli insülin salgılayamayan şeker hastaları için, insülin gerektirmeyen tatlandırıcıların doktor kontrolünde kullanılmasına izin verilmektedir. En yaygın kullanılan diyabetik tatlandırıcılar, sakkarin, fruktoz, sorbitol, ksilitol, mannitol, izomaltitol ve laktitoldur.

Ülkemizde halen fruktoz, glisirizin, sorbitol, siklamat, sakarin ve aspartam gibi tatlandırıcılar bulunmakta ve bu sentetik tatlandırıcılar çeşitli gıda ürünlerinde kullanıldığı gibi, diyet şeker olarak da eczanelerde satılmaktadır. Şekerden kat kat daha fazla tatlandırma kapasitesine sahip siklamatın ise ABD, İngiltere ve bazı ülkelerde kullanımı yasaklanmasına rağmen Türkiye'de satışına bir sınırlama getirilmemiştir.

Diyet ürünlerde, enerji içeceklerinde, çeşitli kolalı içecek ve meşrubatlarda da kullanılan (sıfır şeker şarlatanlığı) Aspartam'ın insan sağlığı üzerinde özellikle hamileler ve süt emziren kadınlarda olumsuz etkileri olabileceği yönünde kuşkular vardır. Bu konu 2005 yılında ve sonrasında dünya ve ülkemiz kamuoyunun gündemine yeniden gelmesine rağmen, kamuoyu yeteri kadar bilgilendirilmemiş ve önemli olmadığını düşündüğüm konular aylarca medyada kendisine yer bulurken, insan sağlığı açısından böylesine önemli bir konu yazılı ve görsel medyada fazla tartışılmamıştır.

Ülkemiz ihtiyacının çok üzerinde ithal edilen veya bavul ticareti yoluyla ülkemize giren kimyasal tatlandırıcıların gıdalarda kullanımı günümüzdeki şeker miktarı olarak karşılığı 400 bin tonlara ulaşmıştır. Geleceğimizi emanet edeceğimiz çocuklarımızın yiyecek ve içeceklerinde gıda kodeksi ve üretim standartları hiçe sayılarak büyük oranda kullanılan bu tatlandırıcılar ve gıda katkı maddeleri maalesef sağlıksız nesillerin yetişmesinin de zeminini oluşturmaktadır.

Üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliği'nde gıda ürünleri çok sıkı bir şekilde denetlenmekte, ürün içerikleri AB Gıda kodeksinde yer alan oranlar dâhilindedir. Özellikle şekerli mamullerde sağlıkla ilgili hususların öncelikli olması kimyasal tatlandırıcı ve nişasta bazlı şekerlerin kullanım oranlarını en alt seviyede tutmuştur. Buna karşın ülkemizde bundan 90'lı yılların başına kadar birçok üründe doğal yöntemlerle üretilen pancar şekeri kullanılmasına karşın, bugün çoğu firmalar ürettiği meşrubatların ve kolalı içeceklerin hemen hemen tamamında pancar şekeri yerine kimyasal tatlandırıcı ve nişasta bazlı şekerler kullanmaktadır. Bunu tükettiğimiz ürünlerin etiketlerinde yer alan bilgilerden de görebiliriz.

NEDEN DOĞAL ŞEKER TÜKETMELİYİZ?

Pancarı, kamışı, üzümü kaynattığınızda pekmez oluyorsa, bu ürünlerden elde edilen sakaroz ve glikoz doğal demektir. Çünkü bu ürünlerden elde edilen şekerler, doğada var olduğu şekliyle yani karbon bağ yapısına hiçbir müdahalede bulunulmadan soframıza gelmektedir.

Eğer ürünün karbon yapısını değiştirerek ya da enzimatik hidroliz yöntemiyle (nişastadan) şeker üretmeye kalkarsanız bu şeker doğal şeker olmaz. Doğal olmayan bir şekerin tüketilmesi sonrasında ise insan vücudunda birçok olumsuz durumla karşılaşılmaktadır. Çünkü Allah insanı da, toprağı da, bitkiyi de, yaratırken birbirleriyle benzer minerallerle yaratmıştır. Siz,

ürünün doğal yapısını değiştirirseniz; karaciğerin tanımadığı bir ürünle karaciğeri karşılaştırırsınız. İnsanın karaciğeri Allah'ın yarattığı ürünleri tanımaya kodlandığından hazmetme esnasında tabii ürünleri parçalayacak insülini gönderecektir. Doğal olmayan ürünleri tanımayacağından karaciğer onları parçalayacak salgıları gönderemeyecek dolayısıyla hazmedilemeyen, yakılamayan bu şekeri vücut yağ olarak depolayacak, sonuçta sağlıksız nesiller oluşacaktır. Bu nedenle tabii şeker dışında şeker kullanılan ürünleri tüketen çocukların obez olma riskinin çok fazla olduğu artık saklanamamaktadır.

Amerika'da yayınlanan önemli finans gazetesi olan Wall Street Journal'de (WSJ) yer alan bir habere göre; kolalı içeceklerde bulunan ve mısır şurubundan yapılan tatlandırıcılar vücut tarafından çok kolaylıkla yağa dönüştürülüyor. Üstelik bu madde

vücudun insülin üretme mekanizmasını harekete geçirmediğinden, alınan şekerin kontrol edilmesi mümkün olmamaktadır. Kolalı içecekleri "mayi şeker" olarak nitelendiren uzmanlara göre bir kutu kola içen kişinin, bir seferde 10 kaşık BEYAZ ŞEKER (sofra şekeri) yemiş gibi olduğu belirtilmektedir. Haberde dünyanın en şişman insanları arasında yer alan Amerikalıların bu durumlarına aşırı kolalı içecek ve şekerli hazır yiyecek (fast food) tüketiminin yol açtığı vurgulanmıştır.

Sağlıkla ilgili bu noktada tekrar "Kimyasal tatlandırıcılara" dönecek olursak; ülkemizde kimyasal tatlandırıcılar meyve suyu sanayini işgal ettiler diyebiliriz. Özellikle alt gelir seviyesindeki insanlarımız ucuz oldukları için, şişmanlık korkusu olan insanlarımız da düşük kalorili olduğu için kimyasal tatlandırıcılarla tatlandırılmış meyve suyunu içmeye yönelmişlerdir. Daha önce de ifade edildiği gibi kimyasal tatlandırıcıların kanser yapma riski hep tartışılıyor. Bu yüzden bazı ülkelerde birtakım kimyasal tatlandırıcılara yasak getirilmiştir. Bu meyve sularını içen çocukların hepsi genç yaşta kanser olma riski ile karşı karşıya kalmaktadır. Buradan hareketle kanser olmak için artık Çernobil'e ya da başka nükleer kazalara gerek kalmamıştır denilebilir.

Dünyada gıda ve çevre güvenliği noktasında öne çıkan ürün şeker pancarı şekerinden üretilen ve tamamen doğal olan pancar şekeri(sakaroz)dur. Gıda güvenliği ülkelere göre özellikle sağlık ve siyasi güç noktasında önem arz etmektedir. Açlığa çare noktasında gıdalarda genetik müdahaleler yapılarak verim artışının savunulduğu günümüzde, bunun tamamen ticari kaygılardan kaynaklandığını ve GDO'lu ürünlerin bu noktada gıda güvenliğini sarstığı çeşitli bilim adamlarınca savunulmaktadır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz içinde, GDO'ların insan sağlığına olabilecek etkileri de hesaba katılarak, kullanımı ve doğaya salınımında doğacak risklerin kontrolü, yönetilmesi ve düzenlenmesi ile bu ürünlerin kullanıldığı gıdaların denetlenmesi için bir sistem kurma ve bunu sürdürme yükümlülüğü söz konusudur.

Üretildiği veya ihraç edildiği ülkelerde GDO'ların yoğunluğunun artması durumunda oluşturabileceği istila, gen kaçışı ve dağılımı, suni seleksiyon, toksik metabolitlerin üretimi gibi riskler, geleneksel çeşitlerin kaybı, genetik erozyon ve arazi bozulması, alıcı ortamlara dış girdilerin artması ve sosyo ekonomik yapının bozulması gibi sonuçlar doğurabileceği noktasında ciddi endişeler vardır.

Netice itibariyle transgenik ürünlerin ülkemiz içinde ciddi riskler taşıdığı tartışmasızdır. Özellikle NBŞ'lerin imalatında kullanılan ithal mısırın GDO'lar içinde mütalaa edilen ürünler kapsamında olduğu ve ülkemizde üretilen tatlandırıcılarda kullanıldığı iddia edilmektedir.

TÜRKİYE NASIL BİR YOL İZLEMELİ?

Dünyada özellikle gelişmiş ülkelerin (özellikle AB ülkelerinin) tüketicilerinin sağlıklı beslenmeye ve dolayısıyla "organik tarım" ürünlerine olan taleplerinin gittikçe arttığı göz önüne alındığında, ülkemizin klasik (transgenik olmayan) tarımsal ürün ihracatında gelecekte bir patlama yaşanacağını olağan karşılamamız gerektiğini düşünüyorum. Daha şimdiden, ülkemizden tarımsal ürün ithal eden ülkeler "transgenik ürün üretmediğimize dair belge" istemektedirler.

Öte yandan transgenik ürünlerin dünyada en çok üretildiği ABD'de dahi, transgenik olmayan ürünler borsada çok yüksek fiyattan işlem görmektedir. Transgenik bitki üretiminin insan, hayvan ve çevre üzerindeki olumsuz etkileri yanında, ülkemizin tarımsal ürün ihracatına yapacağı olumsuz etkilerini de hesaplamak zorunda olduğumuzu unutmamalıyız. Bu kapsamda değerlendirilmesi gereken diğer önemli bir konu ise; zengin bitki gen kaynaklarımızın korunmasıdır. Transgenik bitkilerden olabilecek gen kaçışları ile ülkemizin gen kaynaklarında telafisi mümkün olamayacak zararlar ortaya çıkabilecektir.

Genetik yapısı değiştirilmiş, yani GDO'lu, transgenik ürünlerin, özellikle kendi yabanı akrabalarının (genetik kaynakların) olduğu çevrelerde genetik kirlenmelere neden olduğu ve genetik kaynaklara zarar verdiği iddia edilmektedir. Dünya çapında Birleşmiş Milletlere bağlı kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ve akademik çevreler bu konuda oldukça duyarlı davranmakta; gelişmiş ülkelerin hükümetleri gen kaynaklarını korumak için transgenik çeşitlerin üretimine ya izin vermemekte ya da sınırlamalar getirmektedirler.

Bu ürünlerin yani transgenik bitki ya da hayvan ürünlerinin çevreye, insan sağlığına ve gen kaynaklarımız üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini hemen göremeyebilir, hissedemeyebilir ve hatta kabullenmekte zorlanabiliriz. Ancak, artan kanser ve obezite felaketlerinin çuvalın mızrağa sığmadığı ölçüye geldiğinde kısaca iş işten geçtiğinde eyvahların önemi olmayacaktır.

“Sıfır Şeker = Sıfır Enerji” mi?
Ya da Sıfır Şeker = Maksimum Kanser + Obezite mi?

Son günlerde basın yayın organlarında kolalı içecek üreten firmaların ürünlerine ilişkin reklamlarda ve yine bu ürünlerin ambalajlarında “0 Şeker”, vb. ifadeler ön plana çıkarılarak kullanılmaktadır. Bu ve buna benzer ifadelerin söz konusu ürünlerin pazarlanmasında ana tema olarak işlenmesi sonucunda, kamuoyunda söz konusu firmalarca şekersiz ürünlerin sağlıklı olduğu, şekerin ve şekerli ürünlerin ise sağlıklı olmadığı şeklindeki bir imajın oluşturulduğu düşünülmektedir.

Diyet amaçlı üretilen bu ürünlerin içeriklerine bakıldığında ise birer kimyasal tatlandırıcı olan aspartam, asesulfam-K, sukraloz gibi kimyasal tatlandırıcıların yer aldığı görülmektedir. Bilindiği üzere 4634 sayılı Şeker Kanunu’nun 2. maddesinde şekerin tanımı yapılmış, kimyasal tatlandırıcılar şeker tanımı içerisinde yer almamıştır. Bu yönüyle ürün reklamlarında ve ambalajlarında yer alan “0 Şeker” ifadesinin aldatılan tüketicilerde doğal şeker olan sakaroz kökenli pancar şekerinin sağlıklı olmadığı gibi bir yanlış algılamaya itildiğini üzülerek görmekteyiz. Bu tarz ifade içeren hususların medya ve yine bu ürünlerin ambalajlarında yer alması da tüketicileri yanıltmakta, onların tecrübe ve bilgi noksanlıklarını istismar da etmektedir. Zira bu tarz ürünlerin daha çok, diyabet ve obezite hastaları tarafından tercih edildiği, bu kimyasal tatlandırıcıların kalori miktarının az ya da hiç olmamasından dolayı da yine diyet yapan kimseler tarafından da tercih edilebileceği açıktır. Ancak ilgili firmalar tarafından söz konusu hususların geri planda bırakılarak, ürünlerinde şeker kullanılmadığı konusunu öne çıkartan argümanları kullanması 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un Ticari Reklamlar ve İlanlar başlıklı 16. maddesindeki amir hükümlere açıkça aykırı bulunmaktadır. Kaldı ki, bu tarz reklam ve söylemlerle de firmaların tüketicileri etkileyerek kendi lehlerine haksız çıkar sağladıkları da görülmektedir.

Pankobirlik olarak bu konuda T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü bünyesinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur. Doğal bir ürün olan pancar şekerinin sağlığa herhangi bir olumsuz etkisinin olmadığını, bu firmaların şekerdeki kalori faktörünü ön plana çıkarmak suretiyle kimyasal tatlandırıcıların kanser riskinin kamuoyunun dikkatinden kaçırıldığı ifade edilmiştir.

Her yıl ülke nüfusumuz yaklaşık %2 artmaktadır. Buna paralel pancar şekeri üretimimizin ve tüketimimizin artması gerekirken, maalesef şeker stokları her geçen yıl artmaktadır. Bu durumdan en büyük zararı sağlığını kaybetme riskiyle karşı karşıya olan toplumumuz ve her geçen gün üretim kotaları daraltılan ülkemiz çiftçisi ve sanayisi görmektedir. Ülkemizin bir gıda kodeksi vardır. Bu kodeks AB gıda kodeksi ile birebir aynı olmasına rağmen, üretim miktarlarının ve gıdalarda kullanım oranlarının tam olarak denetlenememesi sorunların ana kaynağını oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, gelecek nesillerin sağlıklı olması sağlıklı beslenme ile mümkün olacaktır. Devlet insanların gıda güvenliğini ve güvencesini de sağlamakla mükelleftir. Kanser insanlar için bir kader olmadığı gibi, her gün artan kanser vakaları ve ülkemizin her bölgesinde kanser tedavisi için yeni yeni açılan hastaneler de bir tesadüften ibaret değildir. Bu noktada vakit çok geç olmadan gerekli tedbirlerin alınması devletin anayasal görevi, vatandaşın da anayasal hakkıdır.

Şeker Pancarının
Sosyo-Ekonomik Katkıları

Şeker pancarı, üreticilerin hem gelirini artıran ve hem de istihdam sağlayan bir bitkidir. Şeker pancarı tarımı sağladığı yüksek katma değer, yan ürünlerin hayvan yemi olma ve tarımda sağladığı istihdam özelliği dolayısıyla, kırdan kente göçün hızını kesen, köylümüze ve ülkemize en faydalı ve alternatifi olmayan, olmasaydı icadı gereken bir bitkidir.

Ekilebilir tarım arazilerinin sınırına gelinen ülkemizde, çiftçi gelirini daha fazla artırabilmenin ana koşulu çiftçimizin sahip olduğu aile içi iş gücünden, tarım arazisinden ve hayvan varlığından en üst seviyede faydalanılmasına bağlıdır. Tarım arazisi ve hayvan varlığı yetersiz olan ve her an kente göç edebilecek yapıdaki küçük tarım işletmelerinin gelir seviyelerinin yükseltilmesi gerekir.

Pancar çiftçisi 1,7 milyon dekar kıraç tarım arazisini sulu tarıma kazandırmıştır. Pancar çiftçisi kendi birikimi ile satın alabildiği dizel motor ve yağmurlama malzemesi ile şeker pancarı ve buğdayında yağmurlama sulama yaparak birim tarım arazisinden en yüksek seviyede verim almaya çalışmaktadır.

Türkiye'de Pancar Şekeri Üretimi Genel Bilgileri

Şeker pancarı genellikle yüksek rakımlı bölgelerimizde, sulanır hububat ekim sahalarında tarımı yapılan bir münavebe bitkisidir. Aynı tarlaya dört yılda bir şeker pancarı ektirilir. Ülkemizde şeker pancarı tarımı Ege, Akdeniz sahil kuşağı, Doğu Karadeniz, Güneydoğu Anadolu bölgeleri dışında 65 il ve yaklaşık 8.000 yerleşim biriminde tarımı yapılan bir bitkidir. Yılda ortalama 350.000 çiftçi ailesi pancar tarımı ile uğraşır.

Pancar şekeri sanayi Cumhuriyet döneminde Türk tarımına modern tarım tekniklerini getiren, bilgiyi ve teknolojiyi geliştiren, kullanan bir tarımsal sanayi olmayı başarmıştır. Sadece şeker pancarında değil, şeker pancarı alanlarında ekim nöbeti içinde yetiştirilen diğer ürünler için de toprak işleme, ekim, bakım, hasat bakımından planlı ve gelişmiş bir tarım sistemi ile örgütlü ve bilinçli bir çiftçi topluluğunu ortaya çıkarmıştır.

Şeker pancarı yetişen alanlarda; pancar üreticisi mısır üretiminde önemli gelişmeler sağlamış, bunun yanı sıra kolza üretimi için pancar alanları oldukça uygun ekoloji ve uygun çiftçilik uygulamalarında gelecek vaat etmiştir.

Şeker pancarı üretimi modeli, fabrikasyonu ve çiftçi organizasyonu; pancar alanlarında üretim eksikliği olan ürünlerin üretim planlamasının etkin bir şekilde yapılmasını ve üretimini mümkün kılabilmektedir. Şeker pancarı üretiminin ortadan kalktığı alanlarda uygun ürün deseni planlaması ve üretimde verimlilik sağlanamamaktadır.

Türkiye' de mevcut pancardan şeker üreten 33 fabrikanın 6'sı Pankobirlik'e, 1'i Pankobirlik ve özel sektör ortaklığına (Kütahya Şeker Fab.), 1'i özel sektöre, 25'i ise Türkşeker'e aittir. Mevcut 33 şeker fabrikasının günlük pancar işleme kapasitesi yaklaşık 175 bin ton, yıllık şeker üretim kapasitesi ise yaklaşık 3,2 milyon tondur.

Türkşeker bünyesindeki fabrikalarda yıllık toplam 1,9 milyon ton şeker, 4 alkol fabrikasında 57,6 milyon litre etil alkol, tohum işleme fabrikasında yılda 1.200 ton kalibre edilmiş ve yüksek genetik potansiyelli tohum üretim kapasitesi bulunmaktadır. Ayrıca 2 tarımsal işletmede tarla bitkileri üretimi ve hayvancılık çalışmaları yapılmakta ve 1 araştırma enstitüsü ile de AR-GE hizmeti verilmektedir. Sektörde yer alan diğer bir önemli kuruluş da Pankobirlik'tir. Ülkemizin en büyük sivil toplum kuruluşlarından birisi olan Pankobirlik bünyesindeki Adapazarı, Amasya, Boğazlıyan, Çumra, Kayseri ve Konya fabrikaları ile birlikte 6 şeker fabrikası ve ortağı olduğu Kütahya fabrikası ile sektör üretiminin yaklaşık %40'ını karşılamaktadır.

Türkiye Şeker Sanayiinin yıllar boyunca kontrollü bir teknik tarım sistemini uygulaması sonucu, pancar verimi ve üretim kalitesi açısından dünya ve AB ile rahatlıkla rekabet edebilecek seviyededir. Kooperatif fabrikaları yaptığı kapasite artırım yatırımları yanında, kullanılan teknolojiler sayesinde verimliliği artırılan fabrikalarda üretim maliyetleri minimum seviyelere indirilerek AB ile rahatlıkla rekabet edebilir duruma gelmiştir.

Şeker Pancarı Tarımının Ülkemiz İçin Önemi

- Şeker pancarı, tarımda ana itici güç ve şeker tarımının yapıldığı yöreler de iyi bir örnek üretim koludur.
- Ülkemizde tüketilen toplam gübrenin %10'u şeker pancarı tarımında, yine toplam tüketimin de %20'si pancar üreticileri tarafından kullanılmaktadır.
- Tarımda planlı üretimin ve münavebe uygulamasının öncüsü, sulu ziraatın yaygınlaştırıcısı olmuştur.
- Bir dekarı yaklaşık 10 işgücü istihdam sağlar.
- Endüstri bitkileri içinde sağladığı katma değer bakımından 2'nci sırada yer alır.
- Kendinden sonra ekilen hububatta %20 verim artışı sağlar.
- Baş ve yapraklarının toprakta bırakılması halinde dekara 4 kg saf fosfat, 15 kg saf potasyuma eşdeğer besin maddesi sağlar.
- Yılda yaklaşık 25 milyon tonluk taşıma hacmi yaratarak, taşıma sektörüne büyük bir pazar oluşturur. Sulama suyu arayışlarını teşvik ederek yeraltı ve yerüstü su kaynaklarından istifade imkânını artırır.
- Çapa ve hasat dönemlerinde 250.000 topraksız, az topraklı ve işsizlere 100 gün süre ile istihdam yaratmaktadır.
- Yılda yaklaşık 350 bin aile tarımını yapmakta ve fabrikalarda da 30 bin kişiye istihdam sağlamaktadır.
- Ekim sahalarının %40'ında aile içi iş gücü değerlendirilir.
- Toplam 74 il ve yaklaşık 7.000 yerleşim biriminde ve ülkemizin Ege-Batı Karadeniz-Doğu Karadeniz-Akdeniz ve Güneydoğu bölgeleri haricinde kalan bütün sulanır alanlarında tarımı yapılır.

- Aile içi ve/veya aile dışı iş gücü kullanılarak yapılan 30 dekar pancar, tarımda 1 tam istihdam sağlar. Bakım ve hasat işlerinde makine kullanılan 48 dekar pancar ile tarımda 1 ton 400 dekar istihdam sağlanırken, makine kullanılan bir mısır tarımında 1 tam istihdam sağlar, 800 dekar buğday tarımı 1 tam istihdam sağlar. Ülkemizde Mısır ve Buğday tarımı mekanize olmuştur.

- 1 dekar şeker pancarı yan ürünü olan pancar posası, pancar baş ve yaprağı ve melasın hayvansal besin değeri 500 kg arpaya eşdeğerdir. Bir dekar şeker pancarı ekmekle aynı tarlaya 2 dekar da arpa ekilmiş kabul edilebilir.

- Şeker pancarının fabrikada işlenmesi sonucu elde edilen melas, maya sanayisinin ana hammaddesidir. Melastan üretilen maya 80 ülkeye ihraç edilerek döviz girdisi sağlar,

- Bir dekarının fotosentez yoluyla havaya verdiği oksijen, 6 kişinin bir yılda tükettiği oksijene eşdeğer olup, aynı orman alanından 3 kat fazla oksijen üretir. Bu nedenle iyi bir çevre dostu, tarımının yapılması zorunluluk arz eden önemli bir endüstri bitkisidir.

- 1 dekar şeker pancarının şeker fabrikasında işlenmesi süresince fosil kaynaklı yakıt kullanılırsa havaya verilen karbondioksit gazının 26 katı oksijeni, atık su ile oluşturulan kirliliğin arıtımı için ihtiyaç duyulan oksijenin 48 katını, fotosentez ile havaya vermektedir.

- Şeker pancarı çevre dostu bir bitkidir.

Şeker Pancarı Çiftçisinin Ülkemize Kazandırdıkları

Şeker pancarı çiftçisi devlete hiç yük olmadan 1.700.000 dekar kıraç tarım arazisini kendi yatırımı ile sulu tarıma kazandırmıştır. Kuru tarımdan sulu tarıma geçişte münavebeye şeker pancarı tarımının girmesi ve sulama yapılamayan buğday tarımı yerine, 3 yıl sulu buğday + 1 yıl şeker pancarı tarımı yapmakla beher ekim dekarda tarımda kazanılan istihdam artışı 23 saat /dekardır.

Şeker pancarı çiftçisinin kendi imkânları ile sulama suyuna kazandırdığı 1.700.000 dekar tarım arazisi ile sağladığı istihdamın istihdam/yatırım değeri ise 1,6 milyar dolar/yıl karşılığıdır.

Pancar çiftçisinin sulu tarıma kazandırdığı saha DSİ ve KHGM'nün 2 yıllık sulama suyu temin yatırım bedeline eşdeğerdir.

Şeker fabrikalarını atıl kapasite ile çalıştırmak, münavebe sahasındaki pancar ekimine elverişli olan tarlaya pancar ektirmeyerek çiftçiyi hububat tarımına zorlamak, kalkınmamızı engelleyen affedilmez bir hatadır.

Şeker Pancarı Üretimi ve Şeker Sanayi Neden Önemlidir?

- Tabana yayılmış sermayenin tek başarılı örneği (Kooperatif üyesi çiftçilerin kooperatifin tüm iştiraklerine doğal olarak ortak olması),

- Planlı üretimin üretildiği yörelerde tek başına disiplinli olarak uygulayıcısı (Şeker Pancarının aynı tarlaya dört yılda bir ekilmesindeki disiplinin diğer yıllardaki ürünleri de planlı hale getirmesi, 'münavebe').

- Köyden kente hızlı göçün en önemli engelleyicisi (Şeker pancarından elde ettiği gelirle geçimini temin eden ailenin göçü en son sıraya alması doğaldır. Çünkü şehirlerde istihdam artırılamadığından, kısaca iş olmadığından köyde çaresiz kalmayan göçü düşünmez).

- Yöresel tarımsal üretime dayalı üretime bağlı olarak çalışan Küçük ve Orta Boy İşletmelerin bazılarının hammaddesini üreterek, bazılarının da modern tarım aletleri ile üretilmesine katkısından dolayı bu işletmelerin sipariş almasını sağlayarak faal kalmasına vesile olması (Şeker pancarı ekimi kuvvetli ekipman demektir. Bu tarımın yapıldığı yerlerde küçük ve orta boy tarımsal alet üreten işletmeler pazar bulabilmekte, kepenk kapatmamaktadır).

- Şeker Fabrikalarının Doğu bölgelerimizde sıcak paranın tek kaynağı olması (Ağrı, Kars, Erciş-Van, Muş, Erzurum, Erzincan gibi şehirlerde başka bir sanayi kuruluşu olmadığı gibi bu fabrikalar ve ilgili sektörlerde çalışanların sayısının fazla olması maaş dönemlerinde esnafın memurlar dışındaki tek sıcak para kaynağıdır).

- Üretildiği kritik yörelerde "devlete karşı işlenen suçların en az seviyede kalmasına vesile" olan mali imkân sağlayan en kritik geçimlik ürün olması sebebiyle teröre akan "gençleri istihdam ederek milli güvenlik ve birliğe sivil katkıda bulunur".

- Enerjide dışa bağımlılığı azaltabilecek olması. Biyoyakıtların önem kazandığı bir süreçte (şeker pancarından üretilen biyoetanolün maliyet açısından en avantajlı ürün olması) şeker fabrikalarının dolayısı ile şeker pancarı yetiştiriciliğinin stratejik öneminin daha da artmasıdır.

Dr. Süleyman KARAHAN*

Tarımda su yönetimi

1. GENEL BİR BAKIŞ

Yapılan çalışmalara göre; mevcut su potansiyeli ile teknik ve ekonomik olarak sulanabilecek arazi miktarının 8,5 milyon hektar olduğu tahmin edilmektedir. Bu rakamın farklı sulama yöntemleriyle 12 milyon hektara çıkartılabileceği görüşü de savunulmaktadır.

Ülkemizin toplam kullanılabilir su potansiyeli brüt 234 milyar m^3 olarak hesaplanmıştır. Ancak günümüz teknik ve ekonomik şartları çerçevesinde, çeşitli kullanım maksatlarına yönelik olarak tüketilebilecek yerüstü ve yer altı su potansiyeli yılda ortalama toplam 112 milyar m^3 olarak tahmin edilmektedir.

Dünya Bankası'nın su politikalarında genel olarak yaklaşımı, "Su sektöründe gelecekte karşılaşılacak sorunlara etkin ve eşitlikçi çözümler bulunması, bu sektörde piyasa güçlerinin kabul edilmesine bağlıdır" şeklindedir. Dünya Bankası, su hizmetlerinin kapsamlı planlama ve fiyatlandırma ilkesi ile etkin yönetilebileceğini savunmaktadır.

Suyun talep yönlü kurumsallaşması sürecinde, Türkiye için "özel bir öneme sahip olan" ve bu alanda etkin küresel aktörlerden biri de Avrupa Birliği'dir. AB, üyelik sürecinde olan ülkelere "uyumlaştırma" adı altında, Su Çerçeve Direktifi'ni dayatmakta ve böylece Türkiye'nin su politikalarını kendi çıkarları doğrultusunda projelendirmeye çalışmaktadır.

1996 yılında hükümetler, "Dünya Su Konseyi"ni kurmuşlardır. Konseyin kuruluş amacı, Dünya su politikası için bir "beyin takımı" oluşturmaktır. Konsey, "Su Politikası (Water Policy)" adında yayınladığı dergi aracılığı ile sektördeki gelişmeleri 'karar vericilere' aktarmaktadır.

DSİ ve İller Bankası Genel Müdürlüğü, ulusal su yönetiminde ve planlamasında söz sahibi, su konusunda yatırımlar yapan, teknik destek ve finansman kaynağı sağlayan kamu kuruluşlarıdır.

Dünya Su Forumu (DSF): Dünya Su Konseyi tarafından düzenlenen Dünya Su Forumu, düzenlendiği ülkelerde ve etkin bölgesinde su işlerinin özelleştirilmesini kolaylaştırmayı, bir yandan da özelleştirmeleri meşrulaştırmayı hedeflemektedir.

TÜSİAD "Türkiye'de Su Yönetiminin Durumu" ana başlığıyla hazırlanan raporunda; "Türkiye'de geniş kapsamlı bir 'su yasası' hala yok ve böyle bir yasaya ihtiyaç var, ancak bu veya benzeri yasalar çıkartılırken, merkezi hükümet ile yerel yönetimlere ait dengeler gözetilmeli, yetki ve sorumluklar iyi analiz edilerek 'su' bir siyasal güç-baskı enstrümanına dönüştürülmemelidir." demektedir.

2. DÜNYADA SU YÖNETİMİ UYGULAMA ÖRNEKLERİ

2.1. İspanya Su Yönetimi

Toprak ve su kaynakları havzalar arasında entegre kullanılmaktadır. Ana su yapıları (baraj, ana iletim yapıları, büyük pompa istasyonu vs) bir kuruluşta (TRAGSA) toplanmıştır ve bunlar devlet yatırımı olup işletmesi de devletçe yapılmaktadır. Sekonder kanaldan bitki kö-

* Pankobirlik APK Müdür Yrd.

küne kadar olan hizmet ve yatırımlar ise başka bir kuruluşta (IRYDA) toplanmıştır. Böylece koordinasyon ve görev kargaşası ortadan kaldırılmıştır.

Devlet, modern sulama teknolojileri ve pompaj gibi yatırımlarda projeleme ve kredi ile çiftçiye yardımcı olmaktadır. Tarla içi drenajı, tesviye ve bu yatırımların büyüklüğüne göre devlet %40 destek vermekte, kalanı çiftçinin kendisi karşılamaktadır.

Arazi toplulaştırma hizmetlerinde büyük mesafeler alınmıştır. Katılımcılık büyük ölçüde gerçekleşmektedir. Toprak sınıflamasını dahi çiftçiler kendisi yapmakta, suyun yönetimi, nehrin kısımlara bölünmesiyle ve her sektörden temsilcilerin oluşturduğu demokratik örgütlerle yönetilmekte (su birlikleri, sulama birlikleri, belediyeler, madenciler, köyler vs) ve su hakları kontrol edilmektedir.

Küçük sulama, tarla içi hizmetleri, pompaj, modern sulama sistemleri gibi tüm yatırımlar münferit ve özellikle örgütlü çiftçilerin kendileri tarafından yapılmaktadır. Çiftçiler, devletin onayladığı muayyen danışman firmalara projeler yaptırmakta ve tüm projeleri devletin (ilgili kuruluş temsilcilerinden oluşan) bir komisyonuna sunmaktadırlar. Bu komisyon projeyi inceleyip devletin karşılıksız (%25-75 arasında, ortalama %50) katkı payını tespit etmektedir. Kalanı için çiftçi kendisi kredi bulmakta ve ihaleyi yine çiftçi (veya örgütü) yapmaktadır. Kredi düşük faizlidir.

2.4. İsrail Su Yönetimi

İsrail'de tüketilen su yağmur sularıyla elde edilen sudan çok daha fazladır. Kurak geçen bir yılda durum daha da kötüleşmektedir. Çünkü rezervlerdeki, akarsulardaki ve büyük nehirlerdeki su miktarı büyük ölçüde azalmaktadır. Kısa süreli çözümler arasında ise; suyu korumak (tasarruf etmek) , su arıtma tesisleri kurmak, hatta suyu geri kazandırmaya yardımcı bitkiler yetiştirmektir.

İsrail'de resmi makamlar su işleme tesislerinin yapılmasını ve çiftçilerin fazla suya ihtiyaç duyan ürünlerin ekilmesini durdurmayı talep ediyor. Bu ürünlerin yerine gelişmiş tarım metotlarına (seracılık ve iyileştirilmiş sulama yöntemleri) geçilmesini istiyor.

yol güzergâhı vs. alt yapı planlamaları çiftçinin kararı ile oluşmaktadır.

Devlet, ana kanala kadar suyu getirmekte, fakat tersiyer ve aşağısına Sulama Birliği Tüzüğü olmadan suyu (münferit çiftçilere) vermemektedir. Devlet sadece ana yapıları işletmekte ve büyük onarımlara yardımcı olmaktadır. Sulama Birlikleri İspanya Sulama Birlikleri Konfederasyonunun üyeleridir. Devlet sulama işletmeciliği yapmamaktadır.

2.2. Şili Su Yönetimi

Şili Su Genel Müdürlüğü, ülkedeki su kaynaklarını kişi, kuruluş ve sektörler bazında tahsis yetkisine sahiptir.

Su hakları birer tapu niteliğinde olup, borsası oluşmuştur. Su hakkına sahip bir kişi (debisine göre) bu hakkını borsada alabilmekte veya bankada ipotek ettirip kredi alabilmektedir.

Su hakları tahsisinde yüzlerce yılın geleneklerine bağlı kalınmıştır. Her havzada

2.3. Fransa Su Yönetimi

İdari taksimatı adli örgütlenmesi ve daha pek çok konuda iki yüz yıldır Türkiye'ye örnek olmuş olan Fransa'nın bizim açımızdan Avrupa Ülkeleri arasında önemli bir yeri vardır.

Su, şu anda ortak mirasın bir parçası olarak kabul edilmektedir. Su yönetimi, hem kullanıcıları memnun etmeyi hem de doğal çevreyi korumayı amaç edinen entegre ve dengeli bir yaklaşımı hedef almaktadır.

Mevcut Fransız Sistemi idari mekanizmanın her bir seviyesini gerekli kılmaktadır. İdari mekanizma olarak şunlar sayılabilir: Devlet (Bölge-Bölüm-Komün), kullanıcılar, seçilmiş temsilciler, havza bazında Havza Komiteleri ve organizasyonun ana dayanağı olan su kurullarıdır.

3. TARIMSAL SULAMADA ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI

Günümüze kadar uygulana gelen devlet eliyle sulama organizasyonu ve sulama yönetiminde devlet kurumlarının istenen düzeyde sorumluluk almadıkları ve yeterince ilgi göstermedikleri, iş verimini yükseltmek için yeterli motivasyona sahip olmadıkları fikri genel kanıdır. Ayrıca devlet bütçesi sulama organizasyonuna ve yönetimine yeterli kaynak ayıramaz.

Sulamanın özelleştirilmesiyle su paralarının alınması sağlanacaktır. Ayrıca sulama sisteminin amortismanı ile bakım-onarım işlerinin zamanında yapılması sayesinde sistemin sürekliliği güvence altına alınmış olacaktır. Sulamanın devri konusu ekonomik ve politik özelliklerin ağırlıklı etkisiyle gelişmektedir.

3.1. Tarımsal Sulamanın Devir Uygulamaları

a) Türkiye ve Meksika'da olduğu gibi "Management Transfer"(yönetim devri)
b) Hindistan ve Srilanka'da "Partycipatory Management" (katılımcı yönetim)
c) Endonezya ve Filipinler'de örneği görülen "Turnover" (devir)
d) Bangladeş'te isimlendirildiği gibi "Privatization" (özelleştirme)
e) Çin'de "Post Responsibility System" (sorumluluk sistemi)
f) Nijerya'da "Commercialization" (ticarileştirme)
gibi değişik özelleştirme organizasyonunu, farklı isimlerle dünyanın çeşitli ülkelerinde görmek mümkündür.

Çiftçi birliklerinin ve özel sektörün tarımsal sulama sistemlerini devralıcı yönde etkinlikleri artmaktadır. Devletin sulama organizasyonunda ve yönetiminde bürokratik ve teknokratik rolü azalmakta, sulama mülkiyeti ve kullanma hakları devredilmektedir.

Sulamanın kamu ekonomisine ve sosyal kültüre etkisi her ülkede farklı değerlendirilir. Politik, ekonomik etkiler, doğal afetlerin ve kuraklığın önlenmesi gibi nedenlerle ülkeler devlet eliyle sulama yatırımları yaparlar. Tüm dünya ülkelerinde, devlet eliyle yapılan tarımsal sulamanın özelleştirilmesinde, "devlet harcamalarından tasarruf" fikri ön plana çıkmıştır.

Dünyada, Tarım sektörü kullandığı sulama suyunda %25-%40 arası kaçak ve kayıpla en büyük su israfçısı olduğu iddia edilmektedir.

3.2. Dünyanın Çeşitli Ülkelerinde Özelleştirme Örnekleri

3.2.1. Çin'de Sulama Sistemlerinin Özelleştirilmesi

Çin'de 1980'li yıllarda özelleştirme başlamıştır. Sulama devletten çiftçilere devredilmiştir. Devirde en önemli neden devletin su ücretini gerçek değerinin çok altında tutmasıdır. Çiftçiler suyu ucuz bulunca savurganca kullanıp tasarrufu düşünmemişlerdir. Çin devleti, eyaletlerde (Kantonlarda) suyu kullanan çiftçilerin oluşturduğu kooperatiflere veya kolektiflere veya çiftçi birliğine kontratla su kullanım hakkını veya yerine göre mülkiyet hakkını devretmiştir.

3.2.2. Hindistan'da Sulama Sistemlerinin Özelleştirilmesi

Devletin özelleştirme gayretleri çok yavaş yürümektedir. Örneğin özelleştirilen sulama alanı 1992'de %1 dolayındadır. Aynı zamanlamayla başlayan özelleştirme konusunda Çin'de ulaşılan alan %26, Filipinler'de %28 düzeyindedir.

Su konusunda kurumlaşmış devlet bürokrasisi, devlet bürokrasisinin ve teknokratlarının ellerindeki yetkiyi devretmek istemeyişleri, mesleklerini kaybetme kaygıları ve rüşvet Hindistan'da özelleştirmenin engelleri olarak görülmektedir. Bu nedenlerle alınan yol %1'lerle sınırlı kalmıştır.

3.2.3. Tayland'da Sulama Sistemlerinin Özelleştirilmesi

1970'li yıllarda özelleştirme için pilot proje başlatılmıştır. Projede 4'lü organizasyon vardır. Bunlar;

a) Çiftçi,
b) Devlet ve Yerel Yönetim,
c) Ziraat Bankası veya Kooperatifler
d) Özel Sektördür.

Sulama birliğine dâhil olan çiftçi, orada işçi olarak çalışma önceliğine sahiptir. "Tarla Çalışma Grubu" sulama birliği üyelerinden oluşturulur. Buradaki Sulama Birliği Organizasyonu devlet eliyle yapılmıştır. Devlet mali kaynağı kendi bütçesinden veya dış kredi kaynağı yardımından almaktadır. Ayrıca su ücretleri tahsil edilir ve çiftçinin ürününü pazarda satmasından gelir temin edilir. Tayland'da 100 kadar sulama birliği kurulmuştur. Her köyde kurulan "Chak Grupları" çiftçilerin Sulama Birliği etkinliklerine katılmasını ve görev almasını sağlamıştır.

3.2.4. Almanya'da Sulama Birliklerinde Ortak Makine Kullanımı Uygulaması

Almanya'da 1954 yılından başlayarak kurulan Ren-Mayn Sulama Birlikleri kuruluş tüzüğünde 3'üncü maddede belirtilen iki hususu görev edinmiştir. Bunlar; Tarımsal Sulama ve Ortak Makine Kullanımıdır. Tarımsal sulama ve drenaj birliklerinde her üye tarafından benimsenmiştir.

3.3. Sulamada Özelleştirmenin Başarı Ölçütleri

Başarı ölçütleri aşağıdaki başlıklar altında sıralanabilir;
a) Sulama İdaresi ve Organizasyonu yönünden başarı,
b) Finans (Mali Kaynak) oluşturmada başarı,
c) Birim alandan alınan ürünü artırmada başarı,
d) Devletin yardımını almada, artırmada başarı (Devletin sübvansiyon katkısını ve karşılıksız devlet yardımlarını almak),
e) Çevre korumaya katkıda başarı

3.4. Dünya Genelinde Sulamanın Özelleştirilmesinden Çıkarılan Sonuçlar

Dünya genelinde sulamanın özelleştirilmesinde sulama birlikleri ve benzeri organizasyonların çalışmalarından aşağıdaki sonuçlar çıkartılabilir:

I. Özelleştirme programı öncelikle ekonomik darboğazlardan kaynaklanır ve ülkenin ekonomik durumdaki zorunlu planlamalar sonucu uygulanır. Özelleştirme uygulaması daima merkezi hükümetten halka iner.

II. Özelleştirmenin uzun dönemde başarısının sürekli kılınması ülkenin ekonomik gelişmesine ve politik stabilitesine bağlıdır.

III. Sulamada özelleştirmenin başlangıçtaki başarısı üretimin artırılması ve çiftçinin artan geliri gibi görünse de; uzun dönemdeki esas amacı oturmuş ve güvenli tarımsal üretim koşullarının sağlanması ve sürekliğinin teminidir.

IV. Sulamada özelleştirmenin dünya genelinde yeni sayılabilecek uygulama olması nedeniyle, yakın geçmişin başarıları bilimsel araştırma yöntemiyle saptanmalıdır. Eksikliklerin giderilmesi ve sistemin başarısını artırıcı yöntemlerin geliştirilmesi konusunda yapılacak bilimsel araştırmalar başlatılmalıdır.

3.5. Türkiye'de Tarımsal Sulama Kapasitesi ve Kurulu Sistem ve Sulamanın Özelleştirilmesi

Sulama tesislerinde de bu anlamda devlete munzam yük getiren ve devletin getirdiği hizmetin etkisi ile kullanıcıyı atalete ve ilgisizliğe iten "Sulamalarda İşletme ve Bakım Hizmetlerinin" Sulama kooperatiflerine veya Oluşturulacak Birliklere devri sureti ile bir ölçüde özelleştirmenin sağlanması gereği artık herkesçe kabul edilmektedir. Kısaca devlet sulayıcı olmaktan çıkmalı, sulama suyunu kullananlara yardımcı, yönlendirici ve teşvik edici bir konumda görevini sürdürmelidir.

I. GÖRÜŞ

Ülkemiz koşullarında, sulama tesislerinin devri düşünüldüğünde, büyük ölçüde faydalananların içinde bulunacağı, hizmetleri DSİ standartlarına göre yürütebilecek kamu tüzel kişiliğine haiz örgütler tercih edilmelidir. Bu örgütler, köy tüzel kişilikleri, belediyeler ve birden fazla kamu tüzel kişilerinin oluşturduğu Sulama Birlikleridir.

Sulama kooperatiflerinin işletme ve bakım sorumlulukları içerisinde uygulamayı devam ettirmeleri halinde güçlenmelerine paralel olarak, daha başka örgütlenme ve organizasyon biçimlerine dönüşebileceği, ayrıca çok amaçlı (ortak tarım makineleri kullanımı, ürün pazarlama, tarımsal girdilerin gübre, ilaç temini vb.) hale gelebileceği, zaman içinde birliklerin gelişmelere bağlı olarak bilgi ve deneyim kazanarak, ekonomik güçlenmenin de getirdiği potansiyel ile, ihtiyaçlarını daha gerçekçi belirleyebilecekleri savunulmaktadır.

II. GÖRÜŞ

DSİ sulamalarını sulama birliklerine devri konusunda son zamanlarda başlatılan çalışmaların Devlet Sulama İşletmeciliğinden kaynaklanan sorunlar ve Dünya Bankası istekleri gibi nedenlere dayandığı, son çalışmalarda devlet sulamalarının birlik şeklinde örgütlenen kuruluşlara devrinin uygun görüş olarak benimsenip kooperatif şeklindeki örgütlenmeye önem verilmediğini, oysa 1964 yılından bu yana, daha küçük sulamaları içeren YAS sulamalarında, yararlananlara devrin, yatırım başlamadan koşul olarak getirildiğini, bu nedenle çiftçilerin, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü'nün önderliğinde ve bu teşkilat tarafından hazırlanmış "Sulama Kooperatifleri Ana Sözleşmesi" uyarınca kooperatifler kurarak, devlet tarafından yapılacak sulama tesislerinden, sulama imkânlarından sağlıklı biçimde yararlandıklarını.

Toplum yapısına uymayan yeni arayışlar yerine 29 yıldır aynı amaç için kullanılan kooperatif olarak örgütlenme biçiminin 3.000 hektara kadar olan sulamalarda uygulanmasının çok daha yararlı olacağı, sulamaların devlet işletmeciliğinden çıka-

rılarak yararlananlara devrinde işletme ve bakım-onarım masraflarının kullananlar tarafından ödenmesini öngören uygulamalar çerçevesinde, mahalli idareden belediyelere, köy tüzel kişiliklerine, derneklere veya bu kuruluşların oluşturduğu birliklere devri halinde, seçimle gelen yerel yönetimlere sulama konusunun ilişkisi kurulamayacağından, yeni sorunların yaratıldığı, sulama ile ilgili teknik personel, araç ve gereçlerin mahalli yönetimlerce sağlanamayacağı da ileri sürülmektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkemizde toplam ekim alanı 17 milyon 700 bin hektardır. Bunun 12,5 milyon hektarı "sulanabilir" arazidir; ancak, sulanan miktar 4.2 milyon hektarla sınırlıdır. Ülkemizin buğday deposu olarak tanımlanan Konya Ovasında sulanabilen arazi miktarı yüzde 15-20 civarındadır.

Ülkemizin tarım potansiyelini ikiye katlayacağı düşünülen GAP Bölgesinde toplam 3.2 milyon hektarlık tarım alanının 2 milyon hektarı "sulanabilir" arazidir. Bunun da yaklaşık 10'da biri yanlış sulama nedeniyle aşırı tuzlanmış ve çölleşmiş durumdadır. GAP'da elektrik yatırımları planlanan çerçevede yürütülürken tarımsal yatırımların gerçekleşme oranı yüzde 18 civarındadır.

Bir alanın sulamaya açılması da her zaman yeterli olmamaktadır. Örneğin Türkiye'de DSİ'nin sulamaya açtığı alanın yaklaşık yarısı fiilen sulanabilmektedir. Bu yüzde 50'lik sulanan alanda da sulama oranı potansiyelin ancak yarısı kadardır. Bunun için izlenecek yol ve yapılması gerekenler olarak;

- Sulama Birlikleri Kanununu etkin ve adil uygulamak.
- 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun özel arazi toplulaştırmasına dair hükümleri çerçevesinde toplulaştırmayı hızla tamamlamak.
- GAP Eylem Planı çerçevesinde programlanan 2.1 milyon hektar alanda toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerini gerçekleştirmek.
- Tarımsal su tüketiminde etkinliğin artırılmasını sağlamak.
- Küresel iklim değişikliğinin etkileri de dikkate alınarak, tüm kurum ve kuruluşlarla etkin işbirliği ve eşgüdüm sağlanarak, tarımsal sulama politika ve stratejilerini ülkesel ölçekte planlamak.
- Sulanan tarım alanlarımızda drenaj, tuzluluk, erozyon ve alkalilik gibi problemlerin oluşmaması için gerekli tedbirleri almak, böyle yerlerin yeniden kazanılması için etkin projeler uygulamak.
- Tarımsal sulama projelerine ayrılan yatırım payının yükseltilmesini sağlamak ve KOP, DAP gibi projelerin sulama projelerini gerekirse yap-işlet-devret modeliyle kısa zamanda gerçekleştirmek.
- Yeni sulamaya açılacak alanlarda basınçlı sulama sistemleri yatırımlarını bölge düzeyinde gerçekleştirmek, ortak işletilmesini sağlamak ve bu alanlarda arazi toplulaştırma çalışmalarının zorunlu hale getirilmesini sağlamak.
- Tarımsal sulamada çiftçilerin eğitiminde kurumsal düzenlemelerin bir an önce yapılmasını gerçekleştirmek.
- Basınçlı sulama yöntemlerinin sübvansiyonlu kredi ile desteklenmesi modelinin işletme bazından daha çok, alan bazına yönlendirilerek sürdürülmesini sağlamak.
- Su kaynaklarının korunması ve kullanılması konusunda etkin bir yapının kurulmasını sağlamak.
- Ulusal Su Konseyi kurulmasını gerçekleştirmek.
- Ulusal Kuraklık İzleme ve Uyarı Merkezi kurulmasını gerçekleştirmek.
- Yeraltı ve yerüstü sularını verimli kullanmaya yönelik önlemleri en kısa sürede almak.
- GAP bölgesinde programın çok gerisinde kalmış olan sulama yatırımlarını tamamlamak.
- Konya Ovası Projesi'ni hayata geçirmek.
- Barajlar, akarsular ve yeraltı sularını etkileyen kirlilik faktörlerini en aza indirmek.
- Sulama İdaresi konusundaki kaotik ortama son verip merkezi bir su idaresi sistemi kurmak.
- Su kaynaklarına sahip çıkmak.
- Ortadoğu, Orta Asya ve Afrika ülkelerinde tarımsal sulama yatırımlarında ve arazi toplulaştırma projelerinde yatırım ve danışmanlık hizmetlerinde girişimcileri organize etmek, yönlendirmek ve desteklemek.

Bunları gerçekleştirebilmek için, çiftçi birlikleri ve kooperatiflerin ve özel sektörün tarımsal sulama sistemlerini devralıcı yönde etkinliklerinin artırılması, devletin sulama organizasyonunda ve yönetiminde bürokratik ve teknokratik rolünün azaltılması, sulama mülkiyeti ve kullanma haklarının devredilmesi gerekmektedir.

Aksi takdirde, mevcut eğilimler gözönüne alındığında, Türkiye halkı en fazla 20 yıl içinde, tarımsal ürün rekoltelerinde ciddi düşüşler, çölleşme, yetersiz beslenme ve içme suyu kıtlığı gibi sorunlarla karşı karşıya kalabilecektir.

Kaynak:
1- Su Komisyonu Su Raporu, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı.
2- Türk Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği, Küresel Su Politikaları ve Türkiye, TMMOB Su Raporu, Mart 2009.
3- 2007 Su Raporu, Çevre Mühendisleri Odası.
4- DSİ ve Su Raporu, Türkiye Kamu-Sen Araştırma Geliştirme Merkezi.
5- Su Raporu 2006, Türkiye Ziraatçılar Derneği.

Dr. Süleyman KARAHAN*

Soya Fasulyesi Tarımından Beklentiler

Soya fasulyesi besin değeri, mineraller ve vitaminler açısından oldukça zengin bir bitki olan soyanın gerek başta insan sağlığına ve hayvan beslenmesinde bilimsel olarak kanıtlanmış yararları, gerekse 400'den fazla endüstriyel ürün yapımında kullanılması, soyayı tarımsal ürünler arasında önemli bir konuma taşımaktadır.

Soya köklerinde toprağın serbest azotunu bağlayabilen Rhizobium Japonicum bulunması sebebiyle hem kendi besin ihtiyacını karşılamakta hem de toprağı bir sonraki ürün ekimi için hazır hale getirerek tarımsal açıdan büyük fayda sağlamaktadır. Çevre kirliliğinin arttığı günümüzde önemi daha da artan soya toprak yapısını iyileştirmektedir.

1. Soya Fasulyesinin Kullanım Alanları

Kolesterol içermeyen yapısı, yüksek kaliteli protein içeriği ve baklagiller içinde en kolay sindirilen ürün olma özelliği ile sarı altın, hatta asrın bitkisi olarak da adlandırılan soya fasulyesi çok çeşitli kullanım alanları bulunan bitkisel bir gıda maddesidir. Soya fasulyesi taneleri çimlendirilip filizleri sebze olarak yenebileceği gibi, işlenerek Soya fasulyesi yağı ve unu elde edilir. Soya fasulyesi dünyada bitkisel yağların ve yüksek proteinli hayvan yemlerinin başlıca kaynağıdır.

- Hamur ürünleri (ekmek, kurabiye, bisküvi, kekler, baklava, pasta, hamur tatlıları, dondurma külahı, makarna, şehriye, mantı, tarhana, leblebi vb),
- Bebek mamaları,
- Şekerleme ürünleri (çikolata, helva),
- Alerji yapmayan süt ve süt ürünleri (yoğurt, peynir, dondurma vb),
- Özel diyet ürünleri,
- Yapay et ürünleri,
- Kuru / soğuk hazır yemek karışımları ile soya fasulyesi gıda sektöründe kullanılmaktadır.

Soya fasulyesi bitkisi, olağanüstü özellikleriyle sağlıklı beslenme ve tıp alanlarının yanı sıra tutkal, mürekkep, sabun, benzin, böcek ilacı, alkol, plastik ve lastik gibi 400'ün üzerinde endüstriyel ürünün

* Pankobirlik APK Müdür Yrd.

üretiminde de kullanılan ender tarla bitkilerinden biridir.

Türkiye'de gıda sektöründe yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan tüketiminin dışında soya fasulyesi, ağırlıklı olarak yem sektöründe; yağı alındıktan sonra geriye kalan küspe bol miktarda protein içerdiğinden, iyi bir hayvan yemi olarak özellikle kanatlı yem rasyonlarında yüksek oranda kullanılmaktadır. Bu sektörde soya fasulyesi yeşil gübre olarak da kullanılmaktadır. Karma yem sektörünün tercih ettiği ilk dört madde içinde tam yağlı soya fasulyesi, soya küspesi, ayçiçeği küspesi ve çiğit küspesi yer alırken ağırlık soya fasulyesi bitkisindedir.

Yem sektöründe kullanılan soya fasulyesi ürünleri ve kullanım amaçları şöyle belirtilebilir:

- Küspe – Protein ihtiyacını karşılamak için
- Soya yağı – Enerji kaynağı olarak
- Tam yağlı soya fasulyesi – Hem protein hem de enerji kaynağı olarak kullanılmaktadır.

2. Dünyada Soya Fasulyesi Üretimi ve Kullanımı

Soya fasulyesinin kullanım alanlarının genişlemesi, insan beslenmesindeki önemi ve azalan enerji kaynaklarına alternatif olacak biyodizel üretiminin arttırılması ile birlikte dünya soya fasulyesi ekim alanları ve üretim miktarları artmıştır.

Dünyanın en çok soya fasulyesi üretimi yapan ülkeleri ABD, Brezilya, Arjantin ve Çin olarak sıralanabilir. Bu dört ülke dünya soya fasulyesi üretiminin %88-89'unu teşkil etmektedir. ABD'nin dünyada en etkili alana sahip olduğu ve en büyük soya fasulyesi üreticisi olduğu görülmektedir. Bunun sebebi, soya fasulyesinin bu ülkede bir sanayi haline gelmiş olması ve soya fasulyesine yönelik araştırmaların oldukça ilerlemiş olmasıdır. Özellikle ABD'nin son yıllarda gerek biyoteknoloji gerekse biyodizel sektörlerinde kullanmak üzere önemini daha iyi anladığı soya fasulyesi, ülkemizde ekonomimize yeterince katkıda bulunamamaktadır. Türkiye'nin mineral yakıt ve yağlar ile petrolden sonra hammadde ithalat kalemleri içinde önemli bir yer teşkil eden soya fasulyesinin tamamına yakını direk veya dolaylı olarak tüketilmektedir. Soya fasulyesinin dünyada gıdadan petrol türevlerine kadar sanayinin birçok alanında kullanımı mevcut olmasına rağmen, ülkemizde genel olarak yem sanayisinde kullanılmaktadır.

Çizelge 1: Başlıca soya fasulyesi üretici ülkelerin üretimi (bin ton)

ÜLKE ADI	2004		2006		2008		2010*	
	Alan (Bin ha)	Üretim (Bin Ton)	Alan (Bin ha)	Üretim (Bin Ton)	Alan (Bin ha)	Üretim (Bin Ton)	Alan (Bin ha)	Üretim (Bin Ton)
ABD	29.930	85.013	30.190	86.998	30.223	80.748		91.854
BREZİLYA	21.539	49.549	22.047	52.464	21.057	59.242		67.500
ARJANTİN	14.305	31.576	15.130	40.537	16.387	46.238		52.000
ÇİN	9.582	17.404	9.304	15.500	9.128	15.545		14.400
HİNDİSTAN	7.571	6.876	8.334	8.857	9.520	9.905		9.600
PARAGUAY	1.870	3.583	2.200	3.800	2.464	6.311		6.500
TOPLAM		**205.530**		**221.897**	**1.701**	**230.581**		**257.777**

Kaynak: FAOSTAT, *USDA

Türkiye'de gıda sektöründe yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan tüketiminin dışında soya fasulyesi, ağırlıklı olarak yem sektöründe; yağı alındıktan sonra geriye kalan küspe bol miktarda protein içerdiğinden, iyi bir hayvan yemi olarak özellikle kanatlı yem rasyonlarında yüksek oranda kullanılmaktadır.

3. Ülkemizde Soya Fasulyesi Üretimi ve Sektörün Durumu

Ülkemizin soya fasulyesi ile tanışması I. Dünya Savaşı sonrasında olmuştur. İlk zamanlar ekimi ana ürün olarak Orta ve Doğu Karadeniz bölgesinde yaygınlaşarak, Samsun ve Ordu illerinde 1980 yılına kadar soya fasulyesi üretimi yapılmıştır. 1981 sonrasında soya fasulyesi ekim alanları giderek azalmıştır. Ancak alım yapan kuruluşların depolama ve finansman gibi sorunlarının oluşu, uygulanan fiyat politikaları, üreticilerin diğer ürünlere yönelmesi sebebiyle diğer yağlı tohumlu bitkilerde olduğu gibi soya fasulyesi ekim alanlarında da azalma olmuştur.

Zamanla soya fasulyesi ekimi ikinci ürün projesi kapsamında Akdeniz bölgesine kaydırılmıştır. 1987 yılında 250.000 tonluk üretimle en yüksek rakama ulaşmıştır. Soya fasulyesi üretimi Türkiye'de Trakya, Marmara, Karadeniz ve Akdeniz Bölgelerinde ana ürün olarak, Ege, Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz Bölgelerinin sulanır tarım alanlarında ise ikinci ürün olarak yapılmaktadır. Ekimin %91'i Adana, Osmaniye, Hatay, Mersin, Kahramanmaraş illerini kapsayan Akdeniz bölgesinde, %8'i Karadeniz Bölgesinde Ordu ve Samsun civarı ile %1'i Ege bölgesinde gerçekleşmektedir. 2010 yılında soya fasulyesi üretimi yaklaşık 15.000 ha alanda 55.000 ton olmuştur.

Türkiye ekolojisi yüksek miktarda soya fasulyesi yetiştirilmeye elverişli olmasına rağmen ülkemizde soya fasulyesi üretimi istenilen düzeyde değildir. Soya fasulyesi dünya genelinde birçok ülke için yağlı tohumlar arasında öncelikli ürün olmasına ve toplam yağlı tohum üretiminin takriben %57'sini oluşturmasına karşın, ülkemizde 2009 yılında yağlı tohum üretiminin sadece %2,17'lik kısmını oluşturmuştur.

Soya fasulyesi fiyat, piyasa, göreceli getirisi ve destek yetersizliği dolayısıyla üretimde cazip olamamaktadır. Potansiyelimizi yeterince kullanamamamızın diğer sebepleri ise soya fasulyesinin üretim ve değerlendirmesine yönelik yeterli altyapının bulunmaması ve araştırma faaliyetlerimizin yeterli düzeyde olmamasıdır.

Soya fasulyesi sektörü ile alakalı yetiştirme tekniğine yönelik Türkçe yayınlar yeterli seviyede olmasına karşın soya fasulyesinin işlenmesi ve değişik kullanım alanları ile ilgili bilgiler yeterli düzeyde değildir.

Soya fasulyesinin hasadı, depolanması ve işlenmesi ile ilgili eğitim ve yayım faaliyetleri günümüzde yok denecek kadar azdır. Soya fasulyesi yağlı tohum olduğundan çabuk bozulabilmekte, bu sebeple uygun şartlarda depolanması önem arz etmektedir. Ülkemizde soya fasulyesinin depolanması ile alakalı kurutma ve depo tesisleri yeteri kadar bulunmamakta, bulunanlarda ise modern teknolojiler kullanılmamaktadır.

Ülkemizde tarım politikasında birbirinin ikamesi gibi görülen mısır ve soya fasulyesi üretimi için gerekli potansiyel ve alt yapı bulunmaktadır. GAP Bölgesinde bu amaç doğrultusunda gerekli tedbir alınabilir. Çukurova'da mısır üretimi ağırlığı azaltılarak, İç Anadolu Bölgesine ve diğer alternatif alanlara kaydırılabilir; Çukurova ve GAP Bölgesi soya fasulyesi üretimi için kullanılabilir. Soya fasulyesi üretiminin Karadeniz ve Akdeniz Bölgelerinde artırılabilmesi yanında; Marmara, Ege, İç Anadolu ve Trakya bölgelerinde de üretim artışı ve yeni üretim alanları açılması sağlanabilir.

Çizelge 2: Türkiye Soya Fasulyesi ve Soya Yağı İthalatı

ÜLKE ADI	SOYA FASULYESİ		SOYA YAĞI	
	Miktar (Ton)	Değer (Bin $)	Miktar (Ton)	Değer (Bin $)
2000	386.706	82.937	158.415	61.244
2002	612.497	139.614	174.892	71.738
2004	681.964	226.828	75.399	47.608
2006	1.016.907	264.797	213.205	120.708
2008	1.239.065	647.900	20.092	25.722
2010	1.756.064	742.420	9.696	7.339

Kaynak: BYSD, TUİK

4. Soya Fasulyesi Ticaretinde Çözüm Önerileri

Yerli düşük soya fasulyesi üretiminin artan iç piyasa talebi karşılayamaması sonucunda ülkemizde ham yağ açığı oluşmakta, yem sektörü küspe ihtiyacını karşılayamamakta ve ithalat yoluna gidilmektedir.

Yem sanayisinin en önemli hammaddesi olan soya fasulyesi üretimini arttırmak, ham yağ açığının ithalat ile karşılanması sırasında oluşan döviz açığını kapatmak için uygulanan gümrük vergisi politikasını hem soya fasulyesi üreticileri hem de soya fasulyesinin ülkemizde en önemli girdi olduğu yem sanayicileri açısından irdelemelidir.

Sıfır gümrüklü, dış destekli, damping fiyatlı ham yağ, soya ve soya fasulyesi ürünlerinin ithal edilmesi, soya fasulyesi üreticilerini ve ekonomimizi olumsuz etkilemektedir. Gümrük vergilerinin çok sık değişmesi nedeniyle yem sektöründeki üreticilerin planlama yapması zorlaşmaktadır. Bu kadar fazla olan arz açığını kapatmak için vergi oranlarını yükseltme politikasının amacına ulaşabilmesi için üretim destek prim ödemelerinin daha da arttırılması gerekir. Teşvikler yetersiz kalır, üretim artışı sağlanamaz ve küspe ile soya fasulyesi vergi oranları arasındaki marj sabit tutulmaz ise soya fasulyesinden üretilen yağ, küspe gibi soya fasulyesi ürünlerinin üretiminin düşük kalması ve bunların ithalat ile karşılanması kaçınılmaz olarak devam edecektir; bu da dış ticaret açığına ciddi bir ek yük getirir. Soya fasulyesinin dış ticaret politikasında hem üreticiyi ve hem sanayiciyi tatmin edecek gümrük tarife uygulamasına gidilmesi devlet politikası olmalıdır.

Ayçiçeği ve mısır gibi ürünlerin yüksek ithalat tarifeleri ile korunduğu, soya fasulyesinin ise korunmadığı için üreticiler açısından olumsuz algılamalara neden olmaktadır. Ancak tarife yoluyla yapılacak bu korumanın, yerli üretimin aşırı şekilde korunmasına ve sonuçta üretici verimsizliğinin teşvik edilmesine yol açacak şekilde belirlenmemesi sağlanmalıdır.

Bu kapsamda, ürünün ithalatında vergi uygulanmamasının üretimin azalmasına ve ithalata sebep olduğundan, tarifelerin yükseltilerek, mısır ve ayçiçeğindeki oranlarla eşitlenmesi ve prim miktarlarının ekim sezonundan önce belirlenmesi ve zamanında ödenmesi sağlanmalıdır.

Soya fasulyesi ve GDO

Dünyadaki soya fasulyesi üretimin büyük çoğunluğu GDO'lu üretim olduğundan, bu ürünlerin tüketimine olan tepkiler giderek artmakta ve tüketim azalmaktadır. Bu çelişki GDO'lu olmayan üretim için büyük pazar potansiyeli yaratmaktadır.

Soya fasulyesinin tamamen kendisinden üretilen ürünler: Soya yağı, soya etli kıyma, soya cipsi, soya unu, hazır soya köftesi.

GDO'lu soya ununun kullanıldığı ürünler: Gofretler, bisküviler.

GDO'lu soya fasulyesinden elde edilen soya lesitininin kullanıldığı ürünler: Kekler, bisküviler, gofretler, bebek bisküvileri, çubuk krakerler, pudingler, çikolatalı krema, sütlü peynirli pekmezli bebe kahvaltısı, devam sütü, çikolata, margarin.

GDO'lu soya proteininin kullanıldığı ürünler: Hazır hamburger köftesi, salam, sucuk, sosis, çikolata.

Yukarıda görülen gıda ürünleri yelpazesinin genişliği, iç ve dış pazarlar açısından GDO'lu olmayan üretimlerin ülkemizde gerçekleştirilmesinin ne denli pazar potansiyeli olduğunu açıkça göstermektedir. Bu durum; gıda için geleneksel soya üretiminin en önemli göreceli üstünlüğe sahip bir alan olarak görülmektedir.

5. Türkiye'de Soya Fasulyesi Üretimini Arttırmak İçin Yapılması Gerekenler

- Tarım Bakanlığı önderliğinde çeşit geliştirme, tohumculuk, üretim, pazarlama ve ticaret, depolama, sanayi ile ilgili tüm paydaşlarla "Ülkesel Soya Fasulyesi Strateji Raporu" hazırlanarak, tüm paydaşlarının neleri, nasıl ve ne sürede yapabileceğini bilecek bir eylem planına sahip olmakla işe başlanmalıdır.

- Soya fasulyesi üretimi milli bir politika olarak benimsenmeli, üretime yönelik bir proje hazırlanmalıdır. Üretim plan ve programında ana yönlendirici ve öncelik alıcı sanayici ve tüccar olmalıdır.

- Entegre tarımsal sanayi kuruluşlarının soya fasulyesi sözleşmeli üretim ve entegre sanayisinde devreye girmesi teşvik edilmelidir.

- Gerekiyorsa komşu ülkelerde üretim bir sistem ve proje kapsamında gün-

deme gelmeli, orada planlanan üretimlerin ülkeye getirilişinde gümrük vergisi alınmamalıdır.

- Üretimini arttırmak için mısır-soya fasulyesi fiyat politikaları belli bir değer eşitliği (parite) üzerinden belirlenmelidir. Soya fasulyesine uygulanan fiyat paritesi üretim maliyetinin altında kalmadıkça ve devlet desteği arttıkça çiftçi soya fasulyesi üretimine yönelebilecektir.

- Soya fasulyesinin diğer ürünlerle fiyat rekabeti yapabilmesi sağlanmalıdır.

- Ürün prim sistemi doğru zamanda ve uygun miktarda uygulanmalıdır.

- Gübre ve mazot destekleri ürünlere göre ve üretim havzalarına göre farklı oranlarda uygulanmalıdır.

- Sözleşmeli üretimin yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına çalışılmalıdır.

- Entegre soya fasulyesi işleme tesisleri (ağırlıklı olarak yem olmak üzere, yağ ve gıda tesisleri) kurulmalıdır.

- Lisanslı depolama yardımları ve future borsalar ile emanet alımlar sistemi devreye sokularak, üretici ve yerli sanayi stok maliyetinden kurtarılmalıdır. Kurutma ve depolama ile ilgili tesisler teşvik edilmelidir.

- Soya fasulyesi ürünleri tüketiminin yaygınlaştırılması için tanıtım ve reklam yapılmalıdır.

- Özellikle gıda olarak ülkemiz ihtiyacı ve ihracat için GDO'lu olmayan soya fasulyesi üretim potansiyelinden yararlanılmalıdır.

- Tohumculuk ile ilgili sorunlar aşılmalıdır. Transgenik olmayan çeşitlere sahip yabancı firmaların bu çeşitlerinin yerli firmalarca veya kendilerince ülkemizde tohum üretimleri desteklenmelidir.

- Yerli çeşitlerin geliştirilmesi ve tohum üretimleri desteklenmelidir. Tohumluk üretimlerine firmaların yanısıra, birlik ve kooperatifler de girmelidir.

- Kurutma ve depolama ile ilgili tesisler teşvik edilmeli, istikrarlı bir fiyat ve pazar politikası takip edilmelidir.

- Uzun vadede ise ülkemizin iç kesimlerinde sulanabilir alanlarda yetiştirilebilecek soya fasulyesi çeşitlerinin geliştirilmesi ve üretimi hedeflenmelidir. Özellikle GAP bölgesinde soya fasulyesi ekimi teşvik edilmelidir.

- Soya fasulyesinin üretilmesi ve değerlendirilmesine yönelik üreticileri ve sanayicileri bilgilendirme çalışmaları ile sanayici ve tüccarların ticareti yönlendirmede öncülük etmeleri sağlanmalıdır.

- Soya fasulyesinin kullanım alanlarının arttırılmasına yönelik ar-ge çalışmaları arttırılmalıdır.

- Dış ticarette koruma oranlarının makul seviyelere çıkarılması için gümrük ve korumalar yeniden yapılandırılmalıdır.

Kaynaklar:

1. Babaoğlu, 2005 M. Soya ve Tarımı, 2005.
2. BATEM. 2008 Soya Tarımı Raporu.
3. 2011 Yılı Soya Fasulyesi Raporu. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü.
4. Tuba Öner, Soya Sektör Raporu, İTO, Ekim 2006.

Ali Ekber YILDIRIM*

GDO'lu Ürünler Etiketlenmiyor

Yasaya rağmen Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar içeren ürünler etiketlenmiyor. Biyogüvenlik Yasası ve Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) ve Ürünlerine Dair Yönetmelik 26 Eylül 2010'da yürürlüğe girdi. Yasa ve yönetmeliğe göre, GDO'lu ürünler ve eşik değerin (genellikle binde 9 olarak belirleniyor) üzerinde GDO olan ürünlerin etiketinde "Genetik yapısı değiştirilmiştir", "genetik yapısı değiştirilmiş… üründen üretilmiştir" ibaresinin yazılması gerekiyor. Ancak, yasanın yürürlüğe girmesinden bu yana 2 ay geçmesine rağmen etiket zorunluluğu uygulanmıyor. Market raflarında satılan hiçbir gıda maddesinin etiketinde GDO'lu olduğuna ilişkin ibare yok.

GDO ile ilgili ilk yasal düzenleme 29 Ekim 2009'da çıkarılan Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelik'ten bu yana 32 çeşit GDO'lu ürünün ithalatına izin verildi. Ülkeye girişine izin verilen GDO'lu ürünlerin gıda ve yem amaçlı kullanılması kabul ediliyor. Bu ürünlerin büyük bölümünü mısır, soya, pamuk ve kanola oluşturuyor. Ayrıca, GDO'lu şekerpancarı, maya, patates ve bakteri biyokütlesi ithalatına da izin verildi. Özellikle mısır, soya ve kanolanın yaklaşık 700- 800 gıda maddesinde kullanıldığı biliniyor. Ancak, market raflarına bakıldığında hiçbir gıda maddesinin etiketinde GDO olduğuna ilişkin ibare olmaması dikkat çekiyor. İthalatına izin verilen GDO'lu ürünler normal diğer ürünler gibi tüketiciye sunuluyor.

Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker, etiket zorunluluğu ile ilgili yaptığı bir açıklamada 26 Eylül itibariyle ürünlerin etiketleneceğini ve bakanlık olarak gerekli denetimleri yapacaklarını, GDO'lu ürün kullandığı halde etikete yazmayanların cezalandırılacağını söylemişti. Ancak, 26 Eylül'den bu yana yaklaşık 2 ay geçmesine rağmen GDO'lu ürünlerle ilgili nasıl bir denetim yapıldığı bilinmiyor. İmalatçılara göre, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yılbaşına kadar olan süreyi bir geçiş süreci olarak görüyor. Yılbaşından sonra denetimlerin başlaması bekleniyor.

"GDO yazan batar"

DÜNYA'ya bilgi veren ancak adlarının açıklanmasını istemeyen firma yöneticileri, bugünkü şartlarda hiçbir gıda firmasının ürününde GDO olduğunu açıklayamayacağını dile getirdi. Firma yöneticileri: "Türkiye'de GDO adeta zehirle eş değer görülüyor. GDO'lu ürün yiyen hemen kanser olur gibi bir düşünce var. Bu nedenle hiçbir firma benim ürünüm GDO'lu demez, diyemez. Bunu açıklayan firma batar. Bu nedenle GDO'lu ürün kullananlar bunu etikete yazmıyor. Tarım Bakanlığı da gerekli denetimleri yapmadığı için GDO'lu ürünler de diğer doğal ürünler gibi piyasada satılıyor" görüşünü dile getiriyor.

Yasaya uymayanlar değil uyanlar cezalandırılıyor

GDO'lu ürünlerde yasaya rağmen etiket zorunluluğu uygulanmazken, ürününde GDO olmadığını belirten Konya Şeker Fabrikası'na ceza verildi. Reklam Kurulu 21 Eylül 2010 tarihli toplantısında Konya Şeker San. Ticaret A.Ş.'ye ait "Şeker Küpü Küp Şeker" adlı ürünün ambalajı üzerinde yer alan "%100 doğal pancar şekeri" ve "Hiçbir şekilde GDO içermez" şeklindeki ifadeler nedeniyle firmaya reklamları durdurma cezası verdi. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Reklam Kurulu'nun 21 Eylül 2010 tarihli toplantısında alınan karar şöyle: "Konya Şeker San. Tic. AŞ'ye ait 'Şeker Küpü Küp Şeker' adlı ürünün ambalajı üzerinde yer alan '%100 doğal pancar şekeri' ve 'hiçbir şekilde GDO içermez' şeklindeki ifadelerin, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nca firmaya verilen 'Üretim İzin Belgesi'nde yer almadığı, bu nedenle kullanılamayacağı; ayrıca bu ifadelerin 'özellikleri açısından benzer olan gıdalara üstün olduğunu beyan edecek biçimde' ve 'tüm benzer gıda maddeleri ile aynı karakteristiklere sahip olduğu halde, gıda maddesinin özel karaktere sahip olduğunu ileri sürecek şekilde' olduğu tespit edilmiş olup, söz konusu tanıtımların Gıdaların Üretimi Tüketimi

* TARIM DÜNYASINDAN / Dünya Gazetesi 26.11.2010

ve Denetlenmesine Dair Yönetmeliğe uygun olmadığına, bu durumun, 4077 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi hükmüne aykırı olduğuna, reklam veren Konya Şeker Sanayi ve Ticaret A.Ş. hakkında anılan reklamları durdurma cezası verilmesine karar verildi."

GDO Yönetmeliğine göre ürünlerinde GDO kullanmayanlara bunu etiketlerinde belirtme hakkı veriliyor. Yönetmeliğin 18. maddesinin g bendinde "GDO'suz eşdeğer gıdaların etiketlerinde GDO içermediğini, GDO'dan oluşmadığını, GDO'dan elde edilmediğini ifade eden beyanlar yer alabilir" deniliyor. Yönetmelikteki bu düzenlemeye rağmen GDO'lu ürün kullananlar etiketine GDO'yu yazmazken, Konya Şeker AŞ'nin, ürününün GDO içermediğini etikete yazdığı için cezalandırılması dikkat çekiyor Yasaya uymayanlar değil, uyanlar cezalandırılıyor.

Yemde de etiket zorunluluğu var

Türkiye'ye girişine izin verilen GDO'lu ürünlerin büyük bölümü yem sektöründe kullanılıyor. GDO Yönetmeliği'nin 19. maddesine göre yemlerde de etiket zorunluluğu var. Yönetmeliğin "Yemlerin etiketlenmesi" başlıklı 19. maddesi özetle şöyle: "GDO içeren veya GDO'lardan oluşan yemin özel adının yanında parantez içinde 'genetik yapısı değiştirilmiş ……' ibaresi bulunur. Bu ibare yem bileşen listesi altında dip not olarak da yer alabilir. Bu durumda yazı karakter büyüklüğü listede belirtilen ürünlerin karakter büyüklüğünden az olamaz. GDO'dan elde edilen yemin adının yanında parantez içinde 'yapısı değiştirilmiş …… den elde edilmiştir' ibaresi yer alır. Bu ibare yem bileşen listesi altında dip not olarak da yer alabilir. Bu durumda yazı karakter büyüklüğü listede belirtilen ürünlerin karakter büyüklüğünden az olamaz. Dökme yemlerin beraberinde, etiket bilgilerini içeren belge bulundurulur. GDO'suz eşdeğer yemlerin etiketlerinde GDO içermediğini, GDO'dan oluşmadığını, GDO'dan elde edilmediğini ifade eden beyanlar yer alabilir."

Yemde yüzde 20-25 oranında uygulanıyor

Türkiye Yem Sanayicileri Birliği Başkanı Ülkü Karakuş, yemde etiketlemenin kısmen uygulandığını özellikle büyük üreticilerin buna riayet ettiğini ancak küçük firmaların henüz uygulamaya geçmediğini söyledi. DÜNYA'ya bilgi veren Karakuş, "Satın alınan yani ithal edilen GDO'lu ürünlerin tamamında transgenik olduğu ibaresi var. Fakat bu ürünü üretimde kullanıp iç piyasaya sunarken etiket uygulaması yüzde 20-25 oranında uygulanıyor. Özellikle büyük köklü firmalar bu uygulamaya geçti. Etiketler değiştiriliyor. Fakat, takdir edersiniz ki Anadolu'daki küçük işletmelerin uygulamaya geçmesi zaman alabilir. Yılbaşından itibaren bunun daha sıkı ve yaygın uygulanabileceğini söyleyebiliriz. Kısa zamanda bu yasayı dört dörtlük uygulamak kolay değil" dedi.

Biyogüvenlik Kurulu çalışıyor

Biyogüvenlik Yasası ile GDO konusunda olağanüstü yetkilerle donatılan ve 9 üyeden oluşan Biyogüvenlik Kurulu çalışmaya başladı. Kurul'un başkanlığına Prof. Dr. Hakan Yardımcı atandı. Yasa gereği, Kurul Başkanı Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından atanıyor. Ankara Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi Öğretim Üyesi olan Hakan Yardımcı, Biyogüvenlik Yasası'nın hazırlık taslağı komisyon başkanlığı yapmıştı. Tarım ve Köyişleri Bakanı Mehdi Eker ile meslektaş olan Prof. Dr. Hakan Yardımcı, Biyogüvenlik Kurulu'nda GDO konusunda çalışmaları olan iki üyeden biri.

Biyogüvenlik Kurulu'nun başkan yardımcılığına Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürü Doç. Dr. Masum Burak seçildi. Sert çekirdekli meyveler, özellikle elma, vişne ve şeftali konusunda uzman olan Masum Burak'ın GDO ile ilgili herhangi bir çalışması yok. Biyogüvenlik Kurulu'nda iki raportör görev yapıyor. İki raportörden biri Ankara Üniversitesi Biyoteknoloji Enstitüsü Müdürü. Prof. Dr. Mustafa Akçelik. Meslek örgütlerinin aday göstermesi ile kurula seçilen Akçelik, GDO konusundaki çalışmaları ile tanınıyor. Diğer raportör ise, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma Kontrol Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Arslan. Aynı zamanda Toprak Mahsulleri Ofisi Yönetim Kurulu Üyesi olan Ahmet Arslan'ın'da GDO konusunda çalışması bulunmuyor.

Biyogüvenlik Kurulu'nun diğer üyeleri ise şöyle: Çevre ve Orman Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Dr. Mahir Küçük, aynı bakanlığın Çevre Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı Recep Şahin, Dış Ticaret Müsteşarlığı İthalat Genel Müdürü Mustafa Sever, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdür Yardımcısı (otomotiv konusunda uzman) Yusuf Demiröz ile Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Uz. Dr. Hasan Irmak.

Biyogüvenlik Yasası'nda ve GDO Yönetmeliği'nde Biyogüvenlik Kurulu'nda görev yapacakların bu alanda en az 5 yıllık deneyime sahip olmaları şartı var. Ancak, Biyogüvenlik Kurulu'nun resmi web say-

fasındaki kurul üyelerinin özgeçmişine bakıldığında, GDO' lu ürünlerle ilgili tek yetkili konumundaki 9 kişilik Biyogüvenlik Kurulu'nun sadece iki üyesinin GDO konusunda çalıştıkları görülüyor.

Biyogüvenlik Kurulu 3 toplantı yaptı

Biyogüvenlik Kurulu bugüne kadar 3 kez toplandı. 27 Eylül'deki ilk toplantıda üyelerin tanışması ve başkan yardımcısı ile iki raportörün seçimi yapıldı. İkinci toplantı 26 Ekim'de yapıldı. Türkiye Yem Sanayicileri Birliği'nin yemde kullanılmak üzere genetiği değiştirilmiş soya ve soya fasulyesi ithalat başvurusu incelendi. Bir sonraki toplantıda değerlendirilmesine karar verildi. Soyada eşik değerin binde 9 olması için Tarım Bakanlığı'na öneride bulunulması kararlaştırıldı. Ayrıca Biyogüvenlik Kurulu'nun oluşumundan önce 32 çeşit GDO' lu ürüne izin veren bilimsel komitenin kararları da ele alındı.

1 Kasım'da yapılan son toplantıda ise, Türkiye Yem Sanayicileri Birliği'nin ithal etmek istediği soya ve soya küspesi ile ilgili risk değerlendirme ve sosyo-ekonomik değerlendirme komitesinin oluşturulması ve komitelerin bir ay içinde rapor vermesi yönünde karar alındı.

GDO yönetmeliğine göre gıdaların etiketlenmesi

Yönetmelik kapsamında yer alan gıdaların Bakanlık tarafından belirlenen eşik değerin üzerinde; onaylanmış GDO'dan elde edilmiş olması veya onaylanmış GDO'dan elde edilmiş bileşen içermesi veya GDO içermesi veya GDO'dan oluşması durumunda Türk Gıda Kodeksinde yer alan gerekliliklere ilave olarak;

1- Etiketinde bileşen listesinin bulunması zorunlu olmayan gıdalar için "genetik yapısı değiştirilmiştir" veya "genetik yapısı değiştirilmiş …… dan üretilmiştir" ibaresi etiket üzerinde açıkça görülecek şekilde belirtilir.

2- Gıdanın birden fazla bileşen içermesi durumunda; "genetik yapısı değiştirilmiş ….." veya "genetik yapısı değiştirilmiş …… dan üretilmiştir" ibareleri bileşen listesinde parantez içinde ve söz konusu bileşenden hemen sonra gelecek şekilde aynı punto büyüklüğünde yer alır.

3- Bileşen listesinde grup adı ile belirtilen bileşen bulunan gıdalarda "genetik yapısı değiştirilmiş …… içerir" veya " genetik yapısı değiştirilmiş ……. dan üretilmiş ……. içerir." ibareleri grup adından hemen sonra gelecek şekilde parantez içinde aynı punto büyüklüğünde yer alır.

4- Bu Yönetmelik kapsamındaki dökme gıdaların etiketleri, tüketicinin görebileceği yerlerde bulundurulur veya gıda maddesi ile birlikte tüketiciye sunulur.

5- Bu Yönetmelik kapsamındaki gıdaların GDO'suz eşdeğer gıdalardan; bileşimi, beslenme etkileri veya beslenme değeri, kullanım amacı açısından farklılık gösterdiği durumlarda, bu hususların etiket üzerinde belirtilmesi, besin bileşeninde farklılık gösteren söz konusu gıdalarda, beslenme açısından etiketleme yapılması zorunludur.

6- Bu Yönetmelik kapsamındaki gıdaların GDO'suz eşdeğer gıdalardan farklı olması durumunda, tüketilmesi sonucunda sağlık riski oluşturabilecek tüketici gruplarına ait uyarılar etiket üzerinde belirtilir.

7- Bu Yönetmelik kapsamındaki gıdaların GDO'suz eşdeğerinin olmaması durumunda, söz konusu gıdanın doğası ve özelliklerine ait bilgiler Türk Gıda Kodeksinde belirtilen hükümlere uygun olarak etiket üzerinde belirtilir.

8- GDO'suz eşdeğer gıdaların etiketlerinde GDO içermediğini, GDO'dan oluşmadığını, GDO'dan elde edilmediğini ifade eden beyanlar yer alabilir.

Yemlerin etiketlenmesi

Bu Yönetmelik kapsamında yer alan yemlerin, Bakanlık tarafından belirlenen eşik değerin üzerinde; GDO içermesi veya GDO'lardan oluşması veya onaylanmış GDO'lardan elde edilmiş olması hâlinde, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda yer alan etiket gerekliliklerine ilave olarak; her bir yem aşağıdaki şekilde etiketlenir.
1- GDO içeren veya GDO'lardan oluşan yemin özel adının yanında parantez içinde "genetik yapısı değiştirilmiş ……" ibaresi bulunur. Bu ibare yem bileşen listesi altında dip not olarak da yer alabilir. Bu durumda yazı karakter büyüklüğü listede belirtilen ürünlerin karakter büyüklüğünden az olamaz.

2- GDO'dan elde edilen yemin adının yanında parantez içinde "genetik yapısı değiştirilmiş …… den elde edilmiştir" ibaresi yer alır. Bu ibare yem bileşen listesi altında dip not olarak da yer alabilir. Bu durumda yazı karakter büyüklüğü listede belirtilen ürünlerin karakter büyüklüğünden az olamaz.

3- Bu Yönetmelik kapsamındaki dökme yemlerin beraberinde, etiket bilgilerini içeren belge bulundurulur.

4- Bu Yönetmelik kapsamındaki yemlerin GDO'suz eşdeğerinden farklı olması hâlinde bileşimi, besleme özellikleri, kullanım amacı, belirli hayvan türü ya da kategorisi için yapılan sağlık ile ilgili uyarılar etiket üzerinde bulundurulur.

5- Bu Yönetmelik kapsamındaki yemlerin GDO'suz eşdeğeri yoksa, o yemin yapısı ve karakteristikleri ile ilgili bilgiler etiket üzerinde bulundurulur.

6- GDO'suz eşdeğer yemlerin etiketlerinde GDO içermediğini, GDO'dan oluşmadığını, GDO'dan elde edilmediğini ifade eden beyanlar yer alabilir.

Prof. Dr. M. Hikmet BOYACIOĞLU*

Dünya buğday durumu

Mayıs 2011

2010/11 Sezonu Arz ve Talep Durumu

Uluslararası Hububat Konseyi, IGC, 26 Mayıs 2011 tarihli son raporunda; 2009/10 sezonunda 679 milyon ton düzeyinde gerçekleşen dünya buğday üretimini Temmuz 2010/Haziran 2011 döneminde, geçen sezondan 30 milyon ton az, 649 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin etmektedir.

IGC, 2009/10 sezonunda 652 milyon ton düzeyinde gerçekleşen dünya buğday tüketimini Temmuz 2010/Haziran 2011 döneminde, geçen sezondan 9 milyon ton yüksek, 661 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin etmektedir.

IGC, 2009/10 sezonunda 128 milyon ton düzeyinde gerçekleşen dünya buğday ticaretinin Temmuz 2010/Haziran 2011 döneminde, geçen seneden 6 milyon ton düşük, 122 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin etmektedir.
IGC, 2009/10 sezonunda 198 milyon ton düzeyinde gerçekleşen dünya dönem sonu buğday stoklarının Temmuz 2010/Haziran 2011 döneminde, geçen sezonun sonundan 12 milyon ton düşük, 186 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin etmektedir.

IGC; başlıca ihracatçıların (AB, ABD, Arjantin, Avustralya, Kanada, Kazakistan, Rusya ve Ukrayna) 2009/10 sezonunda 75 milyon ton olarak gerçekleşen dönem sonu buğday stoklarının 2010/11 dönemi sonunda, geçen sezon sonundan 13 milyon ton düşük olarak 62 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin etmektedir.

2011/12 Sezonu Görünümü

Uluslararası Hububat Konseyi, IGC, 26 Mayıs 2011 tarihli son raporunda; 2010/11 sezonunda 649 milyon ton dü-

* Direktör Doruk Grubu Hububat ve Ürünleri Enstitüsü
hboyacioglu@dorukgroup.com.tr

zeyinde gerçekleşeceğini tahmin ettiği dünya buğday üretimini Temmuz 2011/ Haziran 2012 döneminde, Nisan ayı öngörüsünden 5 milyon ton düşük ancak 2010/11'den 18 milyon ton fazla, 667 milyon ton düzeyinde öngörmektedir.

Konsey; 2011/12 sezonu dünya buğday üretiminin görünümünün, özellikle AB ve ABD'de olmak üzere, birçok ülkede olumsuz hava koşullarından etkilendiğini ve bu nedenle de üretim öngörüsünün geçen aydan düşürüldüğünü belirtmiştir. IGC, 2010/11 sezonunda 661 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin olarak kullanımını azaltmasının beklendiği not edilmiştir.

IGC, 2010/11 sezonunda 122 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin ettiği dünya buğday ticaretinin Temmuz 2011/Haziran 2012 döneminde, Nisan ayı öngörüsünden 1 milyon ton ve 2010/11'den 5 milyon ton yüksek, 127 milyon ton miktarda öngörmektedir.

Konsey; dünya buğday ticaretinin daha çok Kuzey Afrika, Yakın Doğu Asya ve AB'de artmasının beklendiğini belirtmiştir. IGC, 2010/11 sezonunda 186 milyon

Konsey; dünya buğday stokları toplamı öngörüsünün öncekinden sadece çok az düşük ve bu yılın değerine yakın olmasının beklendiğini belirtmiştir.

IGC; başlıca ihracatçıların (AB, ABD, Arjantin, Avustralya, Kanada, Kazakistan, Rusya ve Ukrayna) 2010/11 sezonunda 62 milyon ton olarak gerçekleşeceğini öngördüğü dönem sonu buğday stoklarının 2011/12 dönemi sonunda, Nisan ayı öngörüsünden değişmeden ancak 2010/11 sezonu sonundan 1 milyon ton düşük olarak 61 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini öngörmektedir.

ettiği dünya buğday tüketimini Temmuz 2011/Haziran 2012 döneminde, Nisan ayı öngörüsünden 3 milyon ton düşük ancak 2010/11'den 8 milyon ton fazla, 669 milyon ton miktarda gerçekleşeceğini öngörmektedir.

Konsey; gıda, yem ve endüstriyel kullanımlardaki artışların dünya buğday tüketimini yeni bir rekora yükseltmesinin beklendiğini, bununla birlikte yükselmenin önceden öngörülenden biraz daha az olacağını belirtmiştir.

Raporda ayrıca AB'yi de içeren buğdayın etil alkol için kullanımının beklenenden daha az hızda büyüdüğü ifade edilmiştir. Glaveten, arpayı da içeren alternatif yem hammaddelerinin yüksek miktarlarda kullanımının Rusya'da buğdayın yemlik

ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin ettiği dünya dönem sonu buğday stoklarının Temmuz 2011/Haziran 2012 döneminde, Nisan ayı öngörüsünden ve 2010/11 sezonu sonundan 1 milyon ton düşük, 185 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini öngörmektedir.

Konsey; sekiz başlıca ihracatçı ülkenin toplam devir stokları öngörüsünün geçen aydan değişmediğini, ABD'de stokların azalması beklenmekle birlikte yeterli düzeyde kalacağını ve AB ve Rusya'da stokların iyileşmesinin beklendiğini belirtmiştir.

Dünya Buğday Durumu, milyon ton

	07/08	08/09	09/10	10/11 Tahmin	11/12 Öngörü	
					20.04	26.05
Üretim	609	686	679	649	672	667
Tüketim	606	644	652	661	672	669
Ticaret	110	137	128	122	126	127
Stoklar	129	171	198	186	186	185

Atatürk'ün Çiftlikleri ve Çiftliklerin Devlete Bağışı

Atatürk, Ankara'nın 7 km batısındaki çorak topraklarda örnek bir çiftlik kurmayı düşünmüş, Türk çiftçisine, toprak ve tabiat şartları uygun olmasa dahi, bilgiyle ve kararlılıkla çalışıldığı takdirde başarı sağlanabileceğini göstermek istemişti. Bunun üzerine 29 Ocak 1925'te Gazi Çiftliği'ni kurmak amacıyla bir miktar arazi satın aldı.

5 Mayıs 1925'te kurduğu Orman Çiftliği'nde, çiftliğin her türlü faaliyetiyle uğraşan, bütün masraflarını kendisi karşılayan Atatürk burada Atatürk Köşkü'nü yaptırmıştır.

Gazi Orman Çiftliğinin yanısıra Numune çiftliklerini açtırmış, Dalaman Çiftliği'ni en büyük numune çiftliği haline getirmiştir.

Atatürk 1925 yılından itibaren kendisine ait çiftliklerde geleneksel tarım anlayışını kökten değiştiren uygulamalar gerçekleştirdi; köylüye örnek oldu. Ankara'da Gazi Orman Çiftliği, Silifke'de Tekir, Yalova'da Baltacı, Tarsus'ta Piloğlu, Dörtyol'da Karabasamak çiftlikleri ve Ankara'da Bira Fabrikası gibi işletmeler 1925 yılından beri tarımda yeniliklerin uygulatılması ve yaygınlaştırılmasında kullanılıyordu. Atatürk kurduğu çiftlikleri 1937 yılı Haziran ayında devlete bağışladı.

T.C. RİYASETİ
BAŞVEKÂLETE

Malum olduğu üzere, ziraat ve ziraai ihtisas sahasında fenni ve ameli tecrübeler yapmak maksadı ile muhtelif zamanlarda memleketin muhtelif mıntıkalarında mütaaddit çiftlikler tesis etmiştim.

On üç sene devam eden çetin çalışmaları esnasında faaliyetlerin; bulundukları iklimin yetiştirdiği her çeşit mahsulattan başka, her nevi ziraat sanatlarına da teşmil eden bu müesseseler; ilk senelerden başlayan bütün kazançlarını inkişaflarına sarf ederek büyük küçük müteaddit fabrika ve imalathaneler tesis etmişler, bütün ziraat makine ve aletlerini yerinde ve faydalı şekilde kullanarak bunların hepsini tamir ve mühim bir kısmını yeniden imal edecek tesisat vücuda getirmişler, yerli ve yabancı birçok hayvan ırkları üzerinde çift ve mahsul bakımından yaptıkları tetkikler neticesinde, bunların muhite en elverişli ve verimli olanlarını tespit etmişler, kooperatif teşkili suretiyle veya aynı mahiyette başka suretlerle civar köylerle beraber faydalı şekilde çalışmışlar, bir taraftan da iç ve dış piyasalarla daimi ve sıkı temaslarda bulunmak suretiyle faaliyetlerini ve istihsallerini bunların isteklerine uydurmuşlar, ve bugün her bakımdan verimli, olgun ve çok kıymetli birer varlık haline getirmişlerdir. Çiftliklerin, yerine göre araziyi ıslah ve tanzim etmek, muhitlerini güzelleştirmek, halka gezecek, eğlenecek ve dinlenecek sıhhi yerler, hilesiz ve nefis gıda maddeleri temin eylemek, ihtikarla fiili ve muvaffakiyetli mücadelede bulunmak gibi hizmetleri de zikre şayandır.

Bünyelerinin metanetini ve muvaffakiyetlerinin temelini teşkil eden geniş çalışma ve ticari esaslar dahilinde idare edildikleri ve memleketin diğer mıntıkalarında da mümasilleri tesis edildiği takdirde, tecrübelerini müspet iş sahasından alan bu müesseselerin ziraat usullerini düzeltme, istihsalatı artırma ve köyleri kalkındırma yolunda devletçe alınan ve alınacak olunan tedbirlerin hüsnü intihap ve inkişafına çok müsait birer amil ve mesnet olacaklarına kani bulunuyorum ve bu kanaatle, tasarruflum altındaki bu çiftlikleri bütün tesisat, hayvanat ve demirbaşlarıyla beraber hazineye hediye ediyorum. Çiftliklerin arazisi ile tesisat ve demirbaşını mücmel olarak gösteren bir liste ilişiktir.

Muktazi kanuni muamelenin yapılmasını dilerim.

II-VI-1937.
Kemal ATATÜRK

EKONOMİK GÖSTERGELER

Temel Ekonomik Göstergeler

YIL	ÜFE %	TÜFE %	GSYH GELİŞME HIZI +/- (%)	İTHALAT (MİLYON $)	İHRACAT (MİLYON $)	İHRACAT'IN İTHALAT'I KARŞILAMA ORANI +/- (%)
2004	13.8	9.3	9.9	97.540	63.167	64.8
2005	2.7	7.7	7.6	116.774	73.476	62.9
2006	11.6	9.7	6.9	138.581	85.526	61.7
2007	5.9	8.4	4.7	170.063	107.215	63.0
2008	8.1	10.1	0,9	201.964	132.027	65.4
2009	5,9	6,5	-4,8	140.869	102.165	72.5
2010	8,8	6,4	8,9	185.535	114.104	61.4
2011	10,1 (1)	3,9 (1)	8,9 (2)	34.417 (3)	19,652 (3)	57,1

(1) Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre. (2003=100 Bazlı, Mart 2011) (2) 2010 (Cari Temel Fiyatlarla) (3) Şubat 2010 (Kümülatif Toplam)

DPT / TUİK

Dolar Kurları (Döviz Satış)

AYLAR	2009	2010	2011
Ocak	1.59	1.47	1.57
Şubat	1.65	1.51	1.59
Mart	1.70	1.53	1.57
Nisan	1.60	1.49	1.52
Mayıs	1.55	1.53	1.52*
Haziran	1.54	1.57	
Temmuz	1.51	1.54	
Ağustos	1.48	1.50	
Eylül	1.49	1.49	
Ekim	1.46	1.42	
Kasım	1.48	1.43	
Aralık	1.50	1.55	

TCMB (Aylık ortalama kurlar) * 02.05.2011

EURO Kurları (Döviz Satış)

AYLAR	2009	2010	2011
Ocak	2.12	2.10	2.11
Şubat	2.12	2.10	2.18
Mart	2.22	2.08	2.30
Nisan	2.12	1.99	2.19
Mayıs	2.11	1.94	2.25*
Haziran	2.16	1.92	
Temmuz	2.13	1.96	
Ağustos	2.11	1.94	
Eylül	2.16	1.94	
Ekim	2.17	1.97	
Kasım	2.21	1.96	
Aralık	2.19	2.04	

TCMB (Aylık ortalama kurlar) * 28.12.2010

SEÇİLMİŞ KİMYEVİ GÜBRELERİN İÇ VE DIŞ FİYATLARI
(28.04.2011) (1 ABD $ = 1.5165 TL)

ÜRÜNLER		İÇ FİYATLAR (*)		DIŞ FİYATLAR $ / TON		
	CİNSİ	YTL / TON	$ / TON	İTHAL	BORSA FİYATI	
DAP Gübresi (*)	18.46.0	1.302,58	858,94	-	625,00	FOB
Üre	46.0.0	760,54	501,51	-	360,00	FOB
Amonyum Nitrat	%33	613,00	404,22	-	265,00	FOB
Amonyum Sülfat	%21	465,30	306,82	-	165,00	FOB

Pankobirlik / Üretici Kuruluşlar / İthalatçı Kuruluşlar

(*) İç Fiyatlar KDV dahil + yurt içi nakliye / Dış Fiyatlar DAP " Tunus " (Yurtdışı nakliye, gümrük vergileri ve komisyonu, banka komisyonu, liman hizmetleri, torbalama, ambar kiraları, tahmil tahliye sigorta, yurtiçi nakliye, KKDF ve KDV hariç. Diğer Gübreler Ukrayna " YUZHNYY" Gübre Borsa fiyatlarıdır.

Bazı Ürünlerin Uluslararası Mal Fiyatları

MALLAR	BİRİM	YILLIK ORTALAMALAR			AYLIK ORTALAMALAR	
		2008	2009	2010 (Q4) (1)	OCAK 2011	ŞUBAT (1) 2011
TARIM						
Buğday ABD (Kırmızı - Sert)	$ / mt	326	223	224	327	348
Mısır	$ / mt	223	166	186	265	293
Pirinç	$ / mt	700	589	521	528	535
Sığır Eti	Cts / kg	121	120	153	186	184
Çay (Londra)	Cts / kg	270	324	317	368	350
Pamuk	Cts / lb	71	63	104	179	213
METALLER						
Bakır	$ / mt	6.963	5.165	7.538	9.533	9.881
Alüminyum	$ / mt	2.578	1.669	2.173	2.440	2.515
ENERJİ						
Ham Petrol (Brent)	$ / Varil	98	62	80	96	104

DPT Uluslararası Para Fonu
(1) Temel Malları İndeksi Geçicidir.
$ = U.S. Dolar, Cts = 1/100 U.S. Doları, BBL = Varil, gl = Galon, lb = Libre = 0.454 Kg., mt = Metrik Ton (ton)

DÜNYA ŞEKER BİLANÇOSU

EKİM / EYLÜL — 1000 TON, HAM DEĞER

ŞEKER	2010/11	2009/10
Üretim	168,955	160,503
Tüketim	1678,669	164,339
Üretim/Tüketim Fark	1,286	-3,836
İthalat Talebi	50,155	52,892
İhracat Yapılabilir Miktar	50,687	52,868
Yıl Sonu Stokları	58,081	57,327
Stok - Tüketim (%)	34,64	34,88

Kaynak : CIBE

LONDRA BORSASI

Yıllık Ortalama Şeker Fiyatları
FOB Avrupa Limanları US $ / TON

YILLAR	LONDRA
1998	255.33
1999	200.48
2000	221.73
2001	248.92
2002	228.20
2003	213.75
2004	212.37
2005	275.61
2006	358.50
2007	320.00
2008	355.00
2009	487.50
2010	616.19
2011*	**739.60**

(*) 20 Haziran 2011 itibariyle
London No:5 (Rafine Şeker)

2010 Yılının Kurumlar Vergisi Şampiyonları belli oldu;

Kârlılığını arttıran Konya Şeker ilk yüz içinde 86'ncılığa yükseldi

Topraktan Değer Ürettiler, Tarım Sektörünü Onur Listesine Taşıdılar

RAKAMLARLA KONYA ŞEKER

Pancar fiyatındaki garanti Konya Şeker'in yatırımı ile süte de geliyor

Mehtap DEMİR
KONYA

Konya Şeker, temelini attığı Panagro Tarım ve Hayvancılık'ın tesisi ile pancar fiyatındaki garantiyi süte de getirecek. 203 milyon liraya mal olacak yatırım, aynı kampus içinde üretim yapan dünyanın en büyük süt-et entegre tesisi olma özelliğini taşıyacak. Tesis Türkiye'nin taze et tüketiminin yüzde 15'ini tek başına karşılayabilecek.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun da katılımı ile gerçekleştirilen temel atma töreninde konuşan Konya Şeker Genel Başkanı Recep Konuk, yapacakları yatırımlarla üreticilerin sorunlarını birbir çözeceklerini söyledi. Temelini attıkları tesisin amacının da bu olduğunu kaydeden Konuk, "Yaklaşık 365 dönümlük bir arazi üzerinde 62 bin metrekarelik kapalı alan oluşturup et ve süt üretimine gireceğiz" açıklamasını yaptı.

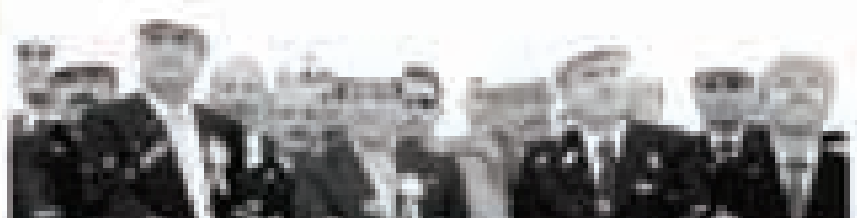
Entegre tesiste günlük bin 200 büyükbaş ve 3 bin küçükbaş hayvan işleyebileceklerini kaydeden Recep Konuk, "Tesislerimiz günlük 4 bin 200 baş hayvanı işleyebilecek güçte. Ayrıca bu tesisi 1000 ton günle başlayacak 2 bin tona revize edilecek bir de süt tesisini bünyesine katacak. Dünyanın en büyük entegre tesisini Konya Meram'a kurmuş olacağız" şeklinde konuştu.

Süt üretimi yapacak çiftçilere seslenen Konuk, "Bu tesise sizler mal vereceksiniz. Üreticinin ürettiği süt artık bugün 5, yarın 600, bir başka gün 800, ertesi gün 400 lira olmayacak. Konya Şeker ne diyorsa o fiyat olacak. Üretici pancar fiyatındaki garanti gibi süt fiyatında da garantiye ulaşacak" ifadelerini kullandı. Konuk, şöyle devam etti: "Bizim 3 tane çiftliğimiz var. Ama bu çiftliklerin hiçbiri bu tesise et ve süt üretmek için kurulmadı. Oradaki tesisler sizin hayvansal üretiminize iyi ırkları katmak adına, ırk ıslahı adına damızlık dağıtmak adına kurulmuştur. Oradakini çiftçiye dağıtacağız. Çiftçi o üretimle yeni üretimler sağlayacak. Onları da burada işleyeceğiz. Yani şu müessesinin kapısından ithal et girmeyecek. Bu müessesede işleyeceğim hayvan ve süt varlığı tamamen üreticiden temin edilecektir."

Tesislerde yaklaşık bin 500 kişinin çalışacağını kaydeden Konuk, "Her bir çalışanımız yani 2 bin çalışanımızın her biri yaklaşık 25 aileye ilave istihdam sağlayacak. Bir başka ifadeyle bu tesislerden 10 bin aile süt sığırcılığı yaparak geçinecek, 40 bin aile de özellikle et hayvancılığından gelir elde edecek. Toplamda 50 bin aileye üretim yapacağız" açıklamasında bulundu.

Aynı kampus içinde en büyük et-süt entegre tesisi açılıyor

Aynı kampus içinde üretim yapan dünyanın en büyük Süt-Et Entegre Gıda Kompleksi'nin temeli atıldı. 2012'de tamamlanacak tesis, 50 bin çiftçi ailesine ve 2 bin kişiye istihdam yaratacak

KONUK: İTHALATLA DEĞİL ÜRETİMLE BÜYÜYECEĞİZ

50 BİN BESİCİ AİLE

Basında Parkobirlik

Dağın içine 10 bin ton patates depolanacak

PARKOBİRLİK Genel Başkanı ve Konya Şeker Genel ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk, geçti mali yetkilerini aniş çıkarak bölgenin en büyük doğal depolama Konya'ya kazandırdıklarını söyledi. Konuk, Türkiye'nin en büyük kuruluş üretim kapasitesine sahip olan Konya Şeker'in, Seydişehir Patates Entegre Üretim Tesisleri'ni gazetecilere gezdirdi. Yıllarda gıda sektöründe dünyanın gözdesinin olacağını söyleyen Konuk şöyle konuştu:

"Konya gıda üretiminde dünyada ilk 10 arasında yer alıyor. Bize düşen görev mevcut potansiyelin farkında geçtiğimizdir. Seydişehir Patates Entegre Üretim Tesisleri, Türkiye'nin tüketimini yaklaşık yüzde 20'sini karşılayacak kapasiteye sahip. Tesis tekniği hem maliyetinde yüzde 40'lık tasarruf sağlamaktadır. Diğer tesislerde bu oran yüzde 15 civarındadır. Tesislerde yıllık 60 bin ton hasat tradide, yıllarak 30 bin ton da mevsimi üretilmektedir. Burada sadece patatesi değil, onun atıklarından elde edilen değerli ürünleri de üretmeyi hedefliyoruz. Örneğin nişasta üretimi için kullanılan yüksek miktarda su gerekiyor. Biz bu suyu arıtarak tekrar kullanıma hazır hale getiriyoruz. Bu tesisimiz bu yönüyle de çevreye duyarlı bir yatırımdır."

Yıllarak 100 bin metrekare alan üzerine kurulu olan tesislerde 30 bin metrekarelik kapalı alandan oluşturulmuş dile getiren Konuk, tesisin 20 bin ton mevsimi muhlle sahlarını kapasitesine sahip olduğunu belirterek, "Canlı muhafazalarının sağlıklı yıllarak bölgenin en büyük doğal depolama Konya'ya kazandırdık. Konya-Seydişehir karayolunun 45. kilometresinde, bu değerlendirmeyle yapılarak binlerce 100 metre yüksekliğinde, 45 metre genişliğinde doğal depolamada bağlı enerji bulunmaktadır. 30 bin ton patates saklayacağız" diye konuştu.

Hem istihdam anlamına gelecek hem de enerji dışa kaynağına olacağız. Rusya'da kurgüzü olacaktır. Ülke ekonomisine gelmesi katkı sağlayacaktır."

Mc Donalds'ın patatesi Konya'dan

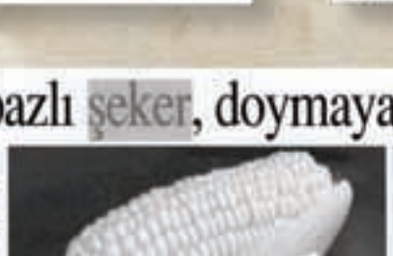
Parkobirlik ve Konya Şeker Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk, dünyanın en büyük kuruluş hazır yemek zinciri olan Mc Donalds'ın çevre ülkelerde de Konya Şeker'e ait dondurulmuş patates ürünlerini kullanacağını bildirdi.

Konya Şeker'den GDO'suz çikolata

Konya Şeker, 2010 yılında tamamladığı entegre çikolata tesislerinde üretimi gerçekleşen Torku PLay çikolatalarıyla kendi markasını yarattı. Kendi ürettikleri pancarlardan şeker ürettiğini belirten Anadolu Birlik Holding Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk "Daha önce Türkiye'de hiç üretilmemiş mocha'lı ve misır gevreklı çeşitlerimiz bizi heyecanlandırıyor. 45 gr olarak sunduğumuz Torku PLay GDO'suz bir ürün" dedi. Konuk "Bizim çikolata üretiminde asla taviz vermeyeceğimiz husus doğal katkısız çikolata üretmektir" dedi.

Nişasta bazlı şeker, doymayan şişman yaratıyor

Memorial Şişli Hastanesi Kalp ve Damar Cerrahisi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Bingür Sönmez, "gıda üreticilerince şekerden daha ucuz olduğu için tercih edilen mısır şurubu şerbetinin, kalp ve damar sağlığını önemli ölçüde tehdit ettiği" belirtti.

Gıda fiyatında ürküten rapor

Basında Pankobirlik

'NBŞ'den 20 bin tarım işçisi işsiz kalır'

Konuk: "Karasu'yu istiyoruz"

Dünya Çiftçiler Günü'nü kutlayan Pankobirlik Başkanı Konuk:

Çiftçinin omzundaki tarım dışı yük kalksın

Bakan Eroğlu'ndan Konya Şeker'e övgü

Bir dizi açılış ve temel atma töreni için Konya'ya gelen Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu, Konya Şeker'in Çumra Şeker Kampüsü'nü de ziyaret etti. Pankobirlik ve Konya Şeker Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk'la görüşen Bakan Veysel Eroğlu, tahminlerinin çok çok üstünde bir Konya Şeker tesisiyle karşılaşmanın mutluluğunu yaşadığını söyledi.

■ HABERİ SAYFA 16'DA

Diyet koladaki şişmanlık tehlikesi

GDO, insan ve tarımı yok ediyor

Milli ekonominin temeli tarımdır.
Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük
önem vermekteyiz.
Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik
çalışmalar bu amaca ulaşmayı
kolaylaştıracaktır.

Gönül ve emek birliği
hiç bitmeden,
üretim çiftçiden
destek bizden...